સુકૂન કી તલાશ

મુસન્નિફ

હઝરત મોલાના પીર ફકીર ઝુલફિકાર અહમદ નકશબંદી

મુરત્તિબ

મોહંમદ હનીફ અહમદ સાહબ નકશબંદી

નાશિર

મદીના એજન્સી

૪/૪૫૫૧, ખંબાતવાલા માર્કેટ, ઝાંપા બઝાર, સુરત-૩

સુકૂન કી તલાશ

મુસન્નિફ

હઝરત મોલાના પીર ફકીર ઝુલફિકાર અહમદ નકશબંદી

મુરત્તિબ

મોહંમદ હનીફ અહમદ સાહબ નકશબંદી

નાશિર

મદીના એજન્સી

ઝાંપા બજાર, સુરત

નામે કિતાબ સુકૂન કી તલાશ
મુસન્નિફ મોલાના પીર ફકીર ઝુલફિકાર અહમદ નકશબંદી
મુરત્તિબ મોહંમદ હનીફ અહમદ સાહબ નકશબંદી
સને ઇશાઅત ૨૦૦૯ ઇ.
મુતરજિમ વ કાતિબ કંપોઝિંગ 9909279863
ટાઇપ સેટિંગ
નાશિર મદીના એજન્સી
Printers: R.B. Enterprises
2609, Baradari, Ballimaran, Delhi-110006

فہرست

بسم الله الرحمن الرحيم

સુકૂન કી તલાશ

الحمد لله وكفى وسلام على عباده الذين اصطفىٰ اما بعد: فاعوذ بالله من الشيطان الرجيم۔ بسم الله الرحمن الرحيم۔ يَاأَيُّهَا الَّذِيْنَ آمَنُوْا اذْكُرُوْا اللّٰهَ ذِكْراً كَثِيْراً۔ وَّ سَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَّ اَصِيْلاً۔ (الاحزاب: ٤١،٤٢) وقال الله تعالى فى مقام آخر: وَ الذّٰكِرِيْنَ اللّٰهَ كَثِيْراً وَّ الذّٰكِرَاتِ، اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَّ اَجْراً عَظِيْمًا۔ (الاحزاب: ٣٥) سُبْحٰنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُوْنَ وَ سَلٰمٌ عَلٰى الْمُرْسَلِيْنَ وَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ،

اللهم صلى على سيدنا محمد وعلى آل سيدنا محمد و بارك وسلم۔
اللهم صلى على سيدنا محمد وعلى آل سيدنا محمد و بارك وسلم۔
اللهم صلى على سيدنا محمد وعلى آل سيدنا محمد و بارك وسلم۔

સુકૂને કલ્બ કા લાજવાબ નુસ્ખા

"કિતની તસ્કીન વાબસ્તા હે તેરે નામ કે સાથ
નીંદ કાટોં પે ભી આ જાતી હે આરામ કે સાથ"

અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝ્ઝત કી યાદ મેં કુછ એસા લુત્ફ ઔર મઝા હે કે ઇન્સાન કી સબ પરેશાનિયાં દૂર હો જાતી હેં. ચુનાન્ચે કુર્આને મજીદ મેં ફરમા દિયા ગયા.

اَلَا بِذِكْرِ اللّٰهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوْبُ (الرعد:۲۸)

(જાન લો કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી યાદ કે સાથ દિલોં કા ઈત્મિનાન વાબસ્તા હે)

કિસી શાઈર ને ઈસી મઝમૂન કો યૂં બયાન કિયા:

ન દુનિયા સે ન દોલત સે ન ઘર આબાદ કરને સે
તસલ્લી દિલ કો હોતી હે ખુદા કો યાદ કરને સે

દો લામહદૂદ ચીઝેં

કુર્આને મજીદ કે મુતાલએ સે પતા ચલતા હે કે દો ચીઝેં એસી હેં જિનકી કોઈ હદ નહિં. (૧) તકવા (૨) ઝિક્રુલ્લાહ

તકવા કી કોઈ હદ મુકરર નહિં કી ગઈ, બસ ઈતના કેહ દિયા કે فَاتَّقُوا اللّٰهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ (التغابن:١٦)

(પસ તુમ તકવા ઈખ્તિયાર કરો જિતની તુમ્હારે અંદર ઈસ્તિતાઅત હે)

યઅની મેદાન ખુલા હે ઉસમેં જિતના દોળ સકતે હો દોળ કે દિખાઓ. ઈન્સાન સારી ઉમ્ર તકવા મેં બઢ સકતા હે. ઉસકી કોઈ હદ નહિં હે.

ઈસી તરહ ઝિક્રુલ્લાહ કે બારે મેં ઈર્શાદ ફરમાયા:

يَا أَيُّهَا الَّذِيْنَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللّٰهَ ذِكْرًا كَثِيْرًا (الاحزاب:٤١)

(એ ઈમાનવાલોં! અલ્લાહ કા ઝિક્ર કષરત સે કરો)

અબ ઈસ ઝિક્રે કષીર કી તફસીર યે હે કે

اَلَّذِيْنَ يَذْكُرُوْنَ اللّٰهَ قِيٰمًا وَّ قُعُوْدًا وَّ عَلٰى جُنُوْبِهِمْ (آل عمران:١٩١)

(વોહ બંદે જો ખળે, બેઠે ઔર લેટે અલ્લાહ કો યાદ કરતે હેં)

ઈન્સાન કી તીન હાલતેં મુમકિન હેં, યા તો વોહ ખળા હોગા, યા બેઠા હોગા યા લેટા હોગા, ગોયા ઈન્સાન કો ઈન તીનોં હાલતોં મેં ઝિક્ર કરને કા હુકમ દિયા ગયા. બઅલફાઝે દિગર (દૂસરે અલફાઝ મેં કહેં તો) હર હાલત મેં બંદે કો ઝિક્ર કરને કા

હુકમ દિયા ગયા, ઉસકી કોઇ હદ નહિં. ઇન્સાન જિતના ગુળ ડાલેગા ઉતના હી મીઠા હોગા. ઇસ દો ચીઝોં કે બરઅકસ (ખિલાફ) બાકી તમામ ચીઝોં કી હદ મુકર્રર કી ગઇ હે. મિષાલ કે તૌર પર

...... નમાઝ કી હદ મુકર્રર હે કે પાંચ ફર્ઝ નમાઝેં પઢની હેં.

...... રોઝે કી હદ હે કે તીસ રોઝે રખને હેં.

...... ઝકાત કી હદ હે કે ઇતની દેની હે.

...... હજ કી હદ હે કે ઝિંદગી મેં એક બાર ફર્ઝ હે.

ઇમામ આ'ઝમ રહ. કી ઇમામ અબૂયૂસુફ રહ. કો નસીહત

ઝિક્રુલ્લાહ કી ઇતની અહમિયત હે કે ઇમામ આ'ઝમ રહ. ને જબ ઇમામ અબૂયૂસુફ રહ. કો જસ્ટિસ બના કર ભેજા તો ઉન્હેં નસીહતેં ફરમાઇ. ઉલમા જાનતે હેં કે 'વસાયા ઇમામ આ'ઝમ' કે નામ સે કિતાબેં ભી મિલતી હેં. દેખિયે એક આદમી કો ચીફ જસ્ટિસ કા ઓહદા મિલ રહા હે ઔર ઉસકા ઉસ્તાદ ઉસકો નસીહતેં કર રહા હે, હિદાયત દેતે હુવે ચાહિયે તો યે થા કે વોહ ફરમાતે કે ઉસૂલે ફિકહ કો સામને રખના, કુર્આનો હદીષ ઔર ઇજમાઅ વ કયાસ પર નઝર રહે. લેકિન ઇમામ આ'ઝમ રહ. ને ઇમામ અબૂયૂસુફ રહ. કો ફરમાયાઃ

''એ યઅકૂબ (ઇમામ અબૂયૂસુફ રહ. કા અસલ નામ યઅકૂબ થા, ઔર અબૂયૂસુફ આપકી કુનિયત થી) તુમ લોગોં મેં બેઠ કર કષરત કે સાથ ઝિક્ર કરના તાકે લોગ તુમસે સીખ કર ઝિક્ર કરેં.'

મા'લૂમ હુવા કે ઇલ્મ કા કોઇ ભી મેદાન હો, ઝિક્ર કે બગૈર રંગ નહિં ચઢતા. જિસ તરહ ઝિક્ર કરને સે ઇન્સાન કે દિલ મેં અલ્લાહ તઆલા કી મોહબ્બત આતી હે ઇસી તરહ ઝાકિરીન કી

સોહબત મેં બેઠ કર અલ્લાહ તઆલા કી મોહબ્બત આતી હે.

મગરિબી દૂનિયા સુકૂન કી તલાશ મેં

૧૯૮૫ ઇ. કી બાત હે કે હમારે વાશિંગટન કે દોસ્તોં ને એક મેહફિલ કા ઇન્તેઝામ કિયા, જિસમેં ઉન્હોંને દુનિયા કે બળે પઢે લિખે ઔર Talented (બાસલાહિયત) લોગોં કો ખાસ તૌર પર બુલાયા, કઇ એમ્બેસેડર્ઝ થે. કઇ પી.એચ.ડી. ઔર કઇ મેડિકલ ડૉકટર થે. ઇસ આજિઝ ને ઉનકે સામને અંગ્રેજી મેં બયાન કિયા, ઉસકે બાદ મા'મૂલ કે મુતાબિક ઉનકો મુરાકબા કરવાયા ઔર ફિર દુઆ કરવા કે મેહફિલ ખત્મ કર દી.

દુઆ કે બાદ એક આદમી ઇસ આજિઝ સે મિલને કે લિયે આયા. ઉનકે સાથ ચાર પાંચ આદમી ઔર ભી આ ગએ. ઉનકા તઆરૂફ કરવાયા ગયા. કે યે એક મુસલમાન ડૉકટર હેં ઔર યે મુલ્ક કે Top twenty significant doctors (બીસ અઝીમ ડૉકટરો) મેં સે એક હાર્ટ સ્પેશ્યાલિસ્ટ હેં. બહરહાલ યે સુન કર ખુશી હુઇ કે યે મુસલમાન હેં ઔર અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકો કિસી કિસી ન કિસી શોઅબે મેં ઇઝઝત બખ્શી હે.

મુખતસર સે તઆરૂફ કે બાદ વોહ મુઝસે પુછને લગે કે આપને થોળી દેર સર ઝુકા કર કયા કરવાયા હે? મેં ને કહા: મુરાકબા! વોહ કેહને લગે: આપને યે કહાં સે સીખા હે? મેં ને કહા: અપને બળોં સે. વોહ ફિર કેહને લગે, એશિયા સે સીખા હે, યા યુરોપ સે? મેં ને કહા: યહાં તો મેં અભી આયા હું. મેં ને મુરાકબા કરના એશિયા સે સીખા હે. વોહ કેહને લગા, કયા ઇસકા તઝકિરહ કહી હે? મેંને કહા: બિલ્કુલ હે, યે સુન કર વોહ થોળી દેર સોચતા રહા, બિલ આખિર કેહને લગા કે ઇસ્લામ બળા સચ્ચા દીન હે. હમને પૂછા, આપ કૈસે કેહ રહે હેં કે ઇસ્લામ સચ્ચા દીન

હે, વજા કયા બની? ઉસકે જવાબ મેં ઉસને યે તફસીલ બતાઇ.

વોહ કેહને લગે, યહાં ગોલિયાં ખા કર જો લોગ સોતે હેં ઉનકી તા'દાદ પિછલે ચંદ સાલોં મેં બઢ ગઇ થી. ઉસકે નતીજે મેં ગવરમેન્ટ કે સામને ડિમાંડ આઇ કે યા તો ફેકટ્રીયોં કી પ્રોડકશન બઢાને કી ઇજાઝત દો, યા કોઇ એૈસી સૂરત હો કે બંદો કો ગોલિયાં ખાની હી ન પળેં. યે સુન કર હમારે 'બળે' પરેશાન હુએ, કે પૂરી કોમ કો ગોલિયાં ખા કર સોના પળતા હે. ચુનાન્ચે ઉન્હોંને પૂરે મુલ્ક સે હાર્ટ સ્પેશ્યાલિસ્ટ ડૉકટરોં કો ઇકઠઠા કિયા. મેં ભી ઉનમેં સે એક થા. ઉન્હોંને ઉન ડૉકટરોં કી એક કમિટી બના દી ઔર કહા કે ઇસ બાત પર રિસર્ચ કરો કે લોગ પરેશાન કયું હોતે હેં, હાલાંકે હમારે માહોલ મેં વોહ જો ચાહતે હેં ખાતે હેં, જો ચાહતે હેં પીતે હેં, જહાં ચાહતે હેં સોતે હેં, કલબો મેં જાતે હેં, ડાંસ કરતે હેં, ઉન પર કિસી ચીઝ કી પાબંદી હે હી નહિં. જબ ઉનકી હર ખ્વાહિશ પૂરી હો જાતી હે તો ફિર યે પરેશાન કયું હોતે હેં.

હુકૂમત ને તમામ ડિપાર્ટમેન્ટસ મેં એક આફિસ ઓર્ડર કર દિયા કે યે કમિટી નેશનલ લેવલ કા એક કામ કર રહી હે ઉસકો જહાંભી સપોર્ટ ચાહિયે હોગી તમામ ડિપાર્ટમેન્ટસ ઉનકો સપોર્ટ દેં. વોહ ડૉકટર સાહબ કેહને લગે કે હમારે તો વારે ન્યારે હો ગયે, સુપર કોમ્પયુટરઝ હમારે ઇખ્તિયાર મેં થે, જિસ ઇદારે સે ભી હમેં Documents (દસ્તાવેઝાત) Research Paper (રિસર્ચ પેપર) ચાહિયે હોતા થા, હમેં મિલ જાતા થા, હર લાઇબ્રેરી હમારે સામને થી. હર તરહ કી સહુલિયાત હમેં મયસ્સર થી.

હમને આપસ મેં સોચા કે આખિર બંદા પરેશાન કયું હોતા હે? કિસીને કુછ કહા ઔર કિસી ને કુછ, કાફી Discussion (બહસ વ તમહીસ) કે બાદ યે ફાઇનલ હુવા કે હમેં સોચના

ચાહિયે કે દિમાગ કા વોહ કોનસા હિસ્સા હે જિસકે સાથ ખુશી ઔર ગમી કા તઅલ્લુક હે, ખુશ બંદે કે દિમાગ મેં ભી કોઇ ચીઝ હોગી ઔર પરેશાન બંદે કે દિમાગ મેં ભી, ઇસ દોનોં કે દરમ્યાન મેડીકલી કોઇ ફર્ક હોગા. હમને કહાઃ ઇસી બાત પર રિસર્ચ કરતે હેં.

હમને ઉસકા તરીકા યે અપનાયા કે હમને ખુશ બંદોકો મશીન મેં બિઠા કર ઉનકી Brain scanning કી. ઉનકે Brain (દિમાગ) કા જિતના Data (મવાદ) થા ઉસકો Digitise (હિન્દસી સૂરત) કરકે હમને કોમ્પ્યુટર મેં Feed (દાખિલ) કર દિયા, ઔર જો પરેશાન થે ઉનકો ભી ઇસી તરહ Scan કિયા ઔર Data કોમ્પ્યુટર મેં Feed કર દિયા. ઔર ફિર હમનેં કોમ્પ્યુટર કો એક પ્રોગ્રામ બના કર દે દિયા જિસમેં કહા કે કુછ યે બંદે હેં ઔર કુછ યે બંદે હેં ઉનકે દિમાગોં કા આપસ મેં તકાબુલ કરકે બતાઓ કે ફર્ક કહાં પર હે? જબ કોમ્પ્યુટર કો ઐસી Assignment (મશ્ક) દી જાએ તો વોહ તો દિમાગ કે એક-એક સેલ કે ઉપર જા કર ફર્ક બતાતા હે.

વોહ કેહને લગે કે હમને કઇ હઝાર ખુશબંદો કે ઔર કઇ હઝાર ડિપ્રેશનવાલે બંદો કે ટેસ્ટ લિયે. બિલઆખિર દો તીન મહીને કી વરકિંગ કે બાદ સુપર કોમ્પ્યુટર ને દિમાગ કે એક સેલ કો Encircle (નિશાનઝદહ) કર દિયા, ગોયા ઉસને બતા દિયા કે ઉસ સેલ મેં ફર્ક હોતા હે. ઉસકા મતલબ યે હે કે જબ ઉસ સેલ પર ચાર્જ હોતા હે તો બંદા Tension (બેચેની) મહસૂસ કરતા હે. ઉસકા મુડઓફ હો જાતા હે. બાત કરને કો ભી જી નહિં ચાહતા, ઔર હમ કેહતે હેં કે દિમાગ ગરમ હો ગયા હે. જબ ઉસ જગા સે ચાર્જ ખત્મ હો જાતા હે તો બંદા મઝે મેં હોતા હે, હંસ ભી રહા હોતા હે ઔર હંસા ભી રહા હોતા હે. લેકિન ખુશ નહિં

હોતા.

હમ સોચને લગે કે યે તો બહોત બળી રિસર્ચ હો ગઇ કે હમને ઉસ સેલ કો ઢુંઢ લિયા હે. ફિર હમને ખ્યાલ કિયા કે ઉસકા કાઉન્ટર ટેસ્ટ લેતે હેં, ચુનાન્ચે હમને સોચા કે હમ એસે બંદે કો મશીન મેં બિઠાતે હેં જો વાકઇ બળી Tension (બેચેની) મેં હો ઔર મસનૂઇ તૌર પર મશીન કે ઝરિયે ઉસકે સેલ કે ચાર્જ કો ડિસ્ચાર્જ કર દેતે હેં. જબ ઉસકા વોહ સેલ ડિસ્ચાર્જ હો જાએગા તો વોહ બંદા ખુશ હો જાએગા. ચુનાન્ચે વોહ કેહને લગે કે હમને એસે હી બંદે કો મશીન મેં બિઠાયા જો વાકઇ પરેશાન થા ઔર હમને ઉસકે દિમાગ કે ઉસ ટિશુ સે ચાર્જ કો ખત્મ કર દિયા જિસકી વજા સે વોહ મુસ્કુરાને લગા ઔર હમારે સાથ યું બાતેં કરને લગા જૈસે વોહ પરેશાન હી નહિં થા. ઉસકે બાદ હમને એક બહોત હી ખુશ બંદે કો મશીન મેં બિઠાયા, હમનેં ઉસકે દિમાગ કે ઉસ ટિશુ મેં મસનૂઇ તૌર પર ચાર્જ દાખલ કર દિયા. બચ ચાર્જ દાખલ કરના હી થા કે ઉસકા પારા હી ચઢ ગયા, વોહ હમ સે હી ઝગળને લગા.

હમને ઇસ તરહ હઝારોં ટેસ્ટ લે કર તસલ્લી કર લી કે અગર ઇસ જગા ચાર્જ હો તો બંદા પરેશાન હોતા હે. ઔર અગર ઇસ જગા સે ચાર્જ ખત્મ હો જાએ તો બંદા ખુશ હો જાતા હે. હમને કહા કે હમને રિસર્ચ કરકે ખુશી ગમી કા પતા કર લિયા હે.

વોહ કેહને લગે કે હમને હુકૂમત કો રિપોર્ટ પેશ કર દી. જબ પઢનેવાલોં ને હમારી રિપોર્ટ પઢી તો ઉન્હોંને કહાઃ Well done (શાબાશ) તુમને બહોત અચ્છા કામ કિયા, લેકિન હમ સારી કોમ કો મશીનોં મેં તો નહિં બિઠા સકતે, આપને અભી તક આધા કામ કિયા હે ઔર દૂસરા આધા કામ યે હે કે અબ યે સોચો કે યે ચાર્જ બગૈર મશીન મેં બેઠે કૈસે ખત્મ હો સકતા હે? ચુનાન્ચે

વોહ કેહને લગે કે યે Second assignment મિલ ગઇ ઓર હમ યે સોચને મેં લગ ગએ કે યે ચાર્જ મશીન મેં બેઠે બગૈર કૈસે ખત્મ હો સકતા હે.

ઇસ મકસદ કે હુસૂલ કે લિયે પેહલે બળી Discussions (બહસેં) હુઈ. ફિર રિસર્ચ વર્ક શુરૂ કિયા, બિલ આખિર દિલ મેં એક બાત આઇ કે જો બંદા બળા હી ગમઝદહ હોતા હે, અગર ઉસે દો ચાર ઘંટે કી નીંદ આ જાએ તો નીંદ કે બાદ જબ વોહ ઉઠતા હે તો ઉસકો પેહલે જૈસા ગમ નહિં હોતા બલ્કે તબિયત બહાલ હો ચુકી હોતી હે. હમારે ઝહન મેં સવાલ પૈદા હુવા કે દોચાર ઘંટે કી નીંદ સે આખિર કયા ફર્ક પળતા હે? ચુનાન્ચે યે મા'લૂમ કરને કે લિયે એક પરેશાન બંદે કો સોને સે પેહલે ભી મશીન મેં બિઠાયા ઓર એક દો ઘંટે કી નીંદ કે બાદ ભી મશીન મેં બિઠાયા તો હમને યે દેખા કે ઉસકે ચાર્જ કી Intensity (શિદદત) કમ હો ચુકી થી. પેહલે ઉસકી Intensity ઝિયાદા થી ઓર બાદ મેં કમ હો ગઇ, હમને કહા કે ઉસકા મતલબ યે હે કે યે જલ્દી Deacy (ઝાઇલ) હો જાતા હે. જબ બંદા સો જાતા હે તો ઉસકા દિમાગ Off load (આફ લોડ) હો જાતા હે યઅની દિમાગ કા બોઝ ઉતર જાતા હે. આફ લોડ હોને કી વજા સે ચાર્જ જલ્દી ઝાઇલ હો જાતા હે.

વોહ કેહને લગે કે હમારે ઝહન મેં ખ્યાલ આયા કે અગર યે ચાર્જ સો જાને સે જલ્દી Deacy (ઝાઇલ) હો જાતા હે તો કયું ન હમ કોઇ એૈસી Exercise (મશ્ક) ઢુંઢે જિસસે યે જલ્દી Decay (ઝાઇલ) હો જાએ. ચુનાન્ચે હમને સોચા કે હમ દિમાગ કો આફ લોડ કરને કી કોશિશ કરતે હેં, હમને કહા કે એક બંદે કો બિઠા કર કહા જાએ કે વોહ બિલ્કુલ સોચના છોળ દે. જબ વોહ સોચના છોળ દેગા તો દિમાગ પર લોડ કમ હો જાએગા,

વોહ કેહને લગે કે જબ હમને એક પરેશાન બંદે કો ઇસ તરહ બિઠાયા તો આધે પોને ઘંટે કે બાદ ઉસકા ચાર્જ વાકઇ જલ્દી Deacy (ઝાઇલ) હો ગયા. ઇસ તરહ હમને કઇ ટેસ્ટ લિયે. બિલઆખિર હમને અરબાબે ઇકતિદાર કો આ કર બતા દિયા કે જનાબ! યે Exercise (મશ્ક) કરને સે બંદે કી પરેશાની જલ્દી ખત્મ હો જાતી હે. ઔર વોહ ખુશ હો જાતા હે'

હુકૂમત ને ઇસ Exercise (વરઝિશ) કા નામ 'Meditation' (મુરાકબા) રખા, ઔર હુકમ દે દિયા કે પૂરે મુલ્ક કે હર શહર કે મુખતલિફ હિસ્સો મેં મેડીટીશન કલબ બના દો. વોહ કેહને લગે કે અબ તો હર જગા મેડીટીશન કલબે લગે હુએ હેં. લોગ અપને દફ્તરોં સે થકે માંદે ઔર પરેશાન હાલ આતે હેં ઔર વોહ કલબ કે અંદર ચલે જાતે હેં કલબ કે અંદર ઇન્સટ્રકટર મોજૂદ હોતે હેં, વોહ ઉનકો કેહતે હેં: યહાં બેઠ જાઓ, હર ચીઝ કો ભૂલ જાઇએ, બિલકુલ સોચના છોળ દીજિયે. ઇસ તરહ કી બાતેં કરતે રેહતે હેં. થોળી દેર કે બાદ વોહ કેહતે હેં કે હમતો અપને આપકો બહોત હી Light (હલકા ફુલકા) Feel (મેહસૂસ) કર રહે હેં. ઇસ તરહ વોહ સમઝતે હેં કે Tension (બેચેની) ખત્મ હો જાતી હે.

ડૉકટર સાહબ કેહને લગે કે Meditation (મેડીટીશન) તો યહાં આમ હો ચુકી હે. લેકિન જો રિસર્ચ યહાં આજ હોતી હે વોહ પાકિસ્તાન ઔર હિંદુસ્તાન મેં તો કહીં બીસ સાલ કે બાદ પહોંચતી હે, ઇસી લિયે મેં ને આપસે સવાલ કિયા થા કે આપને યે મેડીટીશન કહાં સે સીખ લી હે.

અબ મેં ને ઉનકો સમઝાયા કે ભઇ! યે મેડીટીશન નહિં બલ્કે યે તો અલ્લાહ કા ઝિક્ર હે જિસકા હુકમ કુર્આને મજીદ મેં યું આયા હે: وَاذْكُرْ رَّبَّكَ فِيْ نَفْسِكَ (الاعراف: ٢٠٥)

ઔર ઝિક્ર કર અપને રબ કા અપને દિલ મેં

હમને મુરાકબા કર કે તો કુર્આને મજીદ કી ઈસ આયત પર અમલ કિયા હે. ખેર ઉસકી ફિર બળી તસલ્લી હુઇ. વોહ કેહને લગે કે યહી વજા હે કે મેં ને કહા થા કે ઈસ્લામ બળા સચ્ચા દીન હે કે જિસને ચૌદહ સો સાલ પેહલે હમેં બતા દિયા થા કે અગર હમ ઝિક્રે કલ્બી કરેંગે તો અલ્લાહ તઆલા હમારે દિલ કી તમામ પરેશાનિયોં કો દૂર ફરમા દેંગે. દુનિયા આજ રિસર્ચ કરને કે બાદ જિસ નતીજે પર પહોંચ રહી હે હમેં ચૌદહ સો સાલ પેહલે વૈસે હી બતા દિયા ગયા થા.

સ્વીડન મેં એક માહિર નફસિયાત કા એઅતેરાફ

ઈસ વાકિએ કે પાંચ સાલ કે બાદ ૧૯૯૦ મેં એક ઔર વાકિઆ પેશ આયા, ઉસ વકત ફકીર ભી કિસી 'Second Largest industrial group of the country' (મુલ્ક કે દૂસરે બળે સનઅતી ગ્રુપ)કે જનરલ મેનેજર કા ડાયરેકટર ટેકનિકલ થા. સ્વીડન મેં પ્લાનિંગ કે બારે મેં એક કોર્સ હુવા. ઉસ કોર્સ કા નામ Project Management (પ્રોજેક્ટ મેનેજમેન્ટ) થા. કોર્સ કી ઈનતિઝામિયા ને મુખતલિફ મુલ્કોં કે લોગોં કો Select (મુનતખબ) કિયા, અજીબ બાત યે હે કે પૂરે મુલ્ક (પાકિસ્તાન) સે ઈસ આજિઝ કા નામ Select (મુનતખબ) હો ગયા. અલહમ્દુ લિલ્લાહ કે ફિર હમને ભી Representation (નુમાઈદગી) કી. ઈસ કોર્સ મેં દુનિયા કે ૨૭ મુલ્કોં કે લોગ શામિલ થે. ઉસમેં હમને ચાલીસ દિન કોમ્પ્યુટર પર કામ કિયા.

અલ્લાહ કી શાન દેખિયે કે જબ ઈસ કોર્સ કા ઈમ્તિહાન હુવા તો યે આજિઝ ઉન ૨૭ મુલ્કોં કે લોગોં મેં ભી Top (ટોપ)

કર ગયા. બલ્કે મૈં તો કેહતા હું કે મેરે સાથવાલે બળે અચ્છે થે ઔર મુઝ પર ઈતના મહેરબાન થે કે ઉન્હોંને મુઝે ફર્સ્ટ આને કા મોકા દે દિયા.

આખરી દિન ઉન લોગોં ને અપને મુલ્ક કે સાત માહિરીને નફસિયાત કો બુલાયા. ઉનમેં સે ચાર મર્દ ઔર તીન ઔરતેં થીં. યે ઉનકે મુલ્ક કે ચુને હુએ લોગ થે, ઉન્હોંને લેકચર દેના થા, ચુનાન્ચે ઉન્હોંને કહા કે આજ કા ઉનવાન 'StressesHuman (ઈન્સાની પરેશાનિયાં) હે. વોહ કેહને લગે કે જિસ તરહ ટર્બાઈન કા રોટર બનાતે હુએ સ્ટ્રેસ આ જાતે હૈં, ઔર ફિર ઉનકો રિલીઝ કરના પળતા હે ઈસી તરહ સાઈન્સી દુનિયા મેં જો મેનેજર ઔર ડાયરેકટર હોતે હૈં ઉનકે દિમાગ મેં ભી હર વકત સ્ટ્રેસ પળ રહે હોતે હૈં, બાઝ અવકાત વોહ ચાહતે હૈં કે કુછ કામ હો જાએં લેકિન વોહ નહિં હો પાતે ઔર કભી વોહ ચાહતે હૈં કે કુછ કામ ન હોં લેકિન વો હો જાતે હૈં ઉસકી વજા સે ઉનકે ઝહન પર હર તરફ સે Tension (બેચેની) હો જાતી હે, અગર ઈસ બેચેની કો ખત્મ ન કિયા જાએ તો ઉસ બંદે કી સિહહત પર બુરા અસર પળતા હે. ઈસ લિયે ઉન્હોંને ઈસ લેકચર કા નામ Human Stresses (ઈન્સાની પરેશાનિયાં) રખા. મૈં ને દિલ મેં સોચા કે હમારે લોગ ઈસી બાત કો ઈસ સાદા લફઝોં મેં બયાન કર દેતે હૈં કે

'પરેશાનિયાં ઈન્સાન કો બુઢા કર દેતી હૈં'

લેકિન વોહ ઈસી બાત કો સાઈન્સ કી ઝબાન મેં ખળે સમઝા રહે થે કે પેહલે Medically (તિબ્બી તૌર પર) યું હોતા હે ફિર યું હોતા હે ફિર બંદે પર અસર પળતા હે ઔર ફિર વાકઈ બંદા ઠીક હો જાતા હે.

જબ ઉન્હોંને ઈસ બાત કો Medically (તિબ્બી તૌર પર) સાબિત કર લિયા તો વોહ કેહને લગે કે આપ ૨૭ મુલ્કોં કે

લોગ હૈં, હમ આપકો એક Exercise (મશ્ક) કરવાના ચાહતે હૈં. ઇસ Exercise કે ઝરિયે આપકી Tension (બેચેની) ખત્મ હો જાયા કરેગી, યે સુન કર વોહ બળે ખુશ હુએ ઔર કેહને લગે, જી હાં! આપ હમેં ઝરૂર Exercise કરવાએં.

ઉન્હોંને હમેં એક હોલ મેં Circle (દાયરે) કી શકલ મેં બિઠાયા હુવા થા. સામને સ્ટેજ પર વોહ સબ અપના લેકચર દે રહે થે. વોહ કોમ્પ્યુટરઝ ઔર દૂસરે સમઇ બસરી મુઆવનાત (સુનાને, દિખાને કે આલાત) કી મદદ સે અપની Documentaries (સાઇન્સી ફિલ્મેં) દિખા રહે થે. જબ ઉન્હોંને સારા કુછ દિખા દિયા તો વોહ કેહને લગે કે અબ હમ આપકો વોહ Exercise (વરઝિશ) સિખાના ચાહતે હૈં તાકે આપ રોઝાના અપની ટેન્શન ભી રિલીઝ કર લિયા કરેં, ઔર દૂસરોં કો ભી સિખાએં તાકે ઉનકી ટેન્શન ભી ખત્મ હો સકે. હમને કહાઃ બહોત અચ્છા, આપ ઝરૂર સિખાએં.

આપ હૈરાન હોંગે કે ઉન્હોંને ને કહા,

(દરવાઝે બંદ કર દો) Shut the doors

એક આદમી ને જા કર દરવાઝે બંદ કર દિયે.

(લાઇટેં બુઝા દો) Swich off the lights

ચુનાન્ચે લાઇટ ભી બંદ કર દી ગઈ.

(આંખે બંદ કર લો) Close the eyes

હમ સબને અપની આંખે બંદ કર લી.

(અપને સરોં કો ઝુકા લો) Bend your heads

હમને સરોં કો ઝુકા લિયા, ફિર વોહ કેહને લગા.

Forget everything, Feel relaxe.

(હર ચીઝ કો ભૂલ જાઓ. સુકૂન મહસૂસ કરો)

હમ ઇસી તરહ બેઠે રહે ઔર વોહ બરાબર યહી જુમલે

કેહતે રહે થે.

Forget everything, Feel relaxe.
Forget everything, Feel relaxe.

પાંચ સાત મિનીટ કે બાદ ઉનકે ચેર મેન ને કહાઃ
(વરઝિશ ખત્મ હો ગઇ હે.) The exercise is over

અબ લાઈટેં ઓન હો ગઈ ઔર દરવાઝે ખોલ દિયે ગએ.

ઉસકે બાદ ઉનમેં સે એક ને કહા કે અબ હમ આપસે બારી બારી પુછેંગે કે આપને ઇસ Exercise (વરઝિશ) કો કૈસે Feel (મહસૂસ) કિયા. ચુનાન્ચે ઉન્હોંને પુછના શુરૂ કર દિયા.

જમઇકા કી એક લળકી ને ખળે હો કર કહાઃ
(મેં હલકા ફુલકા મહસૂસ કર રહી હું) I am feeling elevated
ઉસકે બાદ ઇન્ડોનેશિયા કા એક લળકા ખળા હો કર કેહને લગા I am feeling Satisfied. I am feeling Satisfied.
(મેં ઇત્મીનાન મેહસૂસ કર રહા હું. મેં ઇત્મીનાન મેહસૂસ કર રહા હું.)

અબ હમભી દરમ્યાન મેં બેઠે થે. જબ ઉન્હોંને હમસે તઅસ્સુરાત પુછે તો હમને કહા કે બાત યે હે કે આપને હમેં જો કુછ કરવાયા હે વોહ તો અધૂરા કામ હે, જબકે હમ તો પૂરા કામ રોઝાના કરતે હેં, ઉસને કહાઃ આપકા કયા મતલબ હે? મેં ને કહાઃ આપ ને હમેં કહાઃ Forget everything, Forget everything,
(હર ચીઝ કો ભૂલ જાઓ. હર ચીઝ કો ભૂલ જાઓ. હર ચીઝ કો ભૂલ જાઓ.)

યે આધા કામ હે, હમ ઉસકે અલાવા ભી કુછ કરતે હેં, હમ

કેહતે હેં કે

‘ હર ચીઝ કો ભૂલ જાઓ ઔર અલ્લાહ કી યાદ મેં ડૂબ જાઓ.’

યે જો second half (દૂસરા આધા હિસ્સા) હે યે તો આપને નહિં કરવાયા, જબકે હમ તો યે ભી કરતે હેં. જબ મેં ને ઉસસે યે બાત કહી તો ઉસને મુઝસે પૂછા:

(કયા આપ મુસલમાન હેં?) Are you Muslim?

મેં ને કહા:

(હાં મેં મુસલમાન હું.) Yes I am.

જબ મેં ને યે કહા તો ઉસ વકત ઉસને ઈંગ્લીશ કા એક ફકરહ બોલા, મેંને વોહ ફકરહ હુબહૂ યાદ કર લિયા, અબ મેં વહી ફકરહ આપકો સુના રહા હું, ઉસને કહા,

You Learn it by wisdom one thousand and five hundred {1500} years ago but we have just learn it by science.

(આપને ઈસ અમલ કો વહી કે ઝરિયે પંદરહ સો સાલ પેહલે સીખ લિયા થા, ઔર હમને ઉસે અભી સાઈન્સ કે ઝરિયે સીખા હે.)

ઉસને યે બાત ૨૭ મુલ્કોં કે લોગોં કે સામને તસ્લીમ કી. મેં ને કહા: الحمد لله યે દીને ઈસ્લામ કિતના ખુબસૂરત દીન હે કે યે લોગ Research તહકીક કરકે બિલઆખિર વહાં પહોંચતે હેં જહાં હમારે મહબૂબ સલ. ને તઅલીમ દી હે. સુબ્હાનલ્લાહ એક આમ બંદા જિસકો દીન કા કુછ પતા નહિં અગર વોહ ભી અલ્લાહ કી યાદ મેં બેઠતા હે તો વોહ ભી ઉસકે ફાયદે હાસિલ કર રહા હોતા હે.

મેરે દોસ્તો! નેઅમતેં હમારે પાસ હેં, ઔર લોગ ઉનસે દુનિયા કે ફાયદે ઢુંઢતે ફિર રહે હેં, લેકિન જબ મુસલમાનોં સે કહા

જાએ કે એ ખુદા કે બંદો! તુમ જો પરેશાન ફિરતે હો, તુમહારી ઇસ પરેશાની કા ઇલાજ ગોલિયાં ખાને મેં નહિં બલ્કે અલ્લાહ કી યાદ મેં હે તો વોહ ઇસ તરફ આતે હી નહિં. બલ્કે સચ્ચી બાત યે હે કે વોહ ઉસે એક ફાલતૂ કામ સમઝતે હેં ઔર કેહતે હેં કે યે ઝિક્રો મુરાકબા કહાં સે આ ગયા. વોહ ખુદ તો સારી દુનિયા કા ઝિક્ર કરતે ફિરતે હેં ઔર અગર હમ અલ્લાહ કા ઝિક્ર કરેં તો યે ઉન્હેં બુરા લગતા હે. હકીકત યે હે કે જિસ બંદે કો અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત સે મોહબ્બત હોતી હે ઉસકો ઉસકા નામ લેને મેં મઝા આતા હે.

હમ રટેંગે ગરચે મતલબ કુછ ન હો
હમ તો આશિક હેં તુમ્હારે નામ કે

અગર મોહબ્બતે ઇલાહી વાલી યે કયફિયત કિસી કો ન મિલી હો ઔર અલ્લાહ ને ઉસકો ઉસસે મહરૂમ રખા હો તો ફિર હમ ઉસકે લિયે કયા કર સકતે હેં.

ઝિક્રે ઇલાહી સે સુકૂન મિલને કી વજા

અલ્લાહ કે ઝિક્ર કે અંદર એક ફનાઇય્યત હે ઔર ઇસી ફનાઇય્યત કે ઝરિયે ઇન્સાન કે ગમ દૂર હોતે હેં, જિસસે ઉસકે દિલ કો સુકૂન મિલતા હે ઔર વોહ અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કી મોહબ્બત મેં આગે બઢતા રેહતા હે. ઇસી લિયે ઝિક્ર કરને કી બાર બાર તાકીદ કી જાતી હે, અગર હમ અલ્લાહ કા ઝિક્ર કષરત ઔર બાકાયદગી કે સાથ કરેંગે તો હમેં દીન ઔર દુનિયા દોનોં મેં ફાયદા હોગા. અબ તો યે બાત સાઇન્સ સે ભી સાબિત હો ચુકી હે.

નબી અલ. ને ઇર્શાદ ફરમાયા: ذِكْرُ اللّٰهِ شِفَاءُ الْقُلُوْبِ

અલ્લાહ કી યાદ દિલોં કે લિયે શિફા હે

આપ ઝરા લેટે, બેઠે, ચલતે ફિરતે હર વક્ત અપને દિલ મેં

અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝ્ઝત કી યાદ રખેં, ફિર ઉસકી બરકતેં દેખના. હમારે મશાઇખ જો ઝિક્ર કરવાતે હૈં વોહ ઐસે હી તસ્બીહ નહિં ફિરવાતે ઔર ન હી અદદ પૂરે કરવાતે હૈં બલ્કે ઉસસે સાલિક કા દિલ બદલ રહા હોતા હે. હમને ઇસ નિસ્બત કી બહોત ઝિયાદા બરકતેં દેખી હૈં.

મૈં આપ જૈસા બનના ચાહતા હું.....!

એક મરતબા યે આજિઝ કિસી એરપોર્ટ પર ફ્લાઇટ કે ઇનતેઝાર મેં બેઠા થા, એક નવજવાન સામને સે ગુઝરા, વોહ શરાબ પી રહા થા, એક મરતબા તો વોહ સામને સે ગુઝર ગયા, થોળી દૂર જા કર વોહ ફિર લોટા ઔર આ કર મુઝે હલ્લો, હાય! કરને કે બાદ કેહને લગા,

મૈં આપ જૈસા બનના ચાહતા હું. I want to be like you.

જબ મૈં ને ઉસે દેખા કે ઉસકે હાથ મેં શરાબ કી બોતલ ભી હે તો મૈં સમઝા કે ઉસકો યે પગળી ઔર લિબાસ અચ્છા લગા હોગા..... હમસે જબ બાહર મુલ્ક મેં લોગ પુછતે હૈં કે આપને યે લિબાસ ક્યું પેહના હુવા હે તો હમ કેહતે હૈં કે યે ‘ક્યુટ’ લિબાસ હે. ઉન કાફિરોં કો હમ યે નહિં કેહતે કે યે સુન્નત હે. ક્યુંકે ક્યા પતા કે વોહ આગે સે ક્યા બકવાસ કર દેં. ઔર ક્યુટવાલા ઐસા લફ્ઝ હે કે જબ હમ ઉનકો જવાબ મેં યે કેહતે હૈં વોહ આગે બોલ હી નહિં સકતે.

ખૈર! જબ ઉસને કહા: કે મૈં આપ જૈસા બનના ચાહતા હું તો મૈં ને ઉસસે કહા:

Do you like this turban and this white dress?

કયા આપ યે પગળી ઔર સફેદ લિબાસ પસંદ કરતે હૈં?
વોહ કેહને લગા:
No, I want to be like you because I am seeing some light on your face.
નહિં, મેં આપકી તરહ ઈસ લિયે બનના ચાહતા હું કે મુઝે આપકે ચેહરે પર નૂર નઝર આ રહા હે.

જબ ઉસને યે અલફ઼ાઝ કહે તો મુઝે ફ઼ોરન એહસાસ હુવા કે કયા પતા કે અલ્લાહ તઆલા ને ઉસકે બદલને કા ફ઼ેસ્લા કર લિયા હો. ચુનાન્ચે મેં ને ઉસસે કહા,
O brother! then you can be better than me
એ ભાઈ ! આપતો મુઝસે ભી બેહતરીન બન સકતે હૈં.

વોહ કેહને લગા:
કયા સચ-મુચ ઐસા હી હે? Are you sure?
મેં ને કહા, Yes (જી હાં)
વોહ કેહને લગા,

ઠીક હે મેં અભી આ રહા હું. Ok, I am just comming.

વોહ યે કેહ કર સામને વોશ રૂમ મેં ચલા ગયા, ઉસને મેરે દેખતે હી શરાબ કી બોતલ ફૈંકી ઔર વોશ બેસીન પર કુલ્લી કર કે ચેહરા ધોયા. વોહ તાઝા દમ હો કર દોબારા મેરે સાથ વાલી કુર્સી પર આ કર બેઠ ગયા.
વોહ કેહને લગા, Let me to introduce myself?
કયા મેં આપકો અપના તઆરૂફ઼ કરાઉ?
મેં ને કહા, જી હાં કરાએં.

અબ ઉસને અપના તઆરૂફ઼ કરાયા કે મેરા યે નામ હે ઔર

મેં ને ટોકિયો (જાપાન) કી યુનિવર્સીટી સે એમ.એસ.સી. કોમ્પ્યુટર સાઈન્સીઝ કિયા હુવા હે. ઔર મેં ઈસ વકત ફુલાં બળી કંપની કે અંદર મેનેજર હું. ઉસને ફિર વહી બાત દોહરાઈ કે...

મેં આપ જૈસા બનના ચાહતા હું. I want to be like you.

મેં ને ભી કહાઃ

you can be better than meઆપતો મુઝસે ભી બેહતરીન બન સકતે હેં.

વોહ કેહને લગા, યે કૈસે મુમકિન હે જબકે મેં નવજવાન હું, મેં ને કહા, તો કયા હુવા? નવજવાન હી તો બન સકતે હેં. વોહ કેહને લગા નહિં, મેં આપકો યે કેહના ચાહતા હું કે આપ મેરી પ્રસ્નાલિટી (શખ્સીયત) કો ભી દેખ રહે હેં કે મેં કિતના ખુબસૂરત હું, મેરા સ્ટેટસ (ઓહદા) ઔર પે (તનખ્વાહ) ભી આપકે સામને હે, મુઝે ઈસ મુલ્ક મેં હર દિન કહીં ન કહીં સે ગુનાહ કી દઅવત મિલતી હે ઔર મેં 'ઉનકા' મેહમાન હોતા હું. આજ ઈધર અય્યાશી કર રહા હોતા હું તો કલ ઉધર, મેરે ગાહક નિત નયે હોતે હેં, જબ મામલા યહાં તક પહોંચ ચુકા હે તો મુઝે બતાએં કે મેં ગુનાહ સે કૈસે બચ સકતા હું.

મેં ને કહા, ભઈ અગર આપકે લિયે ગુનાહોં સે બચના મુશકિલ હે તો અલ્લાહ તઆલા કે લિયે તો આપ કો ગુનાહોં સે બચા દેના આસાન હે.

વોહ કેહને લગા, હાં, યે તો હે.

મેં ને કહા, હમને ગુનાહોં સે બચને કે લિયે અપને બળોં સે એક નુસ્ખા સીખા હુવા હે, મેં આપકો વોહ સીખા દેતા હું, ફિર ઉસકી બરકત ખૂદ દેખના.

વોહ કેહને લગા, જી બતાએં.

મૈંને ઉસી જગા પર બેઠે હુએ ઉસ આદમી કો બયઅત કે કલિમાત પઢાએ, ઔર ઉસકો મુરાકબા કરને કા તરીકા બતાયા, ઉસને કહીં ઔર જાના થા ઔર મેં ને કહીં ઔર, અલબત્તા હમનેં એડ્રેસ એકસચેન્જ કર લિયા.

અલ્લાહ કી શાન કે તીન માહ કે બાદ ઉસ નવજવાન ને ઈંગ્લીશ મેં ખત લિખા. ઉસ ખત કો મેં નેં મહફૂઝ કિયા હુવા હે. ઉસને ઉસ ખત મેં દો બાતેં લિખીં:

☆...... પેહલી બાત યે લિખી કે મેં પાંચ વકત કી નમાઝ તો પઢતા હી હું, કભી કભી મુઝે તહજજુદ કી નમાઝ ભી મિલ જાતી હે.

☆...... દૂસરી બાત યે લિખી કે મેં ઈસ બાત પે હૈરાન હું કે મેં ગુનાહોં કે સમંદર મેં રેહતે હુવે ગુનાહોં સે બચા હુવા કૈસે હું?

મેં ને ઉસકો જવાબ મેં લિખા કે

હમારે બળોં કી દુઆએં હમારે ગિર્દ પેહરા દિયા કરતી હેં.

દૂર બેઠા કોઈ તો દુઆએં દેતા હે
મેં ડૂબતા હું સમંદર ઉછાલ દેતા હે

એક એસ.પી. કી બાતિની ઈસ્લાહ

એક મરતબા મુલ્તાન મેં બયાન કિયા, કુછ લોગ બયઅત હુએ. એક આદમી કો મેં ને દેખા કે વોહ દૂસરે આદમી કો કેહ રહા થા, બયઅત હો જાઓ, બયઅત હો જાઓ. લેકિન વોહ બયઅત હોને કે લિયે તૈયાર નહિં હો રહે થે, જબ મેં ને યે દેખા તો મેં નેં ઉનસે કહા કે આપ ઉનકો મજબૂર કયું કરતે હેં, યે તો ખુશી કા સોદા હે. જિસકા જી ચાહેગા વોહ બયઅત હો જાએગા, અબ વોહ બંદા જિસકો વોહ મજબૂર કર રહા થા વોહ ઝરા આગે બઢ કર કેહને લગા, હઝરત! બાત યે હે કે મેં ઈસ ઈલાકે કા

સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટ પોલીસ (S.P.) હું, ઔર યે મેરે બળે ભાઇ હેં, ઉનહોં ને આપસે બયઅત કી હુઇ હે, ઔર અબ મુઝે ભી મજબૂર કર રહે હેં કે આપ ભી બયઅત હો જાએં, ચુંકે મેં પોલિસ કે મહકમે મેં હું ઇસ લિયે મેરા ખાના ભી હરામ, મેરા પીના ભી હરામ ઔર મેરા પહેનના ભી હરામ, હત્તા કે આપ જો ગુનાહ સોચ સકતે હેં વોહ ગુનાહ મેં ને કિયે હુએ હેં, ઇસ લિયે બયઅત કરને સે મેરી કોનસી ઇસ્લાહ હોગી.

મેં ને કહા, ભલે આપકી ઝિંદગી જૈસી ભી હે, બયઅત હોને કી અપની બરકતેં હેં, આપને બદઅમલિયોં કી ઝુલમત કો દેખા હે ઔર હમને ઇસ અમલ (બયઅત) કે નૂર કો દેખા હે, આપ ઝરા આઝમાલેં, કે કુછ હોતા ભી હે યા નહિં હોતા. ઉસને કહા, અચ્છા. જી બયઅત કર લેતા હું. આજિઝ ને ઉસે ભી બયઅત કિયા ઔર ઉસકે દિલ પર ભી ઉગલી રખ કર અલ્લાહ કી ઝર્બ લગા દી.

ચાર પાંચ માહ કે બાદ ફિર ઉસી શહર મેં પ્રોગ્રામ કે સિલસિલે મેં જાના હુવા, અલ્લાહ કી શાન કે અસર કી નમાઝ કે બાદ જબ યે આજિઝ ખળા હુવા તો કિસી આદમી ને પીછે સે આ કર 'ઝપ્પી' ડાલી, મેં બળા હેરાન હુવા કે મેરી તો કિસીસે ઐસી ફ્રેન્કનેસ (બેતકલ્લુફી) નહિં હે કે કોઇ આ કર પીછે સે યું 'ઝપ્પી' ડાલે, થોળી દેર કે બાદ ઉસને છોળા, જબ મેં ને ઉસકી તરફ દેખા તો મુઝે વોહ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ પોલીસ નઝર આએ. ઉસકી મસનૂન દાઢી થી. મેં ને દેખ કર કહા, ઓ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ સાહબ! કયા હાલ હેં? કેહને લગા,

'હઝરત! વોહ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ તો ઉસી દિન મર ગયા થા, બસ આપકા ગુલામ ઝિંદા હે.

ઉસકે બાદ ઉસને ભરે મજમે મેં કહા,

'હઝરત! મેરી લાઇફ ઇતની બદલ ગઇ હે કે મેં તહજ્જુદ કી નમાઝ ઘર મેં પઢતા હું ઔર ઇસ મસ્જીદ મેં આ કર ફજર કી અઝાન દેતા હું.'

એક એમ.એન.એ. પર નિસબત કી બરકાત

જહાનિયાં મંડી મેં હમારા એક મદ્રસા 'જામિઅહ રહમાનિયા' હે. વહાંકે મોહતમિમ, નાઝિમ ઔર અસાતિઝા સિલસિલએ આલિયા મેં બયઅત હેં. ઇસ તઅલ્લુક કી બિના પર ઉસે હમ અપના મદ્રસા કેહતે હેં, ઇસ જામિઆ મેં બુખારી શરીફ કે ઇફતિતાહ યા ઇખતિતામ પર ઇસ આજિઝ કો લાઝમી જાના પળતા હે, કયુંકે ઉલમા કી મેહફિલ હોતી હે.

એક મરતબા ઇખ્તિતામે બુખારી શરીફ કી મેહફિલ મેં શુમુલિયત કે લિયે ઉન્હોંને આજિઝ કો શિરકત કા હુકમ દિયા, ઇસ આજિઝ ને હુકમ કી તા'મીલ કી. જબ બયાન સે ફારિગ હુએ તો હાજી અઝીઝુર્રહમાન સાહબ મેરે પાસ આએ ઔર ઉન્હોં ને કહા, હઝરત! મેરા એક ફર્સ્ટ કઝિન હે ઔર વોહ એમ.એન.એ. (મેમ્બર નેશનલ અસમ્બલી) હે. વોહ એક બળા હી અચ્છા ઇન્સાન હે. ઉસને લંડન સે તા'લીમ હાસિલ કી ઔર વોહ વહીં કે રંગ મેં રંગ ગયા. વોહ ઇસ વકત કરોળોંપતી ઇન્સાન હે. ઉસને યહાં ભી અપની વહી લાઇફ રખી જો વહાં થી. ઉસકી ઇતની ઝિયાદા જાયદાદ હે કે ઉસકી ઝમીન બિકી ઔર પૂરા શહર આબાદ હુવા.

ઉન્હોંને કહા કે વોહ પિછલે ૩૫ સાલોં સે મુતવાતિર એમ.એન.એ. બન રહા હે. એક ગવરમેન્ટ આએ તો ભી વોહ એમ.એન.એ. બન જાતા હે ઔર દૂસરી ગવરમેન્ટ આએ તબ ભી વોહ એમ.એન.એ. બન જાતા હે. ઉસકી વજા યે હે કે વોહ સારા

સાલ વહાં કે લોગોં કે કામ કરતા હે, ચુંકે ઉસકો પૈસે કા લાલચ નહિં હે ઈસ લિયે વોહ બેલૂષ (બગૈર ઉમ્મીદ કે) હો કર ગરીબોં કે કામ કરતા હે, ઔર ઉનકી પરેશાનિયોં મેં ઉનકા સાથ દેતા હે. ઈસ લિયે લોગ કેહતે હેં કે હમ તો ઉસી કો વોટ દેંગે. બલ્કે વોહ અપને હલ્કે મેં ઈતના મકબૂલ ઔર હર દિલ અઝીઝ હે કે અગર વોહ અપની જગા કિસી ખંભે કો ભી ખળા કર દે તો લોગ ઉસ ખંભે કો ભી વોટ દે કર એમ.એન.એ. બના દેંગે. વોહ અપને હલ્કે મેં ઈતના મકબૂલ ઔર હર દિલ અઝીઝ હે. શહર કે ડિપ્ટી કમિશ્નર, આસિસ્ટન્ટ કમિશ્નર, એસ.એચ.ઓ. ઔર દિગર અફસરાન ઉસકે સાથ અચ્છી ઈકવેશન બના કર રખતે હેં, કયુંકે ઉનકો પતા હોતા હે કે ઉસને તો ફિર એમ.એન.એ. બન જાના હે. અગર હમ ઉસસે બિગાળેંગે તો યે હમેં યહાં સે ઉખાળ કર કિસી ઔર સૂબે મેં ભિજવા દેગા. ઔર હમ ખ્વાહ મખ્વાહ મુસીબત મેં પળ જાએંગે.

ઉસકા કામ યે હે કે વોહ સારા દિન અપને ડ્રોઈંગ રૂમ મેં બેઠા રેહતા હે, ગરીબ આ રહે હોતે હેં ઔર વોહ ઉનકી પરેશાનિયાં દૂર કરને મેં મદદ કર રહા હોતા હે. કિસીકો નોકરી દિલવાતા હે, ઔર કિસીકી બેટી કી શાદી કા મસ્અલા હો તો ઉસકો પૈસે દે દેતા હે, ઈસ તરહ વોહ સારા દિન લોગોં કે કામ સંવારતા રેહતા હે. ઈસ લિહાઝ સે લોગ ઉસસે બહોત ખુશ હેં, લેકિન ઉસકી ઝિંદગી કા એક અફસોસનાક પેહલૂ યે હે કે ઉસકા રૂજહાન દીન કી તરફ ઈતના ઝિયાદા નહિં હે, બલ્કે સચ્ચી બાત તો યે હે કે વોહ ઈદ પઢને કે લિયે ભી મુશકિલ સે હી આતા હે, મેરા જી ચાહતા હે કે વોહ દીન કે કરીબ આ જાએ, મેં ને કહા, બહોત અચ્છા. વોહ કેહને લગે, જી ફિર કયા કરના ચાહિયે, મેં ને કહા, અબ તો ગાળી મેં સામાન રખ દિયા ગયા હે ઔર મેં જા રહા હું. આપ ઈતના કામ કરના કે ઉનકે પાસ ચલે જાના ઔર જા કર યે

કેહના કે મેરે પીર સાહબ ને આપકો સલામ દિયા હે. બસ ઈતના હી કાફી હે.

મૈં તો યે બાત ભૂલ હી ગયા થા, લેકિન અલ્લાહ કી શાન દેખિયે કે જબ અગલે સાલ ફિર બુખારી શરીફ કે ઈખ્તિતામ કે મોકે પર વહાં પહોંચે તો હાજી અઝીઝુર્રહમાન સાહબ ખુશી-ખુશી મેરે પાસ આએ ઔર કેહને લગે, હઝરત! મૈં ને અપને કઝિન કો પિછલે સાલ આપકા સલામ દિયા થા, કુછ દેર તો વોહ સોચતા રહા ઔર બાદ મેં કેહને લગા કે જબ આપકે પીર સાહબ આએં તો મેરી મુલાકાત કરવાના, ઈસ લિયે મૈં અબ ઉનકો આપકી મુલાકાત કરવાના ચાહતા હું, મૈં ને કહાઃ અચ્છા આપ ઉસકે પાસ જાએં ઔર ઉસસે કહેં કે હમારે બળોં ને કહા હે:

بِئْسَ الْفَقِيْرُ عَلٰى بَابِ الْاَمِيْرِ وَ نِعْمَ الْاَمِيْرُ عَلٰى بَابِ الْفَقِيْرِ

(ફકીરોં મેં સબસે બુરા ફકીર વોહ હે જો કિસી અમીર કે દરવાઝે પર ચલ કર જાએ ઔર અમીરો મેં સે બેહતરીન અમીર વોહ હોતા હે જો કિસી ફકીર કે દરવાઝે પર ચલ કર જાએ)

ઈસ લિયે ઈસ ફરમાન કે મિસ્દાક અગર મૈં તુમ્હારે પાસ ચલ કે આઉંગા તો بِئْسَ الْفَقِيْرُ બન જાઉંગા, ઔર અગર આપ મિલને આએંગે તો نِعْمَ الْاَمِيْرُ બન જાએંગે. અબ બતાએં કે આપ કયા ચાહતે હેં?

ઉસકે બાદ હાજી સાહબ ઉનકે પાસ ચલે ગએ. જબ ઉન્હોંને ઉનસે બાત કી તો અલ્લાહ કી શાન દેખિયે ઉસને અપની પિજારો ગાળી નિકાલી ઔર જિસ મદ્રસે મેં હમ બેઠે હુએ થે વોહ એમ.એન.એ. સાહબ વહાં પહોંચ ગએ. જબ વોહ આ કર ચટાઇ પર બેઠ ગએ તો લોગ બળે હેરાન હુવે કે વોહ બંદા જો પૂરી ઝિંદગી કભી મદ્રસે મેં આયા નહિં થા વોહ ભી આ કર ચટાઇ પર બેઠા હુવા હે, સલામ કરને કે બાદ વોહ કેહને લગે કે મૈં આપસે

અલાહિદગી મેં બાત કરના ચાહતા હું, ચુનાન્ચે ઈસ આજિઝ ને દૂસરે હઝરાત કો બાહર ભેજ કર દરવાઝા બંદ કર દિયા.

દરવાઝા બંદ કરને કે બાદ ઉન્હોંને હાલ અહવાલ પૂછે, ઉસકે બાદ આજિઝ ને તોબા કે ઉનવાન પર ચંદ આયાત ઔર અહાદીષ જો અલ્લાહ તઆલા ને દિલ મેં ડાલી ઉનકે સામને બયાન કી. સુનને કે બાદ ઉન્હોં ને યે કહા કે હઝરત! તોબા તો વોહ કરે જિસકે કુછ ગુનાહ હોં, ઔર કુછ નેકિયાં, ઔર જિસકે ગુનાહ હી ગુનાહ હોં, ઉસને કભી નેકી કી હી ન હો, વોહ કૈસે તોબા કરે, મુઝે તો યાદ હી નહિં પળતા કે મૈં ને કભી નમાઝ ભી પઢી હોગી. મેરા દિમાગ યુરોપ મેં જા કર ઐસા ખરાબ હુવા કે મુઝે વહાં 'પીને-પિલાને' કી આદત પળ ગઈ, જિસકી વજા સે મૈં અપને આપ મેં મસ્ત હોતા હું મૈં ઈસ આદત કો છોળ ભી નહિં સકતા, કયા મેરે જૈસા બંદા ભી બદલ સકતા હે? મૈં ને કહા, હાં બદલ સકતા હે. વોહ કેહને લગે, જી મેરે પાસ તો નેક આ'માલ નહિં હૈં. મૈં ને કહા, નહિં નહિં, આપકે બહોત સે નેક આ'માલ હૈં, જબ મૈં ને કહા કે આપ કે ભી નેક આ'માલ બહોત સે હૈં તો વોહ હૈરાન હોને લગે, મૈં ને ઉનકી યે કયફિયત દેખ કર કહા કે આપ નમાઝ નહિં પઢતે ના! કહને લગે, હાં, મૈં ને કહા, મસ્જીદ મેં ભી નહિં જાતે? વોહ કેહને લગે, હાં. મૈં ને કહા કે યે ગુનાહ હી હે જો આપ કરતે હૈં મગર ઉસકે સાથ સાથ આપ નેકિયાં ભી કરતે હૈં મસલન જબ કોઈ દુખી આતા હે તો કયા આપ ઉસકે સાથ હમદર્દી કરતે હૈં? કેહને લગે, હાં. મૈં ને પૂછા, કયા આપ ગરીબોં પર રહમ ખાતે હૈં? કેહને લગે, હાં. જો લોગ મુશકિલ મેં ફંસે હુવે હોતે હૈં કયા ઉનકી મુશકિલ દૂર કરને કે લિયે મદદ કરતે હૈં? વોહ કેહને લગે, જી હાં મૈં તો ઐસે કામ બહોત ઝિયાદા કરતા હું. મૈં ને કહા, યે સબ ખૈરખ્વાહી કે કામ હૈં નેકી કે કામ હૈં. ઈસ લિયે મા'લૂમ

હોતા હે કે આપકે નામએ આ'માલ કે ઝખીરહ મેં નેકિયાં ભી બહોત ઝિયાદા લિખી હુઇ હેં. અબ ઉનકો ભી તસલ્લી હો ગઇ કે મેં જો સારા દિન ફલાહી કામ કરતા હું યે ભી નેકી કે હી કામ હેં.

ઉસકે બાદ મેંને ઉન્હેં સમઝાયા કે દૂસરોં કે કામ આના તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કે યહાં બળે અજ્રવાલા કામ હે. વોહ યે સુન કર કેહને લગે કે અબ મેં કયા કરૂં? મેં ને કહા કે મેં આપકો કુછ કલિમાત પઢા દેતા હું ઉનકી બરકત સે તુમ્હારે પિછલે ગુનાહોં કી ફાઇલ બંદ હો જાએગી ઔર એક નઇ ફાઇલ શુરૂ હો જાએગી, ઉસકો બાત સમઝ મેં આ ગઇ. ચુનાન્ચે કેહને લગે, જી ઠીક હે. મેં ને ઉનકો બયઅત કે કલિમાત પઢા દિયે, ફિર મુરાકબા કરવા કર રૂખસત કર દિયા.

બાદ મેં હાજી સાહબ ને બાકી યે વાકિઆ સુનાયા કે જબ યે સાહબ અપને ઘર ગએ તો અપની બીવી સે કહા કે ઘર મેં શરાબ કી જિતની બોતલેં પળી હેં સબ તોળ દો. ઉસનેં સબ બોતલેં તોળ દી.... પેહલે દૌર મેં શરાબી કો શરાબ સે તોબા કરવાના વિલાયતે કુબરા કે મકામ કે બુઝુર્ગોં કા કામ હોતા થા ઔર અલ્લાહ કી રહમત દેખિયે કે ઇસ દૌર મેં હમ જૈસે કો અલ્લાહ તઆલા સબબ બના રહે હેં, ઉસકી રહમત કિતની આમ હે. .... ઉન્હોં ને અપની બીવી સે કેહ દિયા કે મેરી પેહલી સોસાઇટી કે લોગ અબ હમારે ઘર નહિં આએંગે. ફિર કેહને લગે કે અબ નમાઝ ભી પઢુંગા ઔર નેકી કે દૂસરે કામ ભી કરૂંગા. ઉસને કહા, મેં ઔર કયા ચાહતી હું. અગર આપકી ઝિંદગી ઐસી હો જાએ તો મુઝે બળી ખુશી હોગી, બીવી યે સબ દેખ કર હેરાન હોતી જા રહી થી કે ઉસકો અચાનક કયા હો ગયા હે.

ખૈર! ઉન્હોં ને અભી એક આધ હી નમાઝ પઢી હોગી કે ઉન્હોં ને ટી.વી. મેં ખબરેં સુની કે આજ-કલ હાજિયોં કે કાફલે હજ

કે લિયે જા રહે હૈં. ખબરેં સુન કર ઉન્હોંને બીવી સે કહા કે મૈં દરજનોં દફઆ અમેરિકા ઔર યુરોપ હો આયા હું લેકિન આજ તક મુઝે ઉમરહ યા હજ કે લિયે જાને કી તોફીક નહિં મિલી જબકે હજ કરના તો મુઝ પર ફર્ઝ હે. ઇસ લિયે મેરા દિલ ચાહ રહા હે કે મૈં ભી હજ કરૂં. બીવી ને કહા, ઝરૂર કરેં. ચુનાન્ચે ઉન્હોંને વહીં બેઠે બેઠે Minister of religious affairs (મઝહબી ઉમૂર કે વઝીર) કો ફોન કિયા કે મૈં હજ પર જાના ચાહતા હું, ઉસને કહા, જનાબ એમ.એન.એ. સાહબ! આપ કલ હી આ જાઇએ. હમ આપકો સ્પેશિયલ સીટ પર ભિજવા દેંગે. ઉસમેં તો કોઇ મસ્અલા હી નહિં. આપ તો મુસલસલ ૩૫ સાલોં સે એમ.એન.એ. બન રહે હૈં. ઇસ વજા સે આપ કી અપની એક હયસિયત હે, આપ જિસ વકત ભી તશરીફ લાએંગે હમ ઉસી વકત આપકો ભિજવા દેંગે.

વોહ એક સુટકેસ લે કર વહાં પહોંચ ગએ... અબ હુવા યે કે દફતરવાલે જબ હાજિયોં કે ગ્રુપ તશકીલ દેતે હૈં તો ઉનમેં સે કિસી મજબૂરી કી બિના પર કભી કભી કુછ સીટેં ખાલી હો જાતી હૈં મસલન કોઇ બીમારી કી વજા સે ન જા સકે યા ફોત હોને કી વજા સે કોઇ સીટ ખાલી હો જાએ.... ઉન્હોંને ઉનકો ઐસી હી એક સીટ પર એડજસ્ટ કરકે ગ્રુપ લીડર બના કર ભેજ દિયા.

અલ્લાહ કી શાન દેખિયે કે ઉન્હોંને હજ કે દોરાન અપને ગ્રુપ કે લોગોં કી ખૂબ ખિદમત કી વોહ ખાના ભી લે કર આતે ઔર દસ્તરખ્વાન ભી ઉનકે સામને લગાતે થે, લોગ કેહતે થે કે હમ હૈરાન હોતે થે કે યે વહી શેહઝાદા થા જો કિસી કી બાત તક નહિં સુનાતા થા અબ ઇસ કદર બિછા બિછા જાતા હે. ખૈર હજ મુકમ્મલ કરને કે બાદ અલ્લાહ તઆલા ને ઉન્હેં રીશવાલી (દાઢી) સુન્નત અપનાને કી તોફીક અતા ફરમા દી.

હજ સે વાપસ આને કે બાદ જબ શહર કે ઉલમા કો પતા ચલા કે અબ વોહ વાપસ આ ચુકે હૈં તો ઉન્હોંને આપસ મેં સોચા કે પેહલે તો હમારી ઉનસે બનતી નહિં થી, લેકિન ચુંકે અબ યે નેક બન ચુકે હૈં ઇસ લિયે હમારા યે હક બનતા હે કે હમ સબ જા કર ઉનકો મુબારકબાદ દેં. ચુનાન્ચે ઉન્હોંને તે કર લિયા કે હમ બીસ પચ્ચીસ ઉલમા અસર કે બાદ જા કર ઉનકો મુબારકબાદ દેંગે.

ઇધર વોહ અસર કી નમાઝ પઢ કર ઘર આએ. સર પર ટોપી થી. હાથ મેં તસ્બીહ થી, જો મદીના મુનવ્વરા સે લાએ થે, હમને ઘંટી બજાઇ, તો ઉન્હોંને આદમી કો ભેજા કે પતા કરો કે બાહર કોન હે? ઉસને આ કર બતાયા, જી શહર કે ઉલમા આએ હૈં. ઉન્હોંને કહા કે ઉનકો ગેસ્ટ રૂમ મેં બિઠાઓ. વોહ બેઠ ગએ. જબ વોહ ઉલમા કે પાસ પહોંચે સબસે મિલે.... યે પેહલા મોકા થા કે વોહ શહર કે ઉલમા સે ગલે મિલ રહા થા... મિલને કે બાદ ઉનસે કેહને લગે કે આપ તશરીફ રખેં. મેં અભી આપ કે લિયે આબે ઝમઝમ ઔર ખજૂરેં લાતા હું ઔર આપકો મેં હજ કી બાતેં સુનાતા હું. ઉલમા ઉનકે ચેહરે પર દાઢી, સર પર ટોપી ઔર હાથ મેં તસ્બીહ દેખી તો બળે ખુશ હુવે કે અલ્લાહ કી શાન કે યે વકત ભી ઉસકી ઝિંદગી મેં આના થા.

વોહ અંદર ગએ ઔર બીવી સે કહા કે શહર કે ઉલમા આએ હૈં. આપ ઉનકે લિયે ઝમઝમ ઔર ખજૂરેં દેં, ઔર મેં અપની તસ્બીહ પૂરી કર લૂં. વોહ ઝમઝમ ઔર ખજૂરેં લેને કે લિયે અંદર ગઇ ઔર વોહ અપની તસ્બીહ પૂરી કરને લગે. જબ વોહ અંદર સે ઝમઝમ ઔર ખજૂરેં લે કર વાપસ ઉનકે પાસ આઇ તો દેખા કે વોહ અલ્લાહ કો પ્યારે હો ચુકે થે, અલ્લાહુ અકબર.....!!!

જબ ઉન્હેં મોત આઇ તો

...... હજ કર કે આએ થે,

...... ચેહરે પર સુન્નત કા નૂર થા,

...... સર પર ટોપી થી,

...... હાથ મેં તસ્બીહ થી,

...... નમાઝ પઢ કર બેઠે થે,

...... બાવુઝૂ થે, ઔર

...... દિલ મેં ઉલમાએ કિરામ કો હદિયા દેને કી નિય્યત થી.

યે કયા ચીઝ થી? યે નિસબત કી બરકત થી. જો લોગ યે કેહતે હૈં કે યે ઝિકવાલે કયા કરતે રેહતે હૈં, ઇન બેચારોં કો અસલ મેં હકીકત કા પતા હી નહિં હોતા, આમ દસ્તૂર હે ક

اَلنَّاسُ اَعْدَاءٌ لِمَا جَهِلُوا

(લોગોં કો જિસ ચીઝ કા પતા નહિં હોતા વોહ ઉસકે દુશ્મન બન જાતે હૈં)

યહી વજા હે કે ઝિક્ર કરનેંવાલોં પર ભી એ'તેરાઝ કિયા જાતા હે.

સિલસિલએ નકશબંદિયા કી વજહે તસ્મિયા

હમારે મશાઇખ બયઅત હોને વાલે સાલિક કે કલ્બ પર ઉગલી રખ કર અલ્લાહ અલ્લાહ કી ઝર્બ લગાતે હૈં. મૈંને એક મરતબા બુખારા કે ઉલમા સે પૂછા કે મશાઇખ કલ્બ કે ઉપર ઉગલી રખ કર જો અલ્લાહ અલ્લાહ કી ઝર્બ લગાતે હૈં યે કયા મામલા હોતા હે? ઉન્હોંને કહા, જી આપકો પતા હે કે ખ્વાજા બહાઉદદીન નકશબંદી બુખારી રહ. કા અસલ નામ 'બહાઉદદીન' થા, લેકિન નકશબંદી કે નામ સે મશહૂર હો ગએ. હમારા સિલસિલા સય્યદના સિદદીકે અકબર રદી. સે ચલા તો શુરૂ શુરૂ મેં 'સિદદીકિયહ સિલસિલા' કેહલાતા થા, ફિર ખ્વાજા બાયઝીદ બુસ્તામી રહ. કે બાદ બાઝ જગહોં પર ઉસકા નામ 'તયફૂરિયા સિલસિલા' પળ

ગયા, લેકિન નકશબંદી બુખારી રહ. કે ઝમાને મેં ઉસકા નામ 'નકશબંદિયા સિલસિલા' પળ ગયા. યે નામ ઝિયાદા મશહૂર હો ગયા. હત્તા કે જિસસે પૂછતે કે ઈસ્લાહી તઅલ્લુક કહાં હે તો જવાબ મિલતા નકશબંદ સે. ઈસ તરહ ઈસ સિલસિલે કા નામ 'નકશબંદિયહ' હી મશહૂર હો ગયા. જૈસે લોગ અપને આપકો અલવી કેહના શુરૂ કર દેતે હેં તો વોહ નસબન અલવી મશહૂર હો જાતે હેં, હત્તા કે યહી નામ પેહચાન કા દર્જા ઈખ્તિયાર કર લેતા હે. બુખારી શરીફ મેં ઈમામ બુખારી રહ. ને રાવિયોં કે નામ લિખે ઔર સાથ અલવિયન ઉસમાનિયન ભી લિખા, જબ બુખારી શરીફ મેં ભી અલવી ઔર ઉસ્માની નિસ્બત કા સુબૂત મિલતા હે તો મા'લૂમ હુવા કે પેહચાન કે લિયે એૈસા લફ્ઝ ઈસ્તેઅમાલ કિયા જા સકતા હે. ઈસ લિયે અગર હમ યે કેહતે હેં કે હમ નકશબંદી હેં તો ઈસ એક લફ્ઝ સે પતા ચલ જાતા હે કે ઈનકા કિન બુઝુર્ગો કે સાથ તઅલ્લુક હે. ... કેહને લગે, આપ અપને હાથ કી ઉંગલિયાં દેખિયે, યે હાથ કી ઉંગલિયાં 'અલ્લાહ' કે લફ્ઝ કી શકલ બન રહી હેં. ખ્વાજા બહાઉદદીન રહ. ભી ઉંગલિયોં સે 'અલ્લાહ' કે નામ કી શકલ બનાતે થે, ઔર ઉસકે બાદ અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકો જો રૂહાની તાકત દી થી ઉસ રૂહાની તાકત કે સાથ બંદે કે કલ્બ પર ઉંગલી રખ કર 'અલ્લાહ કા લફ્ઝ કેહતે થે.

كَانَ يَنْقُشُ اِسْمَ اللهِ عَلٰى قُلُوْبِ السَّالِكِيْنَ

(વોહ સાલિકીન કે દિલોં પર અલ્લાહ કા નામ નકશ કર દિયા કરતે થે)

વાકઇ સાલિકીન કો યૂં મહસૂસ હોતા થા કે જૈસે ઉન્હોં ને ઉનકે દિલોં પર અલ્લાહ કા નામ નકશ કર દિયા હો. વોહ ચુંકે અલ્લાહ કે નામ કા નકશ સાલિકીન કે દિલોં પર કર દેતે થે ઈસ લિયે વોહ નકશબંદ કે નામ સે મશહૂર હો ગએ.

કલ્બ પર ઉંગલી લગાને કા ફાયદા આલમે નઝઅ મેં

હઝરત મુરશિદે આલમ રહ. ને એક મરતબા અજીબ બાત ઈર્શાદ ફરમાઇ, ફરમાયા કે હઝરત ખ્વાજા ફઝલ અલી કુરૈશી રહ. ફરમાતે થે કે
' જિસ કલ્બ પર ઉંગલી લગ ગઇ ઉસકો કલમે કે બગૈર મોત નહિં આ સકતી'

હઝરત રહ. ઉસ વકત બળે હી ખુશગવાર મુડ મેં થે, આજિઝ ભી ઉસ વકત ખિદમત મેં થા. ઈસ લિયે મોકે કો ગનીમત સમઝતે હુવે મેં ને અર્ઝ કિયા, હઝરત! યે તો બળી Strong statement હે. જબ મેં ને ઈતની બાત કહી તો હઝરત મેરા મકસદ સમઝ ગએ. ચુનાન્ચે હઝરત રહ. ને ફરમાયા કે મેં તુમ્હેં બાત સમઝાતા હું.

હઝરત રહ. ને ફરમાયા કે જબ શેખ કલ્બ પર ઉંગલી રખ કર અલ્લાહ અલ્લાહ કી ઝર્બ લગાતા હે તો એક નૂર ઉસ બંદે કે કલ્બ કે અંદર આ જાતા હે, ઉસકે બાદ અગર ઉસકા તઅલ્લુક શેખ કે સાથ ન ભી રહે, ઉસને મા'મૂલાત ન ભી કિયે ઔર ઈસી તરહ ગફલત કી ઝિંદગી ગુઝારતા રહા તો ભી મોત કે વકત જબ બિલકુલ આખરી વકત આને લગતા હે તો ઉસ વકત એક લમ્હા ઐસા ભી હોતા હે કે જબ ઉસ આદમી કી આંખો કે સામને આખિરત કે મનાઝિર ભી ખુલને લગતે હેં ઔર દુનિયા ભી ઉસકે આમને હોતી હે, આહિસ્તા આહિસ્તા દુન્યાવી ચીઝેં ઓઝલ હો રહી હોતી હેં, ઔર આખિરત કે મનાઝિર સામને આ રહે હોતે હેં મગર એક લમ્હા ઐસા ભી હોતા હે જબ આખિરત કા મનઝર ભી આ જાતા હે ઔર દુન્યા કે ભી અષરાત અભી મોજૂદ હોતે હેં, યે એક ઐસા લમ્હા હોતા હે કે ઇધર તો મોત કે મનાઝિર ખુલ કર

સામને આ ચુકે હોતે હેં ઔર ઉધર અભી કુછ યાદ બાકી હોતી હે, ઐન ઉસ વકત જબકે વોહ બંદા જિસને કિસી શૈખ સે અલ્લાહ અલ્લાહ કી ઝર્બ લગવાઇ થી જબ વોહ બાવજૂદ ગફલત કી ઝિંદગી વોહ ઉસ લમ્હે કો પહોંચતા હે તો બુઝુર્गों કે અલ્લાહ અલ્લાહ કેહને કા નૂર વાઝેહ હો જાતા હે. ઔર ઇસ નૂર કી બરકત સે અલ્લાહ તઆલા ઉસે કલમે પર મોત અતા ફરમા દેતે હેં.

ઝિંદગીયોં કે બદલને કા સિલસિલા

ઇસ લિયે જો મઅમૂલાત આપકો બતાએ જાતે હેં ઉનકો આપ બાકાયદગી કે સાથ કરેં ઔર ખુદ ઉસકી બરકાત દેખેં. ડૉકટર કો તો યે કેહને કી ઝરૂરત પેશ નહિં આતી કે તુમ ઠીક હો રહે હો, યે તો મરીઝ ખુદ બતાતા હે કે અબ મેં ઠીક હો રહા હું, હમારે મશાઇખ કા ભી યહી તરીકા હે, વોહ ખુદ કુછ નહિં કેહતે હેં બલ્કે મુનસલિક હોનેવાલે ખૂદ બતાતે હેં કે અબ મેરી ઝિંદગી મેં તબદીલી આ રહી હે. મેં અપને આપકો પેહલે સે ઝિયાદા અચ્છા મહસૂસ કરતા હું. મેરે અંદર અબ નેકી કા શોક ઝિયાદા હે ઔર મેં ફુલાં ફુલાં ગુનાહ છોળ ચુકા હું. ઇસ લિયે ખાનકાહોં મેં મશાઇખ જો અલ્લાહ અલ્લાહ કરવાતે હેં ઉસકે બારે મેં યે ઝહન મેં ન રખેં કે યે તસ્બીહ પઢવાતે હેં ઔર અદદ પૂરે કરવાતે હેં. નહિં, ઝાહિરન તો અદદ પૂરે હોતે નઝર આ રહે હોતે હેં જબકે હકીકત મેં ઝિંદગીયોં કે બદલને કા સિલસિલા ચલ રહા હોતા હે, રહી બાત યે કે જી બહોત સી ખાનકાહોં પર આજ-કલ રસ્મી પીરી મુરીદી કા સિલસિલા ચલ રહા હે તો ફિર યે તો હર શોઅબે મેં હી હે. પેહલે ઝમાને મેં જૈસે આલિમ થે કયા આજ-કલ કે દોરં મેં ઉન જૈસે આલિમ મિલતે હેં? કોઇ કોઇ કહીં કહીં મિલતા હે, ઇસી

તરહ પેહલે ઝમાને મેં જૈસે મશાઇખ થે વૈસે હર જગા થોળા મિલેંગે. યે કહતુર્રિજાલ (અચ્છે આદમીયોં કા કહત) કા દોર હે, બહોત કમ એસે બંદે હોંગે જો શરીઅત કો સામને રખતે હુવે ઝિંદગી ગુઝાર રહે હોંગે. ઇસ લિયે હમેં ચાહિયે કે હમ મુત્તબિએ શરીઅત વ સુન્નત મશાઇખ કે સાથ ખૂદ ભી મુનસલિક હોં, ઔર અપની અવલાદોં કો ભી મુનસલિક કરેં.

ઇસ્લાહી તઅલ્લુક કી બરકાત

યે આજિઝ આપસે એક બાત કેહ દેના ચાહતા હે, આપ તજરૂબા કરકે દેખ લિજિયે. કે આપકી અવલાદ મેં સે જો બચ્ચા સબસે ઝિયાદા નાફરમાન હે આપ ઉસકો કિસી સાહિબે નિસબત શેખ સે બયઅત કરવા દીજિયે, અગર નિસબત પકકી હુઇ તો ઉસકી ઝિંદગી મેં યકીનન તબદીલી આએગી, યે કોઇ મઅમૂલી ચીઝ નહિં હે. અલહમ્દુલિલ્લાહ યે નુસ્ખા હઝારોં પર આઝમાયા હુવા હે. હમારે મશાઇખ જો તોબા કે કલિમાત પઢાતે હેં ઉનકા મકસદ યહી હોતા હે કે ઇનસાન કી ઝિંદગી બદલે ઔર વોહ ગફલતવાલી ઝિંદગી કો છોળ કર શરીઅત વ સુન્નતવાલી ઝિંદગી પર આ જાએ. ઇસ લિયે એસે હઝરાત કે સાથ મુનસલિક હોના, ઉનસે અલ્લાહ અલ્લાહ સીખના ઔર અપની ઝિંદગી કો એક તરતીબ સે ગુઝારના ઇન્સાન કી શખસિયત કે નિખાર કા બાઇસ બનતા હે. ઇસ લિયે ઉસકો 'ઇસ્લાહી તઅલ્લુક' કેહતે હેં. યાદ રખેં કે હમને સાલિકીન કો તસ્બીહ કા કસબી નહિં બનાના હોતા બલ્કે ઇસ્લાહ મકસૂદ હોતી હે તાકે દિલ મેં દીન કી મોહબ્બત આ જાએ. જો સાલિક નેક નિય્યતી કે સાથ આતા હે અલ્લાહ તઆલા ઉસકી ઝિંદગી કો બદલ દેતે હેં.

આજ કી યે મેહફિલ ઇખ્તિતામી મેહફિલ થી. ઇસ લિયે યે

ચંદ બાતેં બયઅત કે બારે મેં ભી બતા દી હેં. હો સકતા હે કે બાઅ્ઝ દોસ્ત ઐસે ભી હોં જિન્હોંને ખાનકાહોં કા નામ ભી ન સુના હો, જબ નામ હી નહિં સુના હોગા તો ઉનકે મકાસિદ કા કયા પતા હોગા. યાદ રખેં કે તસવ્વુફ દીન હી કા શોઅબા હે.

ખુશા મસ્જીદ વ મદ્રસા ખાનકાહ
કે દર વે બુદ કીલો કાલ મોહમ્મદ

દસ દિન એ'તેકાફ કે અષરાત

આપને એ'તેકાફ મેં યહાં ચંદ દિન ગુઝારે હેં, યે દેખને કો તો દસ દિન હી હેં, લેકિન આપ ઉનકે અષરાત ઇન્શાઅલ્લાહ સુમ્મ ઇન્શા અલ્લાહ પૂરા સાલ મહસૂસ કરેંગે. અગલે રમઝાનુલ મુબારક તક આપકા દિલ આપકો ગવાહી દેગા કે આપ ઉસકે અષરાત મહસૂસ કર રહે હેં. યે કોઇ ઝાહિરી ચીઝ નહિં હે, જિસકી આપ કોઇ ગઠરી બાંધ કર લે જાએંગે. બલ્કે યે એક ઐસી ચીઝ હે જો સીને સે સીને મેં મુનતકિલ હોતી હે. યે બગૈર કહે ઔર બગૈર બતાએ અપના અસર દિખા રહી હોતી હે. ઉસકો 'ફૈઝ' ઔર 'નૂર' કેહતે હેં. અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત હમેં ઇસ નૂર કી હિફાઝત કરને કી તોફીક અતા ફરમાએ. બિલખુસૂસ જો અહબાબ એ'તેકાફ મેં બેઠે ઉનકો ચાહિયે કે વોહ અપની ઝિંદગી કી તરતીબ કો બદલેં, જિસ તરહ વોહ અપને ગુનાહોં સે સચ્ચી પકકી તોબા કર ચુકે હેં, વોહ આઇંદા પૂરા સાલ ઇસી તરહ ગુનાહોં સે બચ કર ગુઝારને કી કોશિશ ફરમાએં. અલ્લાહ તઆલા ઉનકા હામી વ નાસિર હોગા ઔર ઇન્શાઅલ્લાહ ઇસ મામલે મેં ઉનકે લિયે આસાનિયાં હોંગી.

ઇઝહારે તશકકુર

મકામી અહબાબ જિનહોંને દઅવત દી ઔર યહાં પર

ઇતને અચ્છે ઇનતિઝામાત કિયે, યે આજિઝ એ'તેકાફવાલોં કી તરફ સે ઔર અપની તરફ સે ઉન સબ કા શુક્રિયહ અદા કરના ચાહતા હે. કયુંકે હદીષે પાક મેં આયા હે: مَنْ لَمْ يَشْكُرِ النَّاسَ لَمْ يَشْكُرِ اللهَ (જો બંદો કા શુક્ર અદા નહિં કરતા વોહ અપને પરવરદિગાર કા ભી શુક્ર અદા નહિં કરતા)

ઉન હઝરાત ને બહોત હી ફરાખદિલી, બશાશતે કલ્બ ઔર મોહબ્બત કે સાથ હમ આજિઝ મીસ્કીનોં કો યહાં આને કી દઅવત દી, હમેં યહાં હર એ'તેબાર સે સહૂલત રહી ઔર અલ્હમ્દુલિલ્લાહ ખુશદિલી કે સાથ અબ યહાં સે રૂખસત હોંગે ઔર યે દુઆ દે કર જાએંગે કે એ અલ્લાહ! આપ કે ઇન બંદો ને ઇસ આજિઝ મીસ્કીન કા દિલ ખુશ કિયા, ઉસકે બદલે ઉન સબકે દિલોં કો ખુશ ફરમાદે.

નેક ખાવિંદ ઔરત કા મુરશિદ હોતા હે.

મસ્તૂરાત મેં સે જિનહોંને બયઅત કી ઉનકે મર્દોં કી ખિદમત મેં ગુઝારિશ હે કે વોહ ઉનકો મા'મૂલાત કે લિયે યાદદિહાની કરવાતે રહેં.... બલ્કે યાદ રખેં કે અગર ખાવિંદ નેક હો તો ઔરત કા મુરશિદ વહી હોતા હે. લેકિન મુસીબત યે હે કે આજ-કલ ખાવિંદ ઉલટા ઉસકી દીનદારી મેં રૂકાવટ બને હોતે હેં... અગર બયઅત હોનેવાલી મસ્તૂરાત પેહલે પર્દા નહિં કરતી થી ઔર અબ ઉન્હોંને પર્દા કરને કા ઇરાદા કિયા હે તો ઉનકે લિયે રૂકાવટ ન બનિયેગા. ઐસા ન હો કે આપ ઉનકે લિયે રૂકાવટ બનેં. અબ તો વોહ બયાનાત સુન કર યે ઇરાદા કર ચુકી હેં ઇસ લિયે અબ ઉનકો આપકી સપોર્ટ ચાહિયે. લેકિન અગર આપને હી કોઇ ઇધર ઉધર કે કોમેન્ટસ (તઅસ્સુરાત) પાસ કર દિયે તો શેતાન મેહનત કરેગા ઔર ઉસકો બિગાળને કે લિયે પૂરા એક સાલ મિલ જાએગા, ઇસ એક સાલ મેં વોહ ઉસ ઔરત કો પુલ ડાઉન (પસ્ત) કર દેગા.

મસ્તૂરાત કી કાબિલે સદ આફરી મેહનત

જિન મસ્તૂરાત ને ઘરોં મેં ખાને બનાએ, રાતોં કો જાગી, ઔર દિનોં મેં બયાનાત કે લિયે ભાગ-દોળ કી ઉનકો ભી અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત જઝાએ ખૈર અતા ફરમાએ. ક્યુંકે ઇતને મેહમાનોં કો રમઝાનુલ મુબારક કે દિનોં મેં સેહરી વ ઇફ્તારી કા ખાના પહોંચાના વાકઇ કાબિલે સદ આફરી બાત હે. ઔર સિર્ફ એક હી ખાના નહિં બલ્કે માશાઅલ્લાહ કઇ કઇ ખાને હોતે થે, ઉસમેં મઝે તો હમ મેહમાનોં કે થે, મકામી અહબાબ તો ફકત ચાય સે ઇફ્તારી કરતે થે ઔર બાકી સબ કુછ હમારે લિયે હોતા થા ઔર હમ ભી બળે ખુશ થે, ઐસે અચ્છે મેઝબાન કહાં મિલેંગે. બહરહાલ અલ્લાહ તઆલા સબકો જઝાએ ખૈર અતા ફરમાએ. જિસ જિસ ને જિસ નિય્યત કે સાથ જો-જો ખિદમત કી અલ્લાહ તઆલા ઉન સબકી નેક નિય્યતોં કે મુતાબિક ઉનકે સાથ ખૈર કા મામલા ફરમા દે ઔર જો માં-બાપ અપની અવલાદ કે બારે મેં ફિક્રમંદ હેં હમ દુઆગો હેં કે અલ્લાહ તઆલા ઉનકી અવલાદોં કો નેક બનાએ ઔર ઉનકી આંખોં કી ઠંડક બનાદે. (આમીન)

આઇંદા સાલ એ'તેકાફ કરને કી દઅવત

ઇસ સાલ હમારે મુખ્તલિફ ઉનવાનાત એક તરતીબ સે ચલે, દોસ્ત અહબાબ આઇંદા કે લિયે ભી ફરમા રહે હેં કે આપને હાઝરી દેની હે ઔર યે આજિઝ ભી ઇરાદા કર ચુકા હે કે અગર ઝિંદગી રહી તો ઇન્શાઅલ્લાહ આઇંદા સાલ ભી હાઝરી દેંગે. ઇન્શાઅલ્લાહ આઇંદા સાલ ઇન ઉનવાનાત કે અલાવા દૂસરે ઇસ્લાહી ઉનવાનાત કો ખોલા જાએગા. જો કુછ આપને ઇસ દફઆ યહાં સે સુના હે ઉસકે નોટસ બના લેં ઔર સાલ ભર મેં

કભી કભી મુતાલઆ કરતે રહેં તાકે યે બાતેં તાઝા રહેં.

મકામી અહબાબ સે ગુઝારિશ

મકામી અહબાબ જો આઈંદા સાલ કે લિયે દઅવત દે રહે હેં ઉનકી ખિદમત મેં ગુઝારિશ હે કે વોહ આઈંદા સાલ કે પ્રોગ્રામ કે બારે મેં દૂસરે અહબાબ કો ઝરૂર ખબર દીજિએગા કયુંકે પિછલે સાલ એ'તેકાફ કે બાદ મુઝે મોરિશિયસ, ઝિંબાબવે ઔર મુખતલિફ જગહોં કે દોસ્તોં ને કહા કે હમેં તો પતા હી નહિં થા વરના હમ ભી આતે ઔર ઇસ દફઆ ભી બાહિર મુલ્કોં મેં કોઇ ઇત્તિલાઅ નહિં દી ગઇ થી, ઇસ લિયે આઈંદા સાલ યે ઝરૂર કિજીયેગા કે સાલ કે દોરાન અગર આપ કી મુલાકાત કરીબ કરીબ કે ઉલમા ઔર અઝીઝ વ અકારિબ સે હો તો ઉનકો યે ઇત્તિલાઅ બહોત પેહલે સે દે દિજીયેગા તાકે જો લોગ ઉસમેં શામિલ હોના ચાહેં, વોહ ભી શામિલ હો જાએં ઔર ઝિયાદા સે ઝિયાદા લોગ ફાયદા ઉઠાએં. જિતનેં ઝિયાદા લોગ ફાયદા ઉઠાએંગે ઉતના હી ઝિયાદા આપકો ફાયદા હોગા.

એ'તેરાફે હકીકત

બાકી યે કે હમ સબ ને જો કુછ કિયા હે અલ્લાહ કી રઝા કે લિયે કિયા હે. તાહમ હમેં ઇસ મોકે પર કષરત સે ઇસ્તિગફાર કરની ચાહિયે. કયુંકે હમેં એ'તેકાફ કે દોરાન જિન આદાબ કી રિઆયત કરની ચાહિયે થી યકીનન હમસે કોતાહી હુઇ હોગી, હમ હક અદા નહિં કર સકે, હમેં ઇસ મોકે કો ઝિયાદા ફાયદામંદ બનાના ચાહિયે થા.

હરચે ગીરદ ઇલ્લતી ઇલ્લત શવદ

(ઇલ્લતી જો કરતા હે ઉસમેં ઇલ્લત હી હોતી હે)

બહરહાલ હમ અપની સુસ્તી ઔર નાલાઈકી કા અ'તેરાફ કરતે હુવે એહસાસે નદામત કે સાથ પરવરદિગારે આલમ કે સામને ઈસ્તિગફાર કરતે હૈં, હમારે કિસી કોલો ફેઅલ સે કિસીકા દિલ દુખા હો યા અગર કોઇ ગુનાહ સરઝદ હુવા હો યા કોઇ બાત અલ્લાહ કો નાપસંદ આઇ હો તો હમ ઉન સબસે તોબા કરતે હૈં ઔર ઈસ વકત યે દુઆ માંગતે હૈં કે એ અલ્લાહ! હમારી કોતાહિયોં પર નઝર ન ડાલિયેગા, બલ્કે અપની રહમત કે ખઝાનોં કો દેખિયેગા. ઔર હમારી ખાલી ઝોલિયોં કો દેખ કર ઉનકો ભર દીજિયેગા,.... દુન્યા કા ભી દસ્તૂર હે કે જબ મઝદૂર મઝદૂરી કરતા હે તો ઘર કા માલિક જાતે હુવે ઉસે કુછ ન કુછ દેતા હે, જબ આમ દુન્યાદાર માલિક ભી કુછ ન કુછ દે કર ભેજતા હે તો ફિર આપ સબ હઝરાત ને તો અલ્લાહ કે દર કો પકળા ઔર ઉસી કી રઝા કે લિયે યહાં બેઠે, ઈસ લિયે હમ દુઆગો હોતે હૈં કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ભી હમારી ઝોલિયોં કો ભર દે. આપ ઈસ વકત અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી તરફ મુતવજ્જેહ હો કર જો દિલ મેં આએ અપને રબ સે માંગિયે. અપને લિયે ઔર પૂરી ઉમ્મત કે લિયે દુઆએં કિજીયે કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત હમારી ઈન દુઆઓં કો કબૂલ ફરમા લે. ઔર આઈંદા ભી હમેં ઈસી તરહ સુન્નત વ શરીઅત કે મુતાબિક ઝિંદગી ગુઝારને કી તોફીક નસીબ ફરમાદે. (આમીન બિહુરમતી સય્યિદુલ મુરસલીન)

واٰخر دعونا ان الحمد لله رب العلمين

ગુસ્સા ઔર ઉસકા ઇલાજ

الحمد لله و كفى و سلام على عباده الذين اصطفىٰ اما بعد: فاعوذ بالله من الشيطان الرجيم ـ بسم الله الرحمن الرحيم۔ وَ الْكٰظِمِيْنَ الْغَيْظَ وَ الْعَافِيْنَ عَنِ النَّاسِ ط وَ اللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ۔ سُبْحٰنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُوْنَ وَ سَلٰمٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ وَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ،

اللهم صلى على سيدنا و محمد و على اٰل سيدنا محمد و بارك و سلم۔

اللهم صلى على سيدنا و محمد و على اٰل سيدنا محمد و بارك و سلم۔

اللهم صلى على سيدنا و محمد و على اٰل سيدنا محمد و بارك و سلم۔

તરબિયત કી ઝરૂરત

'તઅલીમ વ તરબિયત' દો અલફાઝ શુરૂ હી સે ઇકઠઠા રહે હેં, તઅલીમ તો ઇન્સાન મદારિસ સે, સ્કુલોં સે, કાલિજોં ઔર યુનીવર્સિટીયોં સે હાસિલ કરતા હે મગર વહાં તરબિયત મફકૂદ હે, પેહલે વકતોં મેં લળકપન મેં માં બાપ તરબિયત કરતે થે ઔર જવાબ હોને કે બાદ પીર ઉસ્તાદ કરતે થે, લેકિન આજ વકત કુછ ઔર હે. આજ-કલ કે લળકે માં-બાપ સે કોઇ ઇસ્લાહી બાત સુનના પસંદ હી નહિં કરતે, ઉનકો બાપ અચ્છા નહિં લગતા કયુંકે વોહ

રોકતા હે, અલબત્તા માં અચ્છી લગતી હે કયુંકે વોહ હર ચીઝ કી ઈજાઝત દે દેતી હે. બલ્કે બાઝ નવજવાન બાપ સે ઐસે નફરત કરતે હેં જૈસે પાપ સે નફરત કી જાતી હે, ઉન્હેં રોક ટોક અચ્છી નહિં લગતી, નફસ ઈસ બાત કો પસંદ નહિં કરતા કે મુઝે કિસી બાત સે રોકા જાએ. ઔર જોઈ ઉસે રોકે વોહ ઉસે અચ્છા નહિં લગતા. અગર કોઈ બળા સમઝાએ તો ઉસસે બોલના છોળ દેતે હેં, બળા ભાઈ સમઝા દે તો છોટા ઉસસે બોલના છોળ દેતા હે ઔર અગર બાપ સમઝા દે તો વોહ નવજવાન અપને વાલિદ કે સામને આતા હી નહિં, ખૂન ઈતને સફેદ હો ચુકે હેં ગોયા જો ખ્વાહિશાત પૂરી કરના સિખાએ ઉસે દોસ્ત સમઝતે હેં ઔર જો નફસ કી મકકારિયાં બતલાએ ઉસે દુશ્મન સમઝતે હેં. યે કુર્બે કયામત કી અલામાત મેં સે હે.

ઈન્સાન કે તીન બરતન

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઈન્સાન કો તીન બરતન અતા કિયે હેં.

જઝબાત કા બરતન

ઉનમેં સે પેહલા બરતન ઈન્સાન કા દિલ હે. યે જઝબાત કા સરચશ્મા હે, ઈન્સાન મેં જિતને ભી જઝબાત હોતે હેં ઉનકા તઅલ્લુક દિલ સે હે. મોહબ્બત કા જઝબા, નફરત કા જઝબા, બહાદુરી કા જઝબા, બુઝદિલી કા જઝબા, સખાવત કા જઝબા, બખીલી કા જઝબા. ઈન સબ જઝબાત કા તઅલ્લુક ઈન્સાન કે દિલ કે સાથ હે. ઉસકે અલાવા ઈમાન ઔર કુફ્ર કા તઅલ્લુક ભી ઈન્સાન કે દિલ કે સાથ હી હે.

ખ્યાલાત કા બરતન

દૂસરા બરતન અકલ હે. યે ખ્યાલાત કા બરતન હે. યે ઈન્સાન કે જિસ્મ મેં આનેવાલે અચ્છે ઔર બુરે સબ ખ્યાલાત કા બરતન હે. સબ ખ્યાલાત કા મેહવર ઔર મરકઝ અકલ હે. જિસ તરહ કોમ્પ્યુટર કે અંદર એક Math Co. processor હોતા હે. પ્રોગ્રામ મેં જહાં કહીં Mathematically equation આ જાએ તો વોહ સીધી Math Co. processor કી તરફ રીફર કર દી જાતી હે. ઈસી તરહ ઈન્સાન કે દિમાગ મેં જિતને ભી ખ્યાલાત process હો રહે હોતે હેં વોહ ઈન્સાન કે દિમાગ મેં હોતે હેં.

યું સમઝિયે કે ઈન્સાન કા દિમાગ ખ્યાલાત કા મોટરવે હે. જૈસે મોટરવે પર કારેં ભી હોતી હેં, બસેં ભી હોતી હેં ઔર બળે બળે ટ્રેલર ભી હોતે હેં ઈસી તરહ ઈન્સાન કે દિમાગ કી મોટરવે કે ઉપર ભી હર તરહ કે ખ્યાલાત આ જા રહે હોતે હેં, કભી દુનિયા સે મુતઅલ્લિક, કભી દીન સે મુતઅલ્લિક, કભી અપને મુતઅલ્લિક ઔર કભી ગૈરોં કે મુતઅલ્લિક, યે ખ્યાલાત બાર બાર આ રહે હોતે હેં, ખ્યાલાત કા બાર બાર આના ભી અલ્લાહ ક રહમત હે. અગર યે ખ્યાલાત બાર બાર ન આતે તો હમારી ઝિંદગી મેં મુશકિલ પેદા હો જાતી.

ફર્ઝ કરેં કે એક સૂફી સાહબ સે ઉસકી બીવી ને કહા દોપહર કો મેહમાનોં ને આના હે, આપ સબ્ઝી લા કર દે દેં, ખાના બનાના હે, ઘર સે નિકલે ઔર ઉનકો દસ પંદરા સાલ કે બાદ પ્રાઈમરી સ્કુલ કે દોસ્ત મિલ ગએ. અબ ઉસસે બાતેં કરને લગ ગએ, અગરચે વોહ બાત કર રહે હોંગે લેકિન ઉનકે દિમાગ મેં હટ હટ કર ખ્યાલ આએગા કે મેંને ઘર મેં સબ્ઝી પહોંચાની હે. યે અલ્લાહ તઆલા કા બનાયા હુવા ઓટોમેટિક સિસ્ટમ હે. અગર ફર્ઝ કરેં કે ઈસકો યે ખ્યાલ હી ન આતા કે મેંને ઘર મેં સબ્ઝી પહોંચાની હે

ઔર દોપહર કો મેહમાન આ જાતે ઔર યે દોસ્ત કે સાથ વક્ત ગુઝાર કર શામ કો ઘર આ રહે હોતે તો ફિર ઘર કે અંદર ક્યા તમાશા બનતા.

ઈસી તરહ ઈન્સાન એક વક્ત મેં દો ખ્યાલ ઝહન મેં રખ સકતા હે, એક કામ કર રહા હોતા હે ઔર દૂસરે કામ કા ખ્યાલ ઉસકે ઝહન મેં આ રહા હોતા હે, મસલન ઈમામ સાહબ ને નમાઝ પઢાની હે મગર સાથ હી સાથ આયતેં ભી તલાશ કર રહે હોતે હેં, વોહ આયતેં ભી ઢુંઢ રહે હોતે હેં ઔર વકફે વકફે સે ઘળી કી તરફ ભી દેખ રહે હોતે હેં.

ખ્યાલાત કી ટ્રાફિક

અગર મોટરવે પર ટ્રાફિક આ ભી રહી હો ઔર જા ભી રહી હો તો ફિર ફિક્ર કી કોઈ બાત નહિં હોતી, ફિક્ર કી બાત તબ હોતી હે જબ ટ્રાફિક બ્લોક હો જાએ, ઈસી તરહ અગર ખ્યાલાત આએં ઔર જાએં તો ફિક્ર કી કોઈ બાત નહિં, લેકિન જબ કોઈ ખ્યાલ આ જાએ ઔર જમ જાએ તો વોહ ટ્રાફિક કો બ્લોક કર દેતા હે, અબ ઉસકા ખ્યાલ રખના પળેગા. જૈસે પોલીસવાલા ચોરાહે પર ખળા હો કર દાઈ તરફ કી ટ્રાફિક કો બાઈ તરફ ઔર બાઈ કો દાઈ તરફ, સામનેવાલી ટ્રાફિક કો પીછે ઔર પીછેવાલી ટ્રાફિક કો સામને કી તરફ ચલાતા રેહતા હે ઉસી તરહ ઈન્સાન ભી અપની અકલ કે ચોરાહે પર ખ્યાલાત કી આનેવાલી ટ્રાફિક કો ચાલૂ રખતા હે. જિસ તરહ ટ્રાફિક જામ હો જાએ ઔર ચોક મેં ભીળ લગ જાએ તો ઉસ સિપાહી કી વર્દી ઉતાર લી જાતી હે ઉસી તરહ જિસ બંદે કે દિમાગ કે ચોક મેં શેહવાની ખ્યાલાત કી ટ્રાફિક જમ જાએ તો અલ્લાહ તઆલા ભી ઉસ બંદે કી ઈન્સાનિયતવાલી વર્દી ઉતાર દેતે હેં.

ખ્યાલાત કે આને પર પકળ કબ હોતી હે?

એક ઉસૂલ ઝહન નશીન કર લીજિયે કે ખ્યાલાત કા આના બુરા નહિં બલ્કે ખ્યાલાત કા લાના ઔર ઉનકો દિલ મેં જમાના બુરા હે, ગંદે સે ગંદા ખ્યાલ ભી આ સકતા હે, લેકિન યે આએ ઔર ચલા જાએ તો ઉસસે કુછ ફર્ક નહિં પળતા, અવલિયા કો ભી ઐસે ખ્યાલાત આ સકતે હેં... કઇ દફઆ નવજવાન લઝઝતેં લેને કી ખાતિર દિલ મેં અજીબો ગરીબ તરહ કે ખ્યાલાત સોચતે હેં યાદ રખેં કે અગર ઈરાદે કે સાથ કોઈ ઐસા ખ્યાલ બાંધા તો ઉસ પર પકળ હોગી ઔર અગર ખુદ બ ખુદ કોઈ ખ્યાલ આ જાએ તો ઉસકો ઝિટક દીજિયે. ઉસસે રૂહાનિયત મેં કોઈ ફર્ક નહિં પળતા.

ઈમાન કી અલામત

સહાબએ કિરામ રદી. ને નબી સલ. કી ખિદમત મેં અર્ઝ કિયા, એ અલ્લાહ કે નબી સલ.! ઐસે ઐસે ખ્યાલાત આતે હેં કે હમતો સમઝતે હેં કે ઉન ખ્યાલાત કો હટાને કી નિસ્બત આગ મેં પળ જાના બેહતર હે. નબી સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે બતાઓ કે વોહ ખ્યાલ આને સે તુમ્હેં ખુશી હોતી હે યા દિલ તંગ હોતા હે, સહાબએ કિરામ ને અર્ઝ કિયા, એ અલ્લાહ કે નબી સલ.! બહોત દિલ તંગ હોતા હે, ઉસ પર આપ સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયા: ذاك علامة الايمان યઅની અગર દિલ તંગ હોતા હે તો યે ઈસ બાત કી અલામત હે કે તુમ્હારે દિલ મેં ઈમાન મોજૂદ હે. ઈસ હદીસે પાક સે પતા ચલા કે ખ્યાલાત કિસી તરફ કે ભી આ સકતે હેં. મગર સાલિક કો ચાહિયે કે વોહ ઈન ખ્યાલાત કો ઝહન મેં જમને ન દે. જબ કભી ઐસે ખ્યાલાત આએં ઉનકો ફોરન ઝટક દે. ઉસકે બારે મેં હરગિઝ ન સોચે. યાદ રખેં કે જબ કિસી ખ્યાલ કી સોચ શુરૂ હો

ગઇ તો યું સમઝિયે કે ઉસકી ઝુલમત દિલ પર ઝરૂર આએગી.

ખ્વાહિશાત કા બરતન

તીસરા બરતન નફ્સ હે ઔર યે ખ્વાહિશાત કા બરતન હે, ખ્વાહિશાત જિતની ભી હૈં ઉનકા તઅલ્લુક નફ્સ કે સાથ હે, યે ખ્વાહિશાત અચ્છી ભી હોતી હૈં ઔર બુરી ભી, મસલન 'મેં તહજ્જુદ ગુઝાર બન જાઉં' યે અચ્છી ખ્વાહિશ હે, ઔર દુનિયા મેં મેરી શોહરત ઔર બળા ઉંચા નામ હો યે બુરી ખ્વાહિશ હે.

બાતિની ઇસ્લાહ કે દો તરીકે

ઇન્સાન કી ઇસ્લાહ કે દો તરીકે હૈં, એક તરીકા યે હે કે ઇન્સાન નફ્સ કે ઉપર મેહનત કરે ઔર ઉસકી ખ્વાહિશાત કો કુચલ દે હત્તા કે ઉસકી ખ્વાહિશાત શરીઅત કે મુતાબિક હો જાએં. ઔર દૂસરા તરીકા યે હે કે દિલ પર મેહનત કી જાએ ઔર ઉસકે જઝબાત કો બદલ દિયા જાએ હત્તા કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કી મોહબ્બત ગાલિબ આ જાએ, જબ ઇન્સાન કો અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કી મોહબ્બત કા જઝબા હાસિલ હો જાએગા તો ઉસકે ખ્યાલાત ઔર ખ્વાહિશાત ભી ઉસકે મુતાબિક હો જાએંગે. દિલ પર મેહનત કરને કા મતલબ યે હે કે કષરત સે ઝિક્રો મુરાકબા કિયા જાએ.

સિલસિલએ ચિશ્તિય્યા ઔર સિલસિલએ નકશબંદિયા મેં બુનયાદી ફર્ક

મશાઇખે ચિશ્તિયા નફ્સ કે મુજાહદાત સે રૂહાની તરબિયત કા કામ શુરૂ કરવાતે હૈં ઔર મશાઇખે નકશબંદિયા કલ્બ કે ઝિક્ર સે. મંઝિલ દોનોં કી એક હે, લેકિન હર ફૂલ કા અપના અપના રંગ ઔર અપની અપની ખુશ્બૂ હે. નફ્સ પર જો કામ કરના હોતા હે ઉસમેં મુજાહદા ઝિયાદા કરનાં પળતા હે,

મુતકદિદમીન ને યહી તરીકા અપનાયા ક્યુંકે યે ઉનકે હાલાત કે એન મુતાબિક થા. ઈસી લિયે ઉસે 'મુતકદિદમીન કા સિલસિલા' કેહતે હેં. અલ્લાહ તઆલા ને ઉસકા ફૈઝ શુરૂ સે હી જારી ફરમા દિયા થા, ઈસ સિલસિલએ નકશબંદિયા કો 'મુતઅખ્ખિરીન કા સિલસિલા' કેહતે હેં. અલ્લાહ તઆલા ને આજકે ઝમાને મેં અપને બંદો કી કમઝોરિયોં કો દેખતે હુવે યે એક આસાન રાસ્તા બતા દિયા હે કે દિલ પર મેહનત કરો ઔર ઝિક્રો મુરાકબા કરો તાકે દિલ મેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી મોહબ્બત આ જાએ, યે ઈન દોનોં સિલસિલોં મેં બુનિયાદી ફર્ક હે.

અંબિયાએ કિરામ કી મેહનત કા મેદાન

અંબિયાએ કિરામ અલ. ને ભી ઈન્સાન કે કલ્બ કો મેહનત કા મેદાન બનાયા. ઉન્હોંને અકલ પર મેહનત નહિં કી. બલ્કે ઉન્હોંને દિલ બદલે, ક્યુંકે દિલ કે બદલને સે આઅઝા વ જવારિહ સે સરઝદ હોનેવાલે આ'માલ બદલ જાતે હેં ઔર દિલ કે બિગળને સે સબ કુછ બિગળ જાતા હે.

દિલ કે બિગાળ સે હી બિગળતા હે આદમી
જિસને ઉસે સંવાર લિયા વોહ સંવર ગયા

ઈસી હકીકત કો ખોલતે હુવે નબી સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયા:

اِنَّ فِی الْجَسَدِ بَنِیْ آدَمَ لَمُضْغَةً اِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ کُلُّهٗ وَ اِذَا صَلُحَتْ صَلُحَ الْجَسَدُ کُلُّهٗ اَلَا وَهِیَ الْقَلْبُ۔

(બની આદમ કે જિસ્મ મેં ગોશ્ત કા એક લોથળા હે, જબ વોહ બિગળતા હે તો પૂરે જિસ્મ કે આ'માલ બિગળ જાતે હેં ઔર જબ વોહ સંવરતા હે તો પૂરે જિસ્મ કે આ'માલ સંવર જાતે હેં, જાન લો કે વોહ ઈન્સાન કા દિલ હે.)

ઈસી હદીષે મુબારક સે પતા ચલા કે દિલ ઈન્સાન કે જિસ્મ

કે તમામ આઅઝા કા હાકિમ હે. હત્તા કે અકલ ભી ઇન્સાન કે દિલ કે તાબે હોતી હે. કુર્આન અઝીમુશ્શાન મેં અલ્લાહ તઆલા ઇર્શાદ ફરમાતે હેં.

لَهُمْ قُلُوبٌ يَّعْقِلُونَ بِهَا اَوْ اٰذَانٌ يَّسْمَعُوْنَ بِهَا فَاِنَّهَا لَا تَعْمَى الْاَبْصَارُ وَلٰكِنْ تَعْمَى الْقُلُوْبُ الَّتِىْ فِى الصُّدُوْرِ۔

(એ કાશ! ઉનકે દિલ હોતે, જો ઉન્હેં અકલ સિખાતે, ઉનકે કાન હોતે જિનસે વોહ હિદાયત કી બાત સુનતે, આંખે અંધી નહિં હોતી, યે તો સીનોં કે અંદર દિલ અંધે હો જાતે હેં)

તીન બરતન ઔર તીન નેઅમતેં

ઝિંદગી ગુઝારને કે લિયે ઇન્સાન કો નફા દેનેવાલી ચીઝેં હાસિલ કરની પળતી હેં, ઔર નુકસાન દેનેવાલી ચીઝોં સે બચના પળતા હે, નફા દેનેવાલી ચીઝોં કો હાસિલ કરને કે લિયે અલ્લાહ તઆલા ને ઇન્સાન કો એક કુવ્વત દી હે જિસકા નામ શહવત હે. શહવત ઇશતિહા કો કેહતે હેં. યઅની કિસી ચીઝ કી તલબ હોના ઔર ઉસકો હાઝિલ કરને કી દિલ મેં તળપ હોના, યે જન્નત કી નેઅમતોં મેં સે એક નેઅમત હે, જો નમૂને કે તૌર પર અલ્લાહ તઆલા ને અતા કર દી તાકે ઇન નેઅમતોં કી એક ઝલક ઇન્સાન દુન્યા મેં ભી મહસૂસ કર લેં.

ઇસી તરહ અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત ન નુકસાન સે બચને કે લિયે ભી ઇન્સાન કો એક કુવ્વત અતા ફરમાઇ, જિસે 'ગઝબ' કેહતે હેં. ઉસકા મતલબ હે ગુસ્સા.... નુકસાનદેહ ચીઝોં સે બચને કે લિયે ઇન્સાન કા ગુસ્સા કામ આતા હે. અગર ઇન્સાન મેં ગુસ્સા હોતા હી નહિં તો ઉસમેં શર્મ હયા ભી ન રેહતી, ઇન્સાન ગુસ્સે કી વજા સે કઇ નુકસાનદેહ ચીઝોં સે બચ જાતા હે. મિસાલ કે તૌર પર કિસી લળકે કો અપની ગલી મેં ખળે દેખા, ઉસકી નઝરેં મેલી

મા'લૂમ હુઈ, જિસસે પતા ચલા કે ઉસકા યહાં ખળા હોના મુનાસિબ નહિં તો ઉસ પર ગુસ્સા તો આએગા, લિહાઝા ઉસ લળકે કો પાસ બુલા કર અગર કોઇ સમઝાએ કે બચ્ચે! આજ કે બાદ તુમ મુઝે ઇસ ગલી મેં નઝર ન આના તો ઉસ ગેરતે ઈમાની કી વજા સે બંદે કી ઇઝઝત બચ જાએગી.

શહવત ઔર ગઝબ કે દરમ્યાન એ'તેદાલ રખને કે લિયે અલ્લાહ તઆલા ને અકલ કો હિકમત અતા કી, લિહાઝા ઇન્સાન અપની અકલ કો ઇસ્તેઅમાલ કરતે હુવે ઇન દોનોં ચીઝોં કો કંટ્રોલ મેં રખ સકતા હે.

તીન બરતન થે ઔર તીન હી નેઅમતેં અતા હુઈ.

☆ શહવત કા તઅલ્લુક ...... નફસ કે સાથ

☆ ગઝબ કા તઅલ્લુક ...... કલ્બ કે સાથ

☆ હિકમત કા તઅલ્લુક ...... દિમાગ કે સાથ

યે તીનોં ચીઝેં ઇન્સાન કે કામ આતી હેં.

શહવત ઔર ગઝબ કો કંટ્રોલ કરને મેં મશાઇખ કા કિરદાર

યાદ રખેં કે કઇ ચીઝેં અગર હુદૂદ મેં રહેં તો ફાયદામંદ હોતી હેં ઔર અગર હુદૂદ સે ઝયાદા હો જાએં તો નુકસાન દેતી હે. મિસાલ કે તૌર પર પાની કો લિજીયે, પાની અગર કહીં ન મિલે તો વોહ ભી નુકસાનદેહ હે ઔર અગર ઇતના હો કે બંદ તોળ કર શેહરો મેં આ જાએ તો વોહ ભી નુકસાનદેહ હે. બિલકુલ ઇસી તરહ અગર શહવત ઇન્સાન કે અંદર બિલકુલ હી ન હો તો તો વોહ ભી નુકસાનદેહ હે. ઐસે નામર્દ ઇન્સાન સે અવલાદ કા સિલસિલા આગે કૈસે ચલેગા. ઇસ લિયે શહવતકા હોના ભી ઝરૂરી હે, ઔર અગર યે ઇતની બઢ જાએ કે ઉસકો હલાલ વ હરામ કી તમીઝ હી ન રહે તો યે ભી નુકસાનદેહ હે. મઅલૂમ હુવા કે ઇસ

નેઅમત કો એક હદ કે અંદર હોના ચાહિયે ફિર યે ઇન્સાન કે લિયે ફાયદામંદ હોગી.

યહી મામલા ગઝબ (ગુસ્સે) કા હે. અગર કિસી બંદે કે અંદર ગુસ્સા બિલકુલ હો હી ન તો વોહ બળા દય્યુસ ઔર બેગેરત બન જાતા હે. ઉસકે સામને ઉસકી ઇઝઝત ખરાબ કી જાએ યા ઉસકે સામને દીન કા મઝાક ઉળાયા જાએ તો ઉસે કોઇ એહસાસ હી નહિં હોતા, ગોયા ઉસકે અંદર સે હમિય્યત જાતી રેહતી હે. બેગેરત ઇન્સાન કે લિયે મહબૂબ સલ. ને ઇર્શાદ ફરમાયા 'બેગેરત ઇન્સાન જન્નત મેં નહિં જાએગા' આપ સલ. કા ઇર્શાદ મુબારક હે:

اَنَا اَغْيَرُ وُلْدِ اٰدَمَ وَ اللّٰهُ اَغْيَرُ مِنِّيْ

(મેં બની આદમ મેં સબસે ઝિયાદા ગેરતમંદ હું ઔર અલ્લાહ મુઝસે ભી ઝિયાદા ગય્યુર હે)

અગર કિસી ઇન્સાન કે અંદર ગુસ્સા ન હો તો ઉસમેં ગેરત ભી નહિં રહેગી, જદીદ તહઝીબ ને જો બેગેરતી કા બાઝાર ગર્મ કર રખા હે ઉસકી મિસાલ નહિં મિલતી. નઇ તહઝીબ કે મિયાં કા યે હાલ હે કે વોહ અપને દોસ્ત કો બીવી દિખાતા હે. ઉસે અપની બીવી કા તઆરૂફ કરાતા હે, ઉનકે પાસ બેઠ કર ગુફતો શનીદ કરતા હે બલ્કે અબ તો મુસાફહા ભી હોને લગા હે, ન ઉસે ગુસ્સા આતા હે ઔર ન ગેરત આતી હે.

ઔર અગર યે ઝરૂરત સે ઝિયાદા બઢ જાએ તો છોટી છોટી બાતોં પર વોહ ભળકના શુરૂ કર દેગા. ઇસ લિયે ઉસકા એક હદ સે ઝિયાદા બઢ જાના ભી નુકસાનદેહ હે.

આપને બુખાર મેં એક ગોલી તીન મરતબા ખાની હોતી હે, સુબ્હ, દોપહર, શામ તો વોહ ફાયદા દેતી હે. અગર આપ સુબ્હ ભી તીન ખાએં ઔર શામ કો ભી તીન ખાએં તો વહી ગોલી

જિસને સિહહત કા સબબ બનના થા, ઉલટા બીમારી કે બઢને કા સબબ બન જાએગી, ઈસી તરહ ગુસ્સા ભી ફાયદે કી ચીઝ હે લેકિન જબ અપની મિકદાર યઅની હદ સે બઢ જાતા હે તો ફિર યે નુકસાનદેહ બન જાતા હે.

અબ સવાલ યે પેદા હોતા હે કે શહવત ઔર ગઝબ દોનોં કો એઅતેદાલ મેં કૈસે લાયા જા સકતા હે?.... ઉસકા જવાબ યે હે કે ઈસ કામ કે લિયે કિસી ડૉકટર (મુઆલિજ) કી ઝરૂરત પળતી હે, જિસે શૈખ કેહતે હેં. મશાઈખ જો મેહનત કરવાતે હેં ઉસસે ઈન્સાન કી શહવત ઔર ઉસકા ગઝબ કંટ્રોલ મેં અ જાતા હે, ઝિક્ર વ મુરાકબા કા મકસદ હી યહી હે. જબ તક કિસી શૈખ સે તઅલ્લુક ન હો ઈન્સાન કી ઈન દોનોં ચીઝોં મેં એઅતેદાલ નહિં આ સકતા. ઈસ લિયે કિસી ન કિસી સે ઈસ્લાહી વ તરબિયતી તઅલ્લુક ઉસ્તુવાર (દુરૂસ્ત) કરના ઝરૂરી હે.

જબ શહવત કંટ્રોલ મેં ન હો તો આંખ કાબૂ મેં નહિં હોતી, ઈન્સાન અપને દિલ મેં ઝાંક કર દેખે કે કયા ઉસકી આંખ કાબૂ મેં હે. અગર દિલ સે આવાઝ આએ કે કાબૂ મેં નહિં હે તો ઉસકા મતલબ યે હે કે શહવત અપની હદ સે બઢી હુઈ હે... ઈસી તરહ અગર ગૈર મહરમ કો દેખ કર તબીઅત લલચાતી હે તો યે ભી ઈસ બાત કી અલામત હે કે શહવત હદ સે બઢી હુઈ હે ઔર ઉસકા ઈલાજ કરવાના ઝરૂરી હે. ઐસે શખ્સ કો શૈખ કી ઝરૂરત હોતી હે તાકે વોહ ઉસે ગાઈડ (રેહનુમાઈ) કરે. કુછ પઢને કો બતાએ, ઉસે ઝિંદગી ગુઝારનેં કા સલીકા સિખાએ ઔર ઉસકે લિયે નિઝામુલ અવકાત મુરત્તબ કરે તાકે ઉસકી શહવત ઉસકે કાબૂ મેં આ જાએ. જિસકી શહવત ઉસકે કાબૂ મેં આ જાએ વોહ ઈન્તીહાઈ પાકદામન ઈન્સાન હોતા હે ઔર પાકદામન ઈન્સાન અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા પસંદિદહ ઈન્સાન હોતા હે.

એક સહાબી કી બાતિની ઈસ્લાહ કા વાકિઅહ

નબી સલ. કી ખિદમત મેં એક નવજવાન આયા, ઉસને બિલાવાસ્તા આ કર અર્ઝ કિયા, એ અલ્લાહ કે નબી સલ.! મુઝે ઝિના કી ઈજાઝત દે દીજિયે. ..... ઉસકે જવાબ કા તરીકા તો યે થા કે અલ્લાહ કે નબી સલ. ગુસ્સે મેં આ જાતે ઔર ફરમાતે કે તુમ હરામ કો હલાલ કરવાને આ ગએ. તુમ્હેં શર્મ નહિં આતી..... લેકિન નહિં, બલ્કે અલ્લાહ કે મહબૂબ સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયા, કયા તુમ ચાહતે હો કે કોઈ તુમ્હારી વાલિદહ સે યે હરકત કરે, કેહને લગા નહિં. પૂછા, બીવી સે કરે? કેહને લગા નહિં, બહન સે કરે? કેહને લગા, નહિં, બેટી સે કરે? કેહને લગા નહિં. ફિર આપ સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે તુમ જિસસે ઝિના કરોગે વોહ યા તો કિસી કી માં હોગી, યા કિસી કી બીવી હોગી, યા કિસી કી બહન હોગી યા કિસી કી બેટી હોગી, અગર તુમ ઉસકો પસંદ નહિં કરતે તો દૂસરે લોગ ભી તો ઉસે પસંદ નહિં કરતે.... જબ ઈતના સમઝાયા તો ઉસકે ઝહન મેં બાત આ ગઈ.... લેકિન ફકત સમઝાને સે બાત સમઝ મેં નહિં આતી કયુંકે દિલ કે અંદર જઝબાત કા તૂફાન હોતા હે. અકલ સમઝ ભી લે તો કયા ફાયદા, જબ તકકે જઝબાત કાબૂ મેં ન આએં. ઉસ કે લિયે અલ્લાહ કે નબી સલ. ને ફિર નુસ્ખા આઝમાયા.

નુસ્ખા તો યે થા કે આપ સલ. ને ઉસ નવજવાન કે સીને પર હાથ રખા ઔર ફરમાયાઃ

'એ અલ્લાહ! ઈસ નવજવાન કે દિલ કો પાક ફરમા દીજિયે.'

વોહ સહાબી રદી. ફરમાતે હેં કે મેરે સીને પર હાથ રખને સે ઔર ઉસ દુઆ કી બરકત સે મેરે દિલ પર ઐસા અસર હુવા કે ઉસકે બાદ મુઝે જિતની નફરત ઝિના સે થી ઈતની નફરત મુઝે

દુનિયા મેં કિસી ગુનાહ સે નહિં થી... યે કયા થા?..... યે ફૈઝ થા જો નબી સલ. સે ઉસ સહાબી રદી. કે સીને મેં મુનતકિલ હુવા.... અલ્લાહવાલે જો સીને સે લગાતે હૈં યે ભી ફૈઝ કે એક સીને સે દૂસરે સીને મેં મુનતકિલ હોને કા ઝરિયા હે.

ઈન્તેકાલે ફૈઝ

હઝરત જિબ્રાઈલ અલ. અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે નબી સલ. કે પાસ વહી લે કર આએ ઔર કહા, اِقْـرَاْ (એ અલ્લાહ કે નબી ! પઢયે) આપ સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયા, مَا اَنَا بِقَارِئٍ (મેં પઢા હુવા નહિં હું.) બુખારી શરીફ મેં હે કે નબી સલ. ઈર્શાદ ફરમાતે હૈં કે જબ મેં ને યે કહા તો જિબ્રાઈલ અલ. ને મુઝે પકળ કર સીને સે લગા લિયા ઔર ખૂબ દબાયા હત્તા કે મુઝે તંગી મહસૂસ હોને લગી, ફિર ઉસકે બાદ છોળ દિયા ઔર દોબારા કહા, اِقْـرَاْ (પઢયે) મેં ને ફિર કહા, مَـا اَنَـا بِـقَـارِئٍ (મેં પઢા હુવા નહિં હું.) જિબ્રાઈલ અલ. ને મુઝે દોબારા સીને સે લગાયા ઔર ફિર દબાયા, ફિર જબ તીસરી મરતબા સીને સે લગા કર છોળા ઔર પઢને કો કહા તો મેં ને યે પઢના શુરૂ કર દિયા.

اِقْرَاْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِیْ خَلَقَ خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ اِقْرَاْ وَرَبُّكَ الْاَكْرَمُ
الَّذِیْ عَلَّمَ بِالْقَلَمِ عَلَّمَ الْاِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ (العلق: ١ تا ٥)

ગોર કરેં કે ઉસ વકત જિબ્રાઈલ અલ. એસા કયું કર રહે થે?.... કોઇ ખેલ તમાશા થા?.... નહિં બલ્કે ઉસમેં હિકમત થી, યે ફૈઝ થા જો મુનતકિલ હો રહા થા, ઉસીકો તો તવજ્જુહ કેહતે હૈં.

હદીસે પાક મેં આયા હે કે એક મરતબા નબી અલ. તશરીફ ફરમાં થે, ઉસી અષના મેં જિબ્રાઈલ અમીન એક સહાબી હઝરત દાહયા કલ્બી રદી. કી શકલ મેં આએ, ઔર નબી અલ. કે સામને ઇસ તરહ બેઠ ગએ કે رُكْبَةٌ اِلٰى رُكْبَتَيْهِ

(ઉન્હોંને અપને ઘુટને નબી અલ. કે ઘુટનોં કે સાથ લગા દિયે.)

ઉસકે બાદ સવાલ પૂછે... સવાલ પૂછને કે લિયે તો શાગિર્દ કો પીછે અદબ સે બેઠના ચાહિયે. મગર ઉસકી કયા વજા થી કે જિબ્રઇલ અલ. ઈતના કરીબ આ કર બેઠ ગએ કે ઘુટનોં સે ઘુટનેં મિલ ગએ.... ઉસકા એક હી જવાબ હે કે વોહ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી તરફ સે જો બરકાત ઔર તજલ્લિયાત લે કર આએ થે વોહ નબી અલ. તક પહોંચી થી ઔર ઉસકી ઉસ વકત યહી સૂરત થી. દૂસરે લફઝોં મેં યે ફૈઝ કા ઈન્તેકાલ થા.

નફસ કે ધોબી પટળે સે બચિયે

બાત યે ચલ રહી થી કે શહવત ઔર ગઝબ કો કંટ્રોલ કરને કે લિયે શેખ કી ઝરૂરત હોતી હે, અલબત્તા અગર આપ યે કહેં કે મેં અપની શહવત ઔર ગઝબ કો ખૂદ કંટ્રોલ કર લુંગા તો બહોત અચ્છી બાત હે. અગર આપ ખૂદ કંટ્રોલ કર સકતે હેં તો ફિર વાકઇ આપકો શેખ કી ઝરૂરત નહિં હે. કોન કેહતા હે કે પીર વ મુરશિદ સે ઈસ્લાહી તઅલ્લુક કાઇમ કરના ફર્ઝ હે, અલ્લાહ કરે કે ફરિશ્તોંવાલી યે સિફત આપકો બગૈર ઉસ્તાદ કે હાસિલ હો જાએ. લેકિન યાદ રખના કે નફસ આપકો ઐસા ધોબી પટળા લગાએગા કે આપ સમઝ રહે હોંગે કે મેં અપના ઈલાજ કર રહા હું ઔર હકીકત ઉસ વકત ખુલેગી જબ મામલા કહીં કા કહીં પહોંચ ચુકા હોગા. યે નફસ ઈન્સાન કી આંખો પર ઐસી પટટી બાંધતા હે કે ઉસકો કુછ હોશ હી નહિં રેહતા.

મશાઇખ કા ઉસૂલ

મશાઇખ કા યે ઉસૂલ નહિં હોતા કે હર આનેવાલે કો એક હી દવાઇ દે દી જાએ, બલ્કે હર આનેવાલે કી તબિયત કો દેખ કર

ઉસકે મુતાબિક દવાઇ તજવીઝ કરતે હૈં, ઈસ લિયે શેખ કી ઝરૂરત ઔર ઝિયાદા બઢ જાતી હે.

ઔરંગઝેબ આલમગીર રહ. કી ફિરાસતે ઈમાની

ઔરંગઝેબ આલમગીર રહ. કે પાસ દો બંદે લાએ ગએ, ઉન દોનોં ને એક જૈસા હી ગુનાહ કિયા થા, ઔરંગઝેબ આલમગીર રહ. ને ઉનમેં સે એક કે બારે મેં ફરમાયા કે ઉસકો દસ જૂતે લગાઓ, ચુનાન્ચે ઉસકો જૂતે લગાએ ગએ, ફિર દૂસરે કો બુલા કર ઉસકી તરફ ગુસ્સે કી નઝર સે દેખા ઔર ફરમાયા, આપને ભી યે કિયા..... ઉસકે બાદ ફરમાયા કે ચલે જાઓ યહાં સે, વોહ ચલા ગયા.

બાદ મેં લોગોંને ઔરંગઝેબ આલમગીર રહ. સે કહા કે આપકા અદલ (ઈન્સાફ) તો બળા મશહૂર હે, ઈસ દોનોં કા એક જૈસા જુર્મ થા મગર આપને એક કો તો જૂતે લગવાએ ઔર દૂસરે કો ફકત તંબીહ કર કે ભેજ દિયા, આપકા યે અમલ ઐસા હે કે જિસમેં ઝાહિરન ઈન્સાફ નઝર નહિં આતા, ઉન્હોંને ફરમાયા કે અચ્છા, ઐસા કરો કે તુમ ઉન દોનોં કે ઘર જાઓ ઔર દેખો કે ઉન દોનોં કા કયા હાલ હે, જો દસ જૂતે ખા કે ગયા થા જબ ઉસકે ઘર ગએ તો દેખા કે વોહ ઘરમેં બેઠા કહકહે લગા રહા થા, ઉસે બિલકુલ પરવા હી નહિં થી, ઔર જિસકો ફકત ગુસ્સે કી નઝર સે દેખા થા ઉસકી તબિયત હસ્સાસ થી, વોહ બુખાર કે સાથ બિસ્તર પર પળા હુવા થા.

મશાઇખ ભી બંદે કી તબિયત કો દેખ કર ઈલાજ કરતે હૈં, કિસીકો ગુસ્સે સે દેખ લેના કાફી હોતા હે. ઔર કિસીકો અચ્છી તરહ ડાંટ પિલાની પળતી હે.

'ગઝબ' કા ઉનવાન

શહવત કે બારે મેં તો આપ કઇ દિનોં સે સુનતે આ રહે હૈં, કે નફ્સ ઔર શેતાન શહવત કો ભળકાતે હૈં ઔર ઇન્સાન સે બુરે કામ કરવાતે હૈં, આજ કા ઉનવાન 'ગઝબ' હે. વૈસે ભી યે ગઝબ કા ઉનવાન હે. કયુંકે અકષર લોગ યહી કેહતે હૈં કે જી દિમાગ બહોત ગરમ રેહતા હે, લિહાઝા દિમાગ કો ઠંડા કરને કે લિયે આજ સ્પેશિયલ દવાઇ દી જાએગી, દવાઇ ભી વહી અચ્છી હોતી હે જો બીમારી કે મુતાબિક હો, યે તો મુનાસિબ નહિં હેના કે આદમી કો તો નઝલા ઝુકામ હો ઔર ડૉકટર ઉસે કુલંજ કી દવાઇ દે રહા હો.

યે એક ખતરનાક બાતિની બીમારી હે જો આજ-કલ આમ હો ચુકી હે ઉસકે બારે મેં અકષર દોસ્ત ખત કે ઝરિયે ભી પૂછતે હૈં, ટેલીફોન કે ઝરિયે ભી પૂછતે હૈં હત્તા કે બિલમુશાફહા ગુફતગુ કે દોરાન ભી કેહતે હૈં, હઝરત મુઝે! ગુસ્સા જલ્દી આ જાતા હે, ઔર મેં અપને કાબૂ મેં નહીં રેહતા. કયા બચ્ચા, કયા બળા, કયા મર્દ, કયા ઔરત, સબકી યહી હાલત હે.

ગુસ્સા નિકાલને કા વબાલ ઔર પી જાને કા ફાયદા

હદીષે પાક મેં આતા હે,

'ગુસ્સા ઈમાન કો ઐસે ખરાબ કરતા હે જૈસે શહદ કો સિરકા ખરાબ કર દેતા હે'

ઇસ લિયે જો ઇન્સાન અપને ગુસ્સે કો પી લેતા હે વોહ અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કે હાં બળા મકબૂલ બંદા હોતા હે.

એક ઔર રિવાયત મેં ઇર્શાદ ફરમાયા ગયા,

'તાકત કે બાવજૂદ ગુસ્સે કો પી જાનેવાલા ઇન્સાન કયામત

કે દિન અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કી રઝા કો હાસિલ કરનેવાલા હોગા.'

યઅની ઉસકે અંદર બદલા લેને કી તાકત ભી હે ઔર ગુસ્સા નિકાલ ભી સકતા હે, લેકિન ઉસકે બાવજૂદ ગુસ્સા નહિં નિકાલતા ઔર બર્દાશ્ત કર જાતા હે તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત ઉસ બંદે કો કયામત કે દિન અપની રઝા ઔર ખુશનુદી કા પરવાના અતા ફરમા દેંગે.

એક ઔર રિવાયત મેં હે કે આપ સલ. ને ઇર્શાદ ફરમાયાઃ

' જો શખ્સ ઇન્તેકામ કી કુદરત કે બાવજૂદ અપને ગુસ્સે કો દબા લે અલ્લાહ તઆલા ઉસકે સીને કો અમન વ ઇમાન સે ભર દેતે હેં.'

ગુસ્સે કે વકત નબીએ અકરમ સલ. કી કયફિયત

ગુસ્સા અંબિયાએ કિરામ અલ. મેં ભી હોતા થા, ચુનાન્ચે નબી અલ. ને ખૂદ અપને બારે મેં ઇર્શાદ ફરમાયા,

اَغْضَبُ كَمَا يَغْضَبُ الْبَشَرُ

મુઝે ભી ઐસે હી ગુસ્સા આતા હે જૈસે બશર કો આતા હે.

લેકિન આપ સલ. કા ગુસ્સા અલ્લાહ કે લિયે હોતા થા.

હદીષે પાક મેં આયા હે કે હઝરત ઉમર રદી. કો એક મરતબા તૌરાત કે કાગઝ મિલે. ઉન્હોંને લા કર નબી અલ. કે સામને પઢને શુરૂ કર દિયે. થોળી દેર બાદ ઉન્હેં સય્યદના અબૂબકર સિદદીક રદી. ને ફરમાયા,

' ઉમર! તુમ્હેં તુમ્હારી માં રોએ, કયું નહિં દેખતે નબી સલ. કે ચેહરે કી તરફ.'

જબ ઉન્હોંને નબી સલ. કે ચેહરએ અનવર કી તરફ દેખા તો નબી સલ. કા ચેહરએ અનવર ગુસ્સે કી વજા સે સુર્ખ (લાલ)

હો ચુકા થા. અલ્લાહ કે મહબૂબ સલ. કો જબ કિસી બાત પર ગુસ્સા આતા થા તો આપ કા ચેહરએ મુબારક સુર્ખ હો જાતા થા... જબ હઝરત ઉમર રદી. ને દેખા કે અલ્લાહ કે નબી સલ. ઈતને ગુસ્સે મેં હૈં તો ફિર ઉસી વકત ઉન્હોંને આપ સલ. સે માફી માંગી. ફિર નબી સલ. ને ફરમાયા:

'અગર આજ ખૂદ મૂસા અલ. ભી હોતે તો મેરી ઈત્તેબાઅ કે બગૈર ઉનકી ભી નજાત ન હોતી.'

અવલિયાઅલ્લાહ કા ગુસ્સા

ગુસ્સા અવલિયાઅલ્લાહ કો ભી આતા હે. ઈસી લિયે તો વોહ અપને બચ્ચોં કી તરબિયત કરતે હૈં, વરના તો ઉનકી બેટિયાં ભી બેપર્દા બાહર ફિરેં. બલ્કે વોહ સાથ હી લે કર જાએં. ઔર ઉનકો બિલ્કુલ પરવા હી ન હો. જૈસે આજ-કલ કે બુરે માહોલ મેં ગાફિલ કિસ્મ કે મુસલમાન ખૂદ કરતે હૈં, બાઝ જગ્હોં પર બીવીયાં તો પર્દા કરના ચાહતી હૈં મગર ખાવિંદ કરને નહિં દેતે.

'પિછલે દિનોં એક આલિમા લળકી કો ઈસ લિયે તલાક હુઇ કે ઉસકા ખાવિંદ કેહતા થા તુને બેપર્દા હો કર મેરે સાથ ચલના હે'

અલ્લાહ તઆલા ઈર્શાદ ફરમાતે હૈં

جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَ الْمُنٰفِقِيْنَ وَ اغْلُظْ عَلَيْهِمْ (التحریم: ۹)

(જિહાદ કીજિયે કુફ્ફાર ઔર મુનાફિકીન ઔર ઉન પર સખ્તી કીજિયે.)

કુર્આન મજીદ કી યે આયત બતા રહી હે કે જહાં ઈમાની મામલા આએ વહાં ઈન્સાન કે પાસ ગઝબ (ગુસ્સે) કા હોના એક રહમત હે. અવલિયાઅલ્લાહ ઈસી વજા સે ગેર શરઈ ઉમૂર પર ગુસ્સે કા ઈઝહાર ફરમાતે હૈં.

દોઝખ મેં જાને કા સબબ

એક હદીષે પાક મેં આયા હે,

‘અકષર લોગોં કે દોઝખ મેં જાને કા સબબ ઉનકા ગુસ્સા હોગા’

ઉસકી કઇ વુજૂહાત હેં. મસલન..

ગુસ્સે કી વજા સે દૂસરે કી દિલ આઝારી હોતી હે, યઅની ગુસ્સે મેં કોઇ એેસી બાત કર દી કે દૂસરે કા દિલ દુઃખ ગયા, ઔર કિસી કે દિલ કો દુઃખ પહોંચાને સે બળા કોઇ ઔર ગુનાહ નહિં હે.

કઇ મરતબા તો એેસા હોતા હે કે ગુસ્સે મેં તલાક દે દેતે હેં, ઔર જબ થોળી દેર કે બાદ દિમાગ ઠંડા હોતા હે તો બીવી કો કેહ દેતે હેં કે કિસીકો ન બતાના, ઉસકે બાદ મિયાં ઔર બીવી દોનોં બગૈર નિકાહ કે ઇસી તરહ બાકી ઝિંદગી ગુઝાર દેતે હેં ઔર અવલાદ ભી હો રહી હોતી હે. યે કુર્બે કયામત કી અલામત મેં સે હે. હદીષે પાક મેં હે કે કુર્બે કયામત કી અલામત મેં સે યે હે કે ખાવિંદ અપની બીવી કો તલાક દેગા ઔર ફિર વોહ બગૈર નિકાહ કે ઉસીકે સાથ અપની બકિયા ઝિંદગી ગુઝારેગા... ગોયા ગુસ્સા એેસા ગુનાહ કરવાતા હે કે ફિર વોહ સારી ઝિંદગી ગુનાહ મેં મુલવ્વસ રેહતા હે. ઇસ વુજૂહાત કી બિના પર ગુસ્સે કા કંટ્રોલ મેં હોના ઇન્તિહાઇ ઝરૂરી હે.

કમઝોરી કી નિશાની

ઉલમા ને લિખા હે કે ગુસ્સે કા જલ્દી આના કમઝોર હોને કી નિશાની હે. મિસાલ કે તૌર પર

...... સિહહતમંદ બંદે કી નિસબત બીમાર કો જલ્દી ગુસ્સા આતા હે.

...... જવાન કી નિસબત બૂઢે મેં ગુસ્સા જલ્દી આતા હે. ઔર ઈસી તરહ
...... મર્દ કી નિસબત ઔરત મેં ગુસ્સા જલ્દી આ જાતા હે.

નબીએ અકરમ સલ. ને સહાબએ કિરામ રદી. સે પૂછા કે પહેલવાન કોન હે? અર્ઝ કિયાઃ એ અલ્લાહ કે નબી સલ.! જો દૂસરોં કો ગિરા દે, વોહ પહેલવાન હે. ફરમાયાઃ નહિં. સહાબા ને અર્ઝ કિયા, એ અલ્લાહ કે મહબૂબ સલ. આપ ફરમા દીજિયે, નબી સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયાઃ પહેલવાન વોહ હે જો અપને ગુસ્સે પર કાબૂ પા લે.

યાદ રખિયે કે ગુસ્સે પર કાબૂ પા લેના મર્દાનગી ઔર હિમ્મત કી બાત હોતી હે. આજ યે હિમ્મત ખત્મ હો ગઇ હે, ચુનાન્ચે છોટી છોટી બાતેં ગુસ્સે પર કાબૂ ન હોને કી વજા સે બાત કા બતંગળ બન જાતી હેં. ઘરોં મેં લળાઇ-ઝગળે કા બુનિયાદી સબબ ગુસ્સા બનતા હે. એક સાહબ આ કર કેહને લગે, હઝરત! મેં ગુસ્સે મેં બીવી કો તલાક દે બેઠા હું, મેં ને કહાઃ બતાઓ, કિસીને ખુશ હો કર ભી અપની બીવી કો તલાક દી હે. કભી કિસીને કહા હે કે મેં આપકી ખિદમત સે બહોત ખુશ હું ઔર ઇન્આમ કે તૌર પર આપકો તલાક પેશ કરતા હું.

અચ્છા ઇન્સાન કોન હે?

હમારે મશાઈખ ને ફરમાયા કે અચ્છા ઇન્સાન વોહ હે જિસકો ગુસ્સા દેર સે આએ લેકિન વોહ જલ્દી રાઝી હો જાએ. ઔર બુરા ઇન્સાન વોહ હે જિસે ગુસ્સા જલ્દી આએ ઔર બળી દેર કે બાદ જાએ. આજ હમારી ઇસ બિમારી કી કેટેગરી યહી હે કે હમેં ગુસ્સા આતા તો જલ્દી હે લેકિન જાતા દેર સે હે. ઇસ લિયે હમેં ચાહિયે કે અગર કિસી વજા સે ગુસ્સા આએ ભી તો અગર

દૂસરા ફરીક માફી માંગ લે તો દિલ સે ફોરન નારાઝગી દૂર કર દેની ચાહિયે.

હઝરત મુરશિદે આલમ ઔર ખૌફે ખુદા

જિસ સાલ હમારે મુરશિદે આલમ કી વફાત હુઇ, યે ઉસી સાલ કા વાકિઆ હે, હઝરત મુરશિદે આલમ રહ. ફરમાતે હેં કે મેં વુઝૂ કર રહા થા ઔર મેરી અહલિયા સાહિબા ગરમ પાની સે મુઝે વુઝૂ કરા રહી થીં. વુઝૂ કરવાતે વકત વોહ કોઇ ચીઝ રખને લગીં તો ઉનકી તવજ્જુહ દૂસરી તરફ હો ગઇ, મેં ને ઉન્હેં ગુસ્સે સે ડાંટ પિલાઇ કે પેહલે મુઝે તો વુઝૂ કરા લો. જબ મેં ને ગુસ્સે સે કહા તો વોહ ખામોશ રહીં ઔર બર્દાશ્ત કર ગઇ. ઔર મેં ને વુઝૂ કર લિયા. વુઝૂ કરને કે બાદ મસ્જિદ મેં નમાઝ પઢાને કે લિયે જા રહા થા તો મેરે દિલ મેં યે ખ્યાલ આયા કે હાલત તો યે હે કે મામૂલી સી બાત કર કે બીવી કા દિલ તોળા હે ઔર અબ રબ કે સામને જા કર સજદે કરોગે તો સજદે કહાં કબૂલ હોંગે? ફરમાને લગે કે યે ખ્યાલ આતે હી મેં વાપસ લોટા, વાપસ આ કર અપની અહલિયા સે માફી માંગી. ઉન્હોંને બશાશતે કલ્બ સે કહા કે મેં ને ઉસી વકત ઝહન સે બાત બાત નિકાલ દી થી યઅની મેં ને માફ કર દિયા થા, ફરમાને લગે કે માફી માંગને કે બાદ તબ મેં મસ્જિદ મેં આયા ઔર મેં ને નમાઝ અદા કી ઇસ ઉમ્મીદ કે સાથ કે મેરે મોલા અબ મેરી ઇબાદત કબૂલ ફરમા લેંગે.

જઝબએ ઇન્તિકામ

ગુસ્સે કી વજા સે ઇન્સાન કે અંદર 'ઇન્તિકામ' કા જઝબા પેદા હોતા હે, જબકે શરીઅત હમેં યે કેહતી હે કે હમ દૂસરોં સે ઇન્તિકામ લેને કી બજાએ ઉનકો માફ કર દિયા કરેં. યે અલ્લાહ

રબ્બુલ ઇઝ્ઝત કો ઝિયાદા મહબૂબ હે. લેકિન અફસોસ કી બાત યે હે કે આજ-કલ લોગ કેહતે હેં કે હમ ઈંટ કા જવાબ પત્થર સે દેંગે. યઅની જિતની ઝિયાદતી ઉસને કી હે હમ ઉસસે કઇ ગુના બઢ કર ઝિયાદતી કરેંગે. ઉસીકો ઇન્તિકામ કેહતે હેં. યહી જઝબએ ઇન્તિકામ ઇન્સાન કો બરબાદ કર દેતા હે.

નબીએ કરીમ સલ. કા અફ્વ (માફ કરના) દરગુઝર

નબી અલ. ને કભી કિસી સે ઇન્તિકામ નહિં લિયા, હત્તા કે જબ મકકા મુકર્રમા ફતહ હુવા ઔર અલ્લાહ કે નબી સલ. ફાતેહ બન કર મકકા મુકર્રમા જા રહે થે ઉસ વકત આપ અપની સવારી કે બાલોં કો પકળ કર યે ફરમા રહે થે,

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَحْدَهٗ وَ نَصَرَ عَبْدَهٗ وَهَزَمَ الْاَحْزَابَ وَحْدَهٗ

(સબ તા'રીફેં ઉસ એક અલ્લાહ કે લિયે હેં જિસને અપને બંદે કી મદદ કી ઔર ઉસ અકેલે ને તમામ દુશ્મનોં કી જમાઅતોં કો શિકસ્ત અતા ફરમા દી)

ઉસ વકત નબી સલ. કે અંદર ફખ્ર નહિં થા. બલ્કે સર ઝુકા જા રહા થા, સવારી કી ગરદન કે બાલોં કે સાથ પેશાની લગ રહી થી ઔર અલ્લાહ કે નબી સલ. અલ્લાહ તઆલા કી તા'રીફેં કર રહે થે, જબ સહાબએ કિરામ રદી. ભી મકકા મુકર્રમા કે કરીબ પહોંચે તો એક સહાબી સઅદ બિન ઉબાદહ રદી. કેહને લગે.

اَلْيَوْمَ يَوْمُ الْمَرْحَمَةِ، اَلْيَوْمَ نَسْتَحِلُّ الْكَعْبَةَ

(આજ કા દિન તો જંગ કા દિન હે, આજ હમ કા'બા કે અંદર કિતાલ કો હલાલ કરેંગે.)

કયુંકે અલ્લાહ તઆલા ને નબી સલ. કે લિયે સિર્ફ ફતહ કે દિન કે લિયે મકકા મુકર્રમા મેં કિતાલ હલાલ કર દિયા થા ઔર બાદ મેં કયામત તક કે લિયે હુરમત કાઇમ કર દી ગઇ. જબ ઉન

સહાબી રદી. ને યે બાત કહી તો અબૂસુફિયાન જો કે ઉસ વકત ઈમાન નહિં લાએ થે, ને એ'તેરાઝ કિયા કે આપકે ફોજી કયા કેહ રહે હૈં, ઈસ એ'તેરાઝ પર નબી સલ. ને સઅદ બિન ઉબાદહ રદી. સે ઝંડા લે કર ઉનકે બેટે કો દે દિયા ઔર ફરમાયા,

اَلْيَوْمُ يَوْمُ الْمَرْحَمَةِ

ચુનાન્ચે જબ નબી સલ. હરમ શરીફ મેં દાખલ હુવે તો સહાબએ કિરામ રદી. સીધે બયતુલ્લાહ શરીફ કી તરફ ગએ ઔર વહાં જા કર તવાફ ઔર નમાઝ વગૈરહ મેં મશગૂલ હો ગએ. કિતાબોં મેં લિખા હે કે મકકા મુકરરમા કી હર જવાન ઔરત કો યકીન થા કે આજ મેરી ઈઝઝત બરબાદ હો જાએગી કયુંકે વોહ સમઝતે થે કે હમને મુસલમાનોં કો ઈતની તકલીફેં દી હુઈ હૈં કે આજ જબ યે ફાતેહ બન કર આએ હૈં તો યે એક એક સે અપના બદલા લેંગે. લેકિન જબ ઈશાં કે બાદ કા વકત હો ગયા ઔર કોઈ ઉનકે ઘરોં કે દરવાઝોં તક ભી ન આયા તો ઔરતેં બળી હેરાન હુઈ, ઉન્હોંને અપને મર્દો સે પૂછા કે દેખો તો સહી કે મુસલમાન કહાં હૈં? પતા તો કરો, હો સકતા હે કે વોહ આપસ મેં કોઈ તરકીબ કર રહે હોં યા કિસી વકત કે ઈન્તિઝાર મેં હોં. લિહાઝા મર્દો ને કહા કે ઠીક હે હમ જા કર પતા કરતે હૈં. ચુનાન્ચે મર્દો ને હિમ્મત કી ઔર વોહ અપને ઘરોં સે બાહર નિકલે. જબ વોહ હરમ શરીફ કે કરીબ આએ તો ઉન્હોંને દેખા કે સારે કે સારે મુસલમાન ઈબાદત મેં મસ્રૂફ હૈં, કોઈ અલ્લાહ કે ઘર કા તવાફ કર રહા હે, કોઈ મકામે ઈબ્રાહીમ પર સજદે કર રહા હે, કોઈ બયતુલ્લાહ શરીફ સે લિપટ કર દુઆએં માંગ રહા હે ઔર કિસીને ગિલાફે કા'બા કો પકળા હુવા હે.

વોહ યે મનઝર દેખ કર હેરાન હો ગએ કે યે લોગ ફાતેહ બન કર દાખિલ હુવે હૈં ઔર બજાએ ઈન્તિકામ લેને કે અલ્લાહ

રબ્બુલ ઇઝઝત કી ઇબાદત મેં મશગૂલ હૈં ...... દેખિયે કે અલ્લાહ કે મહબૂબ સલ. ને ઉનસે ઇન્તિકામ નહિં લિયા. હાલાંકે વોહ જાની દુશ્મન થે. ઇન્હોંને નબી સલ. કો ઇતની તકલીફેં પહોંચાઇ થી કે ખૂદ નબી સલ. ને ઇર્શાદ ફરમાયાઃ

'મુઝે દીન કી ખાતિર ઇતની તકલીફેં પહોંચાઇ ગઇ કે કિસી નબી કો ઇતની તકલીફેં નહિં પહોંચાઇ ગઇ'

અગલે દિન આપ સલ. ને આમ માફી કા એ'લાન ફરમા દિયા. ઔર ફરમાયા કે જો ભી આ કર કલિમહ પઢ લેગા ઉસકો માફી હે, યહાં તક કે ચંદ ઘરોં કા નામ લે કર ફરમાયા કે જો ઉન ઘરોં મેં ચલા જાએગા ઉન કે લિયે ભી માફી હે. સુબ્હાનલ્લાહ

એક ઔર મઝે કી બાત સુનિયે, જબ ઇન્સાન કિસી પર કંટ્રોલ પાતા હે તો વોહ આમ તૌર પર દો કામ કરતા હે. વોહ પેહલા કામ તો યે કરતા હે કે વોહ મુખાલિફીન કો કુચલ કે રખ દેતા હે ઔર દૂસરા કામ યે કરતા હે કે વોહ અપને મુતઅલ્લિકીન કો ખૂબ નવાઝતા હે. આજ દુનિયા મેં હમ દેખતે હૈં કે જિસકો ભી પાવર મિલતા હે ઉસકી પેહલી તમન્ના યે હોતી હે કે અપને મુખાલિફીન કો કુચલ કે રખ દું, ઔર દૂસરી તમન્ના યે હોતી હે કે મેં અપને મુતઅલ્લિકીન કો જિતના નમાઝ સકતા હું નમાઝૂં, નબી સલ. ને ઇન દોનોં ચાહતોં કો પૂરા નહિં કિયા. જબ આપ સલ. મકકા મુકરરમા કે ફાતેહ બને તો આપ ઇન્તિકામ લે સકતે થે મગર આપ સલ. ને ઇન્તિકામ નહિં લિયા. ન હી મુખાલિફીન કો કુચલને કી પાલીસી પર અમલ કિયા હે ઔર ન હી અપનોં કો નવાઝા.

હદીષ શરીફ મેં આયા હે કે જબ આપ સલ. હિજરત કે વકત મદીના મુનવ્વરહ જાને લગે તો બયતુલ્લાહ શરીફ કી ચાબી બરદાર ઉસ્માન બિન તલહા કો ફરમાયા થા કે ઇસ બયતુલ્લાહ કો ખોલ દો, મેરા દિલ ચાહતા હે કે મેં અંદર જા કર થોડી દેર

અલ્લાહ કી ઈબાદત કરૂં મગર ઉસને જવાબ દિયા કે મેં નહીં ખોલતા. આપ સલ. ને ઉસ વકત બળી હસરત સે ફરમાયાઃ

'અચ્છા ! કયા તુ વાકઇ નહિં ખોલતા? ઉસ દિન કયા હોગા જબ મેં જિસ જગા ખળા હું યહાં તૂ ખળા હોગા ઔર જહાં તુમ ખળે હો વહાં ચાબી લે કર મેં ખળા હોઉંગા.'

ઉસને આગે સે ઉલટી સીધી બાતેં કરના શુરૂ કર દી કે તુમ્હારે હાથ મેં ચાબી કૈસે આ સકતી હે વગૈરહ વગૈરહ..

જબ નબી સલ. ફાતેહ બન કર મકકા મુકર્રમા મેં દાખલ હુવે તો બની શયબા કા વહી બંદા ચાબી બરદાર થા, નબી અલ. ને ઉસે બુલાયા, જબ વોહ આયા તો મહબૂબ સલ. ને ફરમાયાઃ ચાબી મુઝે દો. ઉસને ચાબી દે દી. જબ આપ સલ. ને વોહ ચાબી લે લી, તો આપ સલ. ને ઉસે યાદ દિલાતે હુવે ફરમાયા,

"તુમ ઉસ વકત કો યાદ કરો જબ મેંને તુમ્હે કહા થા કે જહાં મેં ખળા હું વહાં તુમ ખળે હોગે ઔર જહાં ઈસ વકત તુમ ખળે હો વહાં ચાબી લે કર મેં ખળા હોઉંગા, કયા અલ્લાહ તઆલા ને વાદા પૂરા કર દિયા હે યા નહિં?

ઉસને કહા, જી અલ્લાહ કા વાદા પૂરા હો ગયા હે. ઉસકે બાદ આપ સલ. ને ચાબી લે કર બયતુલ્લાહ શરીફ કા તાલા ખોલા, આપ સલ. બયતુલ્લાહ શરીફ કે અંદર દાખિલ હુવે. આપ સલ. ને બયતુલ્લાહ શરીફ મેં અલ્લાહ તઆલા કી ઈબાદત કી. ઉસકે બાદ જબ આપ સલ. બાહર તશરીફ લાએ ઔર તાલા લગાયા તો ઉસ વકત કુરૈશ કે મુખતલિફ કબાઈલ કે લોગ નબી સલ. કે કરીબ હો ગએ. ઉનમેં સે હર એક કી તમન્ના થી કે હમેં ચાબીબરદાર બના દિયા જાએ. ચુનાન્ચે સબકી નઝરેં મહબૂબ સલ. પર જમી હુઇ થી. કે અલ્લાહ કે નબી સલ. હમેં ચાબી દે દેં. મગર અલ્લાહ કે મહબૂબ સલ. ને તાલા લગાયા ઔર આપ સલ.

ને જિસ કાફિર સે ચાબી લી થી આપ સલ. ને વોહ ચાબી ઉસી કાફિર કે હવાલે ફરમા દી ઔર ફરમાયાઃ

"તુમ ઈસ ચાબી કો અપને પાસ રખો, યે ચાબી કયામત તક તુમ્હારે ખાનદાન કે અંદર ચલતી રહેગી" અલ્લાહુ અકબર

જબ આપ સલ. ને ઉસ પર યે એહસાન ફરમાયા તો ઉસ કાફિર કી આંખો મેં આંસૂ આ ગએ ઔર કેહને લગા,

"એ અલ્લાહ કે મહબૂબ સલ.! કલિમહ પઢા કર મુઝે મુસલમાન બના દીજિયે."

માફ કર દેને મેં ઈઝઝત હે

કુર્આને મજીદ મેં અલ્લાહ તઆલા ને મોઅમિનીન કી સિફાત મેં સે એક સિફત યે બયાન ફરમાઈ,

وَالْكٰظِمِيْنَ الْغَيْظَ وَالْعَافِيْنَ عَنِ النَّاسِ ط وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ۔ (آل عمران:)

(મોમિન લોગ) ગુસ્સે કો પી જાને વાલે હોતે હેં, લોગોં કો માફ કર દેનેવાલે હોતે હેં, ઔર અલ્લાહ ઐસે નેકોકારોં સે મોહબ્બત ફરમાતે હેં.

ચુનાન્ચે હદીષે પાક મેં આયા હે કે

"માફ કર દેને સે ઈન્સાન કી ઈઝઝત બઢતી હે"

ઉસસે પતા ચલા કે ઈન્તિકામ લેને સે ઈઝઝત હરગિઝ નહિં બઢતી.

એક હદીષે પાક મેં હે કે કયામત કે દિન મુનાદી એ'લાન કરેગા કે જિસ ઈન્સાન કા અલ્લાહ કે ઝિમ્મે હક હે ઉસે ચાહિયે કે વોહ ખળા હો ઔર બગૈર હિસાબ-કિતાબ જન્નત મેં દાખલ હો જાએ. પૂછા ગયા કે વોહ કોન લોગ હોંગે? નબી સલ. ને ફરમાયાઃ

"જો લોગ દુનિયા મેં અલ્લાહ કે લિયે લોગોં કો માફ

કરનેવાલે હોંગે ઉનકા અલ્લાહ પર હક હોગા. યહી લોગ ખળે હોંગે ઔર બગૈર હિસાબ કિતાબ જન્નત મેં દાખલ કર દિયે જાએંગે''

ઈસ લિયે જો આદમી ગલતી કરને કે બાદ આ કર કહે કે ભઈ! મુઝે અલ્લાહ કે લિયે માફ કર દો તો માફ કર દિયા કરેં, કયુંકે ઈસ માફ કર દેનેં કા અલ્લાહ કે યહાં બળા મકામ હે.

એક હદીષ મેં આયા હે કે જો કિસી ઈન્સાન કી લગઝિશ સે દુનિયા મેં દરગુઝર કરતા હે અલ્લાહ તઆલા કયામત કે દિન ઉસકી લગઝિશોં સે દરગુઝર ફરમાએગા. એક ઔર હદીષ મેં હે કે જો ઈન્સાન દુનિયા મેં દૂસરોં કી ખતાઓં કો જિતના જલ્દી માફ કર દેગા અલ્લાહ તઆલા કયામત કે દિન ઉતના હી જલ્દી ઉસકે ગુનાહોં કો માફ ફરમાં દેગા, ઈસ લિયે અગર કોઈ શખ્સ માફી કા કોઈ ઉઝર પેશ કર દે તો ઉસકા વોહ ઉઝર જલ્દી કબૂલ કર લેના ચાહીયે.

સબસે ઝિયાદહ બદતરીન શખ્સ

હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસ રદી. સે રિવાયત હે કે નબીએ અકરમ સલ. ને ઈરશાદ ફરમાયા, કયા મેં તુમ્હેં બુરે લોગોં સે આગાહ ન કરૂં? સહાબા ને અર્ઝ કિયા, એ અલ્લાહ કે નબી સલ.! ઝરૂર બતાઈએ, આપ સલ. ને ફરમાયા, વોહ ઈન્સાન બહોત બુરા હે જો અકેલા ખાએ, અપને ગુલામ કો કોળે મારે, ઔર બખ્શિશ વ રહમત કો રોક દે.

ફિર ઉસકે બાદ ઈર્શાદ ફરમાયા, કે કયા મેં તુમ્હેં ઉસસે ભી બદતરીન ઈન્સાન બતા દૂં. સહાબા ને અર્ઝ કિયા, એ અલ્લાહ કે નબી સલ. બતા દીજિયે, નબી સલ. ને ફરમાયા, ઉસસે ભી બુરા ઈન્સાન વોહ હે જો લોગોં સે બુગ્ઝ રખે ઔર લોગ ઉસસે બુગ્ઝ

રખેં.

ઉસકે બાદ ફિર ફરમાયા કે કયા મેં તુમ્હેં ઉસસે ભી બદતરીન ઇન્સાન કા પતા બતા દૂં? સહાબા ને અર્ઝ કિયા, એ અલ્લાહ કે નબી સલ. ઝરૂર બતા દીજિયે, ફરમાયા,

વોહ ઇન્સાન જિસસે નેકી કી ઉમ્મીદ ન હો ઔર ઉસકે શર સે ઇન્સાન કો અમન ન હો.

ફિર ખામોશ રેહને કે બાદ આપ સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયા, કયા મેં તુમ્હેં ઉસસે ભી બદતરીન ઇન્સાન બતા દૂં? સહાબા ને અર્ઝ કિયા, એ અલ્લાહ કે નબી સલ.! બતા દીજિયે, નબી સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયા,

"જો બંદા કિસીકી લગઝિશ કો માફ ન કરે ઔર કિસીકી મઅઝિરત કો કબૂલ ન કરે વોહ સબસે ઝિયાદા બદતરીન ઇન્સાન હોતા હે"

ઝરા હમ અપને ગિરેબાન મેં ઝાંક કર દેખેં કે કયા હમ કિસી કી મઅઝિરત કબૂલ કરતે હેં? બીવી સે ગલતી હો જાએ ઔર વોહ જિતની મરઝી મઆફિયાં માંગે, હમ કેહતે હેં કે હમ તુમ્હેં સઝા દે કર હેંગે. અગર કિસી આદમી સે ગલતી હો જાએ તો હમ માફ નહિં કરતે બલ્કે ઉસે દિખાતે હેં કે કૈસે રગળના હોતા હે.

હઝરત ઈમામ હુસૈન રદી. કા અફવ દરગુઝર

એક મરતબા હઝરત ઈમામ હુસૈન રદી. ને ફરમાયા કે અગર કોઇ બંદા મેરે એક કાન મેં ગાલી નિકાલે ઔર દૂસરે કાન મેં માફી માંગ લે તો મેં ઉસી વકત ઉસકે ગુનાહ માફ કર દૂંગા, ઉનકા وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ પર ઐસા અમલ થા.

ઈમામ ઝેનુલ આબિદીન રહ. કા અફવ દરગુઝર

☆...... એક મરતબા ઇમામ ઝૈનુલ આબિદીન રહ. ને એક શખ્સ કો દેખા જો ઉનકી ગીબત કર રહા થા આપને ઉસે ફરમાયા,

"એ દોસ્ત! અગર તુ સચ્ચા હે તો ખુદા મુઝે બખ્શ દે, ઔર અગર તુ ઝૂટા હે તો ખુદા તુઝે બખ્શ દે"

સુબ્હાનલ્લાહ, કિતના આસાન જવાબ હે, બાત હી સમેટ દી.

☆...... એક ઔર શખ્સ ને એક મરતબા આપકી ગીબત કી તો આપને ઉસે ફરમાયા, "એ દોસ્ત! જિતના તુઝે મેરે ઉયૂબ કા પતા હે ઉસસે બહોત ઝિયાદહ એબ એસે હેં જિનકા અભી તુઝે પતા નહિં હે" ઉસકે બાદ આપને ઉસ બંદે કો એક હઝાર દીનાર હદિયે કે તૌર પર પેશ કિયે. જબ ઉસ બંદે ને આપકા યે હુસ્ને સુલૂક દેખા તો ઉસે શર્મ આઇ, ચુનાન્ચે ઉસને માફી માંગી ઔર કેહને લગા, "મેં તસદીક કરતા હું કે આપ નવાસએ રસૂલ કે બેટે હેં"

ઇમામે આ'ઝમ અબૂહનીફા રહ. કે હાસિદીન

ઇમામે આ'ઝમ અબૂહનીફા રહ. કે હાસિદ બહોત ઝિયાદા થે. જબ ઇન્સાન મેં કમાલ આતા હે તો હાસિદીન ભી બઢ જાતે હેં. અબ ભી એસે લોગ હેં જો ઇમામ સાહબ રહ. કો કિસી ન કિસી અંદાઝ સે નિશાના બનાતે હેં. દુશમન દો તરહ કે હોતે હેં, અંજાન યા હાસિદ, અંજાન અપની નાવાકિફીયત કી વજા સે બંદે કી ખૂબીયોં સે નાબલદ (નાવાકિફ) હોતા હે. અંજાન તો કિસી તઆરૂફ કે બાદ દોસ્ત બન જાતે હેં, અલબત્તા હસદ કરનેવાલે કા કયા કરેં.

ઇમામ અવઝાઇ રહ. ને એક દિન અબ્દુલ્લાહ બિન મુબારક રહ. સે કહા, એ ખુરાસાની! યે અબૂહનીફા કોન હે? જો દીન મેં નઇ નઇ બાતેં ઘળતા રેહતા હે. અબ્દુલ્લાહ બિન મુબારક

રહ. ને "કિતાબુ રર્રહન" લા કર દી. ઉન્હોંને ઉસ કિતાબ કો પઢા તો કેહને લગા, અબ્દુલ્લાહ! યે નોઅમાન કોન હે? યે તો બળા આલિમ હે, અગર તુમ ઇલ્મ હાસિલ કરના ચાહતે હો તો ઉસકી સોહબત ઇખ્તિયાર કરો. ઉનકો પેહલે તઆરૂફ નહિં થા, ઇબ્ને મુબારક રહ. ને અર્ઝ કિયા, હઝરત! યહી વોહ અબૂહનીફા હેં જિનહેં આપ બિદઅતી કેહ રહે થે.

ઇમામે આ'ઝમ કા સબ્ર

એક મરતબા એક શખ્સ હઝરત ઇમામે આ'ઝમ રહ. કો ઝહની અઝિય્યત દેને કે લિયે મજમે મેં કેહને લગા, આપકી વાલિદહ બેવા હેં, આપ ઉનકા મેરે સાથ નિકાહ કર દેં, અબ યે કિતના ગુસ્સા દિલાનેવાલી બાત થી, કે બુઢી વાલિદહ કે લિયે નિકાહ કા પૈગામ ભેજ રહા હે...... આપને બળી નરમી સે જવાબ દિયા, મેરી વાલિદહ આકિલા બાલિગા હેં, ઉનસે પૂછ કર ફેસલા કિયા જાએગા, વોહ શખ્સ વહાં સે રૂખસત હો કર આગે જા કર ગિર પળા, ગરદન ટૂટ ગઇ ઔર વહીં મર ગયા, ઉસ પર આપને ફરમાયા, અબૂહનીફા કે સબ્ર ને એક આદમી કી જાન લે લી. સુબ્હાનલ્લાહ...

હઝરતે અકદસ થાનવી રહ. કી તહમ્મુલ મિઝાજી

હઝરત અકદસ થાનવી રહ. એક જગા તકરીર કરને કે લિયે તશરીફ લે ગએ, વહાં સ્ટેજ પર ઉન્હેં એક ચિટ મિલી. ઉસ પર લિખા થા,

"અશરફ અલી! આપ કાફિર હેં, વલદુઝઝિના હે ઔર ઝરા સંભલ કર બાત કરના"

આપને યે પઢ કર બળી મોહબ્બત સે જવાબ દિયા, ભાઇ!

યે પર્ચી આઇ હે, સારે મજમે કો પઢ કર સુના દી ઔર ફિર કહા કે અગર મેં કાફિર હૂં તો લો અબ કલિમહ પઢ લેતા હું, لا الہ الا اللہ محمد رسول اللہ ઔર જો દૂસરી તોહમત હે ઉસકા જવાબ યે હે કે હુસ્ને ઇત્તેફાક સે ઇસ મજમે મેં મેરે વાલિદ કે નિકાહ કે ગવાહ મોજૂદ હેં, ઉનસે પૂછ લેં, ઔર તીસરી બાત, ઝરા સંભલ કર બાત કરને કી હે તો ન મેં ચંદા માંગને આયા હું ઔર ન રિશ્તા માંગને આયા હું, મેં સંભલ કર બાત કયું કરૂં, મેં તો અપના હક બયાન કરૂંગા.

અલ્લાહ કે લિયે શાગિર્દ કો સઝા દેના

હઝરત મૌલાના યઅકૂબ નાનોતવી રહ. એક શાગિર્દ કો માર રહે થે, ઉસને ઝોર સે કહા, અલ્લાહ કે લિયે મુઝે માફ કર દેં. આપને એક ઔર મારી ઔર ફરમાયા, અલ્લાહ કે બંદે! મેં તુઝે અલ્લાહ કે લિયે હી તો માર રહા હૂં. યે ગુસ્સા હકીકત મેં આગ હોતી હે તભી તો ચેહરા ઔર આંખે સુર્ખ હો જાતી હેં.

શાગિર્દ કો સઝા દેને કી શરઇ હયસિયત

બાઝ અવકાત ગુસ્સા બહોત હી નુકસાન કા બાઇસ બન જાતા હે. શાગિર્દ કો સમઝાને કી ખાતિર શરીઅત ને ઇજાઝત દી હે કે ઉસ્તાદ ઉસે તીન થપ્પળ યા મુકકા લગા લે. વોહ ભી ચેહરે પર નહિં બલ્કે પીઠ પર, લેકિન હમને દેખા હે કે ઉસ્તાદ સાહબ કા ગુસ્સા ઉનકે કાબૂ મેં નહિં રેહતા, મદારિસ મેં ડંડે રખે હોતે હેં ઔર બચ્ચે કો ઇન્તિકામી તૌર પર કસાઇ કી તરહ મારા જાતા હે ઔર યે પિટાઇ તરબિયત કે લિયે નહિં હોતી, વોહ ઉનકો ઇસ લિયે મારતે હેં કે ઉનકા અપના ગુસ્સા કાબૂ મેં નહિં હોતા, ઉસ બચ્ચે કા કયા કસૂર હે કે મંઝિલ સુનાતે વકત ગલ્તી હો ગઇ, એન ઉસી વકત વોહ મંઝિલ અગર ઉસ્તાદ સે સુની જાએ તો એક કી

બજાએ દો ગલતિયાં નિકલ આએંગી.

જબ દેખેં કે બચ્ચા જાન બૂઝ કર વકત ઝાયેઅ કર રહા હે, યા બદ નિય્યતી કર રહા હે તો અબ ઈસ્લાહે અહવાલ કે લિયે આપ ઉસે સઝા દે સકતે હેં. શરીઅત ને ઇસ બાત કી ઈજાઝત દી હે. અગર હમ હુદૂદે શરીઅત સે બઢ કર સઝા દેંગે તો કયામત કે દિન જવાબદેહ હોના પળેગા.

એક કારી સાહબ ફરમાને લગે, હઝરાત! પેહલે અચ્છે બચ્ચે થે કે જબ આંખ દિખાતે થે તો વોહ માન લેતે થે, ફિર વોહ વકત આ ગયા કે મુકકા લગાતે થે તો માન લેતે થે ઔર આજ ડંડો સે મારતે હેં ઔર ફિર ભી નહિં માનતે. હઝરત! કયા કરેં કે ડંડો સે ભી મારતે હેં ફિર ભી નહિં માનતે? મૈં ને કહા, "કારી સાહબ! અબ તો સિર્ફ એક હી તરીકા રેહ ગયા હે કે જિસકી ગલતી નિકલે ઉસે ગોલી માર દિયા કરો."

હઝરત અકદસ થાનવી રહ. ને ફરમાયા કે અગર ઉસ્તાદ કો કિસી તાલિબે ઇલ્મ પર ગુસ્સા આએ તો ઉસ્તાદ કો ચાહિયે કે વોહ ઉસ વકત ગુસ્સે કો પી જાએ ઔર બાદ મેં બનાવટી ગુસ્સા બના કર મારે. જબ બનાવટી ગુસ્સા બના કર મારેગા તો ઝિયાદા નહિં મારેગા બલ્કે થોળા મારેગા. યાદ રખેં કે જબ ઇન્સાન કે અંદર ગુસ્સા આ જાતા હે તો ફિર ઉસકે અંદર ઇન્સાનિયત નહિં બલ્કે હેવાનિયત આ જાતી હે.

યુરોપ કે કિસી સ્કૂલ ઔર કોલેજ મેં કોઇ ઉસ્તાદ કિસી બચ્ચે કો હાથ નહિં લગા સકતા, હત્તા કે માં-બાપ ભી હાથ નહિં લગા સકતે. અબ સવાલ યે પૈદા હોતા હે કે વહાં બચ્ચે પઢતે કૈસે હેં? વહાં ઉસ્તાદ સમઝાતે હેં, એક ઉસૂલ યાદ રખેં કે જબ ઉસ્તાદ ને મારને કે લિયે હાથ ઉઠા લિયા તો યે ઇસ બાત કી અલામત હે કે ઉસને અપની શિકસ્ત (હાર) તસ્લીમ કર લી હે કે મેં ઝબાની

તૌર પર બચ્ચે કો નહિં સમઝા સકતા, ગુસ્સે કો પીને કે લિયે એક બેહતરીન ઉસૂલ યે હે કે બંદા ગુસ્સે કે વકત યે સોચે કે જિતના ઇખ્તિયાર મુઝે ઇસ બંદે પર હે અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કો ઉસસે ઝિયાદહ ઇખ્તિયાર મેરે ઉપર હે. અગર મેં ઇસ પર બેજા (બગૈર વજહ કે) ગુસ્સા કરૂંગા તો ઉસકે જવાબ મેં અગર અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત ને મુઝ પર ગુસ્સા કિયા તો મેરા કયા બનેગા.

અફ્વ (માફ કર દેના) દરગુઝર કે ફઝાઇલ

☆...... એક રિવાયત મેં હે કે

જો શખ્સ ગુસ્સા નિકાલ સકતા હો મગર વોહ ઉસ ગુસ્સે કો દબા જાએ તો અલ્લાહ તઆલા કયામત કે દિન સારી મખલૂક કે સામને ઉસકો બુલા કર ફરમાએંગે કે તુમ જિતની હુરે એન (બળી આંખોવાલી હુરેં) લેના ચાહતે હો ઇતની તુમ્હેં દી જાતી હેં. (અબૂદાવૂદ, તિરમિઝી)

☆...... એક મરતબા અલ્લાહ તઆલા ને હઝરત મૂસા અલ. પર વહી ભેજી કે

એ મૂસા! કયા આપ કો ઐસા અમલ બતાઉ કે જિસકે કરને સે જિન ચીઝોં પર સૂરજ ઔર ચાંદ તુલૂઅ હોતે હેં વોહ સબ ચીઝેં આપકે લિયે મગફિરત કી દુઆ કરેં? ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા, એ અલ્લાહ! વોહ કોનસા અમલ હે? ઝરૂર ઇર્શાદ ફરમાઇએ. અલ્લાહ તઆલા ને ઇર્શાદ ફરમાયા, "અગર મખલૂક સે પહોંચનેવાલી ઇઝા પર સબ્ર કરોગે તો ફિર સબ ચીઝેં તુમ્હારી મગફિરત કે લિયે દુઆ કરેંગી."

હઝરત યૂસુફ અલ. કા અફ્વ દરગુઝર

મુફસ્સિરીન ને એક નુકતા લિખા હે કે હઝરત યૂસુફ અલ.

જબ ભાઈઓં સે મિલે તો ઉન્હોંને કૈદ સે નિકલને કા તો અલ્લાહ તઆલા કે હુઝૂર શુક્ર અદા કિયા લેકિન કૂંવે સે નિકલતે હુવે શુક્ર અદા નહિં કિયા, ઉસકી કયા વજા થી? ઉલમા ને લિખા હે કે ઉસકી વજા યે થી કે ઉનકો કૂંવે મેં ઉનકે ભાઈઓં ને ડાલા થા ઔર વોહ અપને દિલ મેં ભાઈઓં કો માફ કર ચુકે થે, ચૂંકે માફ કરના ઉસકો કેહતે હેં કે જબ ઈન્સાન ઈશારતન કિનાયતન (કિસી ઈશારે યા બાત સે) ભી ઉસકા શિકવા ન કરે, લિહાઝા અગર વોહ કૂંવે સે નિકલતે હુવે અલ્લાહ કા શુક્ર અદા કરતે તો ઈધર તો શુક્ર અદા હો રહા હોતા, લેકિન હકીકત મેં ભાઈઓં કા શિકવહ હો રહા હોતા. ઈસ લિયે ઉન્હોંને કૂંવે સે નિકલતે હુવે અલ્લાહ કા શુક્ર અદા નહિં કિયા.

હૌઝે કૌસર સે મહરૂમી

એક હદીષે પાક મેં આયા હે કે જિસકે પાસ આ કર કોઈ ઈન્સાન મઅઝિરત કરે (માફી માંગે), ચાહે વોહ ઈન્સાન હક પર હો યા બાતિલ પર, ઔર ફિર દૂસરા બંદા ઉસકી મઅઝિરત કો કબૂલ ન કરે, ઉસ ઈન્સાન કો હૌઝે કૌસર પર જાના નસીબ નહિં હોગા.

ચાર દાંગે આલમ (દુનિયા કે ચારો કોને) મેં ખૂશખલ્કી (અચ્છે અખલાક) કા એ'લાન

એક શખ્સ ને નબી અલ. કે સામને સે આ કર સવાલ કિયા, એ અલ્લાહ કે નબી સલ. સબસે અફઝલ અમલ કોનસા હે? આપ સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયા, ખૂશખલ્કી. ફિર વોહ દાઈ તરફ સે આ કર કેહને લગા, એ અલ્લાહ કે નબી સલ. સબસે અફઝલ અમલ કોનસા હે? આપ સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયા, ખૂશખલ્કી. ફિર વોહ બાંઈ તરફ સે આયા ઔર કેહને લગા, એ અલ્લાહ કે નબી

સલ. સબસે અફઝલ અમલ કોનસા હે? આપ સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયા, ખૂશખલ્કી. ફિર વોહ સહાબી રદી. આપ સલ. કી પીઠ કી તરફ સે આયા ઔર પૂછા, એ અલ્લાહ કે નબી સલ. સબસે અફઝલ અમલ કોનસા હે? આપ સલ. ઉસકી તરફ ફિરે, ઔર ફરમાયા:

"તુમ્હેં કયા હો ગયા, કયું નહિં સમઝ રહે હો વોહ અમલ ખૂશખલ્કી હે. ઔર ખૂશખલ્કી ઉસકો કેહતે હેં કે દૂસરોં પર ગુસ્સા ન કિયા કરો."

ઉસ સહાબી ને ચારોં સિમ્તોં (જિહતોં) સે આ કર સવાલ કિયા, ઔર અલ્લાહ કે મહબૂબ સલ. ને ચારોં સિમ્તોં સે જવાબ દિયા, ઉસમેં હિકમત યે થી કે અલ્લાહ કે મહબૂબ સલ. કા યે પૈગામ દુનિયા કી હર સિમ્ત મેં પહોંચ જાએ કે સબસે અફઝલ અમલ ખૂશખલ્કી હે.

સિદ્દીકએ કાયનાત કો સરવરે દો આલમ સલ. કી પ્યારભરી નસીહત

સય્યિદહ આઇશાં સિદ્દીકા રદી. રિવાયત ફરમાતી હેં કે જબ કભી અઝવાજે મુતહહરાત (પાક બીવીયોં) કી બાતોં કી વજા સે મેરે અંદર હમિય્યત આ જાતી ઔર ગુસ્સા આ જાતા થા તો કભી નબી સલ. મેરા કાન પકળ કર ઉસકો પ્યાર સે આહિસ્તા આહિસ્તા મલતે ઔર કભી મેરી નાક પર ઉંગલી કરકે યું ફરમાતે,

"એ મુન્ની સી આઇશાં! તૂ યે દુઆ પઢ કે એ મોહમંદ સલ. કે રબ! મેરે ગુનાહ બખ્શ દીજિયે. મેરે દિલ કા ગુસ્સા દૂર કર દીજિયે ઔર બેહકાનેવાલે ફિત્નોં સે મુઝે બચા લીજિયે."

જન્નત મેં પહોંચાનેવાલા અમલ

તબરાની શરીફ કી રિવાયત હે કે એક સહાબી રદી. ને

અલ્લાહ કે મહબૂબ સલ. કી ખિદમત મેં હાઝિર હો કર અર્ઝ કિયા, એ અલ્લાહ કે નબી સલ.! મુઝે કોઇ એસા અમલ બતા દીજિયે જિસકે કરને સે મુઝે જન્નત મિલ જાએ. નબી સલ. ને ફરમાયા,

"ગુસ્સા ન કિયા કરો, અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત ઇસ અમલ કી વજા સે તુઝે જન્નત અતા ફરમા દેંગે."

એક ઓફિસર કા સબક આમોઝ વાકિઅહ

એક આદમી ગવરમેન્ટ કે કિસી મહકમે કા ઓફિસર થા, ઉસને અપની ઝિંદગી કી દાસ્તાન મેં અપના એક બહોત હી દિલચસ્પ વાકિઅહ લિખા હે. મેં આપકો વોહ વાકિઅહ સુના દેતા હૂં.

વોહ રેસ્ટ હાઉસ મેં ઠેહરા હુવા થા, ઉસે એક મરતબા કિસી સરકારી દોરે પર એક શહર સે દૂસરે શહર જાનાં થા, ઉસે રેલગાળી કે ઝરિયે જાના થા. ચુનાન્ચે વોહ સ્ટેશન પર પહોંચા ઔર ઉસને ટિકટ ખરીદા, ગાળી જિસ લાઇન પર ખળી થી ઉસે વહાં પહોંચના થા. ઉસને સામાન ઉઠાને કે લિયે કુલી કો બુલાયા ઔર ઉસે કહા કે ભઇ! મેરા સામાન ફુલાં પ્લેટફોર્મ પર પહોંચા દો, ઉસને કહા, જી બહોત અચ્છા, ઔર સામાન ઉઠા લિયા. ચૂંકે વકત બહોત કમ થા ઇસ લિયે વોહ તેઝી સે પ્લેટફોર્મ કી તરફ ચલા, પીછે સે કુલી ભી સામાન ઉઠા કર ભાગા, વોહ આદમી તેઝ તેઝ ચલ કર પ્લેટફોર્મ પર બૂગી કે દરવાઝે પર જલ્દી પહોંચ ગયા લેકિન ભીળ ઝિયાદા હોને કી વજા સે કુલી વકત પર ન પહોંચ સકા, ઉસ વકત ઉસકો બહોત ગુસ્સા આયા, યહાં તક કે ગાર્ડ ને વ્હીસલ દે દી ઔર ગાળી ચલના શુરૂ હો ગઇ, વોહ ઉસ પર ચઢ ભી નહિં સકતા થા કયુંકે ઉસકા સામાન પીછે થા, બિલઆખિર ઉસે ગાળી છોળના પળી.

જબ વોહ ગાળી સે રેહ ગયા તો ઉસે બહોત અફસોસ હુવા કે મેરા પ્રોગ્રામ મિસ હો ગયા હે. જબ ગાળી ચલ દી ઔર મુસાફિરોં કો અલવિદા કેહનેવાલે લોગ ભી ચલે ગએ તો ઉસ વકત વોહ કુલી પસીને સે શરાબોર સામાન ઉઠાએ હુવે ઉસકે પાસ આયા, ઉસકે ચેહરે પર બળી નદામત ઔર શરમિંદગી થી. વોહ કેહને લગા, સાહબ! મુઝે માફ કર દેં. મેં ને યહાં પહોંચને કી બળી કોશિશ કી લેકિન રાસ્તે મેં ઇતની ભીળ થી કે રાસ્તે ભી નહિં મિલ રહા થા, ઉસકે દિલ મેં ખ્યાલ આયા કે અબ ગાળી તો જા ચુકી હે, અબ અગર મેં ઉસ બેચારે પર ગુસ્સા કરૂંગા ભી તો મુઝે કયા ફાયદા હોગા, ચુનાન્ચે ઉસને ઉસે પ્યાર સે કહા, કોઇ બાત નહિં, અલ્લાહ કો ઐસા હી મનઝૂર થા, ચલો મેં કલ ચલા જાઉંગા, જૈસે હી ઉસને યે કહા, ઉસ કુલી કે ચેહરે પર બશાશત આ ગઇ ઔર કેહને લગા, અચ્છા મેં આપકા સામાન આપકી ગાળી મેં પહોંચા દેતા હું. ચુનાન્ચે ઉસને ઉસકા સામાન ગાળી તક પહોંચા દિયા, ઉસને વોહ રાત વહીં ગુઝારી.

અગલે દિન વોહ વકત સે કુછ ઝિયાદા પેહલે સ્ટેશન પર પહોંચ ગયા, જબ વોહ પહોંચા તો ઉસને દેખા કે વહી કુલી પેહલે સે ઉસકા ઇન્તેઝાર કર રહા થા, જૈસે હી ઉસને દેખા તો વોહ ઉસસે ઐસે ગર્મજોશી સે મિલા જૈસે કોઇ બળા હી અઝીઝ હોતા હે. ઉસકે બાદ ઉસ કુલી ને ઉસકા સામાન સર પર ઉઠા લિયા ઔર કેહને લગા, સાહબ! આજ તો અભી રશ નહિં હુવા, લિહાઝા આજ તો આપકો પહોંચા હી દૂંગા. જબ કુલી ને ઉસકા સામાન પ્લેટફોર્મ પર પહોંચા દિયા ઔર ઉસને ઉસે પૈસે દેને ચાહે તો વોહ કેહને લગા, નહિં સાહબ! મેં પૈસે નહિં લૂંગા કયુંકે મેરી હી ગલતી કી વજા સે આપકી ટ્રેન મિસ હુઇ થી. ઉસને પૈસે દેને કી બળી કોશિશ કી લેકિન કુલી ને ઉસકી મન્નત સમાજત કરની શુરૂ કર દી.

કે અગર આપ મુઝે પૈસે નહિં દેંગે તો મેં ઝિયાદહ ખુશ હોઉંગા, બિલઆખિર ઉસને પૈસે ન લિયે.

કુલી ને ઉસે ગાળી પર બિઠાયા ઔર બોગી કે બાહર આ કર ઉસકે સાથ વાલી ખિળકી ખોલ કર ખળા હો ગયા ઔર ગાળી કે ચલને કે વકત તક વોહ ઉસે બળી એહસાનમંદાના નઝરોં સે દેખતા રહા, ઔર જબ ગાળી ચલને લગી તો ઉસ કુલી ને ઉસે ઐસી મોહબ્બત સે અલવિદા કિયા કે ઉસે પૂરી ઝિંદગી મેં કભી ભી કિસી રિશ્તેદાર ને ઇતની ગર્મજોશી કે સાથ અલવિદા નહિં કિયા થા.

ઉસને ઇસ વાકિઅહ કે બાદ લિખા કે લેટ હોને કા જો ગમ થા વોહ તો રાત કો હી ખત્મ હો ગયા થા લેકિન ઉસકી મોહબ્બત ભરી અલવિદાઇ નઝર આજ બીસ સાલ ગુઝરને કે બાદ ભી મેરે દિલ મેં ઠંડક પૈદા કર દેતી હે.

અબ દેખિયે કે વોહ બંદા દો ગાલિયાં દે કર અપને દિલ કા ગુસ્સા ઠંડા ભી કર સકતા થા ઔર વોહ સુન કર ઘર ચલા જાતા, લેકિન ઉસને માફ કર દિયા. ઔર ઉસ માફ કરને કા યે નતીજા નિકલા કે ઉસને એહસાન માના. ઉસ દિન ભી ઉસકા સામાન પહોંચાયા ઔર અગલે દિન ભી સામાન પહોંચાયા, હત્તા કે જબ તક વોહ રવાનાં નહિં હુવા વોહ પ્લેટફોર્મ પર હી ખળા રહા. ઉસકે લિયે દુઆએં ભી કરતા રહા ઔર ઉસે મોહબ્બત ભરી નઝરોં સે અલવિદા ભી કિયા. જી હાં! જબ ઇન્સાન દૂસરોં કી ગલતિયોં કો માફ કર દેતા હે તો ઉનકી ગલતિયોં કી તકલીફ તો યાદ નહિં હોતી લેકિન માફ કર દેને કા મઝા ઉસે ઝિંદગી ભર નસીબ હોતા રેહતા હે. ઇસ લિયે જબ કભી કોઇ માફી માંગને આએ તો સબસે પેહલે અપની આખિરત કે બારે મેં સોચેં કે અગર મેં ને આજ ઉસકો માફ ન કિયા તો ફિર મેં કયામત કે દિન અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત સે

કિસ મુંહ સે માફી માંગૂંગા.

ઝુન્નૂન મિસરી રહ. કી શફકતભરી દુઆ!

ઝુન્નૂન મિસરી રહ. એક મરતબા કશ્તી મેં સફર કર હે થે. દરિયા મેં એક ઔર કશ્તી ભી ચલ રહી થી, ઉસમેં નવજવાન મર્દ, ઔરતેં ઔર લળકિયાં સફર કર રહી થી, વોહ લોગ કુછ ખા પી રહે થે ઔર હંસી મઝાક મેં કહકહે ભી લગા રહે થે, લગતા યૂં થા કે વોહ ગંદે લોગ થે ઔર ઉન્હોંને ગંદી મેહફિલ લગાઇ હુઇ થી.

જબ હઝરત રહ. કી કશ્તી કે લોગોં ને ઉનકો દેખા તો ઉન્હેં બળા ગુસ્સા આયા ઔર ઉનમેં સે એક બંદા ઝુન્નૂન મિસરી રહ. કે પાંસ આયા ઔર અર્ઝ કિયા, હઝરત દેખિયે! ઉનકો ખુદા કા ખોફ નહિં હે, યે દરિયા કે પાની કે અંદર ભી ઇસ કિસ્મ કી ગંદી હરકતેં કરનેં કે લિયે આએ હુવે હેં. પી પિલા રહે હેં ઔર કહકહે લગા રહે હેં. લિહાઝા! આપ બદ દુઆ કર દેં કે અલ્લાહ તઆલા ઉનકી કશ્તી કો ગર્ક કર દે. આપ પહલે ખામોશ રહે લેકિન જબ લોગોંને બાર-બાર કહા તો આપને ઉસ કશ્તીવાલોં કો દેખા ઔર હાથ ઉઠા કર યું દુઆ માંગી,

"એ અલ્લાહ! જૈસે આપને ઉનકો દુનિયા કી ખુશિયાં અતા કી હેં ઇસી તરહ ઉનકો આખિરત કી ખુશિયાં ભી અતા ફરમા દેં."

જબ ઉન્હોં ને દુઆ માંગી તો અલ્લાહ તઆલા ને ઉસ કશ્તીવાલોં કો તોબા કી તવફીક અતા ફરમાં દી. અલ્લાહુ અકબર......!

ઇબ્રાહીમ અદહમ રહ. કા અફ્વ દરગુઝર

એક મરતબા ઇબ્રાહીમ અદહમ રહ. ને હલક કરવાયા

(બાલ મુંડવાએ), વોહ કશ્તી પર સવાર હો કર કહીં જા રહે થે.... ઉસ વકત કશ્તીયાં ઇતની બળી હેતી થી કે ઉનમેં દો તીન સો બંદે આસાની સે બેઠ સકતે થે .... આપ કશ્તી મેં ઝિક્રો અઝકાર મેં મશગૂલ હો ગએ. જબ છોટે બચ્ચોંને ચમકતી હુઇ ટાલ દેખી તો ઉનકો અચ્છી લગી...... છોટોં કો કયા વોહ તો બળોં કો ભી અચ્છી લગતી હે, ટાલ કરવાએં તો ઉસ પર હાથ ફેરને કા અપના મઝા હોતા હે.... એક બચ્ચે ને પાસ આ કર ઉનકે સર કે ઉપર હાથ ફેરા તો ઉસકો બળા મઝા આયા, દૂસરે બચ્ચે ને ભી હાથ ફેરા તો ઉસે ભી મઝા આયા, ઉસને તીસરે કો બતાયા હત્તા કે બચ્ચે બારી બારી આતે રહે ઔર ઉનકી ટાલ પર હાથ ફેર કર જાતે રહે, ઉનમેં સે એક બચ્ચા કુછ ઝયાદા હી શરારતી થા. જબ વોહ આયા તો ઉસે શરારત સુઝી ઔર ઉસને હાથ ફેરને કે બાદ એક થપ્પળ સા લગા દિયા, ઉસકે બાદ દૂસરે બચ્ચે ને ભી થપ્પળ લગા દિયા, ઉસકે બાદ તીસરે ને ભી લગા દિયા, બચ્ચે ઉનકો થપ્પળ લગાતે રહે ઔર બળે ઉનકો દેખ કર હંસતે રહે, કશ્તી કે સબ આદમી ઉનકા મઝાક ઉળાને લગે, હત્તા કે અજીબ તૂફાને બદતમીઝી બરપા હુવા.

જબ ઉન્હોંને અલ્લાહ કે એક વલી કો ઇસ તરહ બહોત ઝિયાદા ઇઝા પહોંચાઇ તો ફિર અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કી ગૈરત ભી જોશ મેં આ ગઇ. ચુનાન્ચે અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત ને ઉનકો ઇલહામ ફરમાયા,

"એ ઇબ્રાહીમ અદહમ! ઉન્હોંને તૂફાને બદ તમીઝી બરપા કરને મેં હદ કર દી હે, અગર ઇસ વકત તુ દુઆ કરે તો મેં ઇસ કશ્તી કો ઉલટ દૂં તાકે યે સબ કે સબ ગર્ક હો જાએં"

જૈસે હી ઇબ્રાહીમ અદહમ રહ. કે દિલ મેં યે ઇલ્હામ હુવા તો ઉન્હોંને ફોરન હાથ ઉઠા કર યૂં દુઆ માંગી,

"એ અલ્લાહ! અગર આપ કશ્તી કો ઉલટના હી ચાહતે હેં

તો યે જિતને બંદે મૌજૂદ હેં, ઉન સબ કે દિલોં કી કશ્તી કો ઉલટ કર ઉનકો નેક બના દીજિયે.”

ઈબ્રાહીમ અદહમ રહ. કી યે દુઆ કબૂલ હો ગઇ, ચુનાન્ચે કહા જાતા હે કે કશ્તી મેં જિતને બંદે ભી થે અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકો મરને સે પેહલે વિલાયત કા મકામ અતા ફરમાં દિયા.

રહમ કી તલકીન

હદીષે પાક મેં આયા હે કે

اِرْحَمُوْا مَنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمْكُمْ مَنْ فِي السَّمَآءِ!

(તુમ ઝમીન વાલોં પર રહમ કરો, આસમાનવાલા તુમ પર રહમ કરેગા)

અગર હમ દુનિયા મેં અપને ગુસ્સે પૂરે કરેંગે તો ફિર કયામત કે દિન અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કે ગુસ્સે કો બર્દાશ્ત કરને કે લિયે તૈયાર હો જાએં.

સિલસિલએ નકશબંદિયહ કી બરકત સે ગુસ્સે કા ખાત્મા

હમારે અકાબિર ને ફરમાયા હે કે હમારે સિલસિલએ નકશબંદિયહ મેં દૂસરા સબક હે “લતીફએ રૂહ” જબ સાલિક ઇસ સબક કો અચ્છી તરહ કર લેતા હે તો અલ્લાહ તઆલા ઉસે ગુસ્સે સે નજાત દિલા દેતે હેં, ઉસકા તજરૂબા ભી કિયા ગયા હે.

ઇન્ડીયા કે એક આલિમ થે, ઉન્હોંને એક બહોત બળે મદ્રસે મેં બીસ સાલ મુસ્લીમ શરીફ પઢાઇ, બળે નુમાયાં અસાતિઝા મેં સે હેં. મગર ઉનકા ગુસ્સા ભી મશહૂર થા. જબ સિલસિલએ આલિયહ નકશબંદિયહ મેં દાખલ હુએ તો કેહને લગે, હઝરત! મેરી યે હાલત હે કે ઝરા સી બાત પર ગુસ્સે મેં આ જાતા હું ઔર યે ગુસ્સા મેરે કાબૂ મેં નહિં રેહતા, લોગ મેરે ઇલ્મ કી વજા સે મેરા

બળા એહતેરામ કરતે હેં મગર મેં અપની ઈસ બાતિની બીમારી સે બહોત તંગ હૂં. ઉન્હેં યે અર્ઝ કિયા ગયા કે આપ યે સબક કર લેં, નુસ્ખા મૌજૂદ હે, ઉન્હોંને તકરીબન છે મહીને યે સબક સીખ લિયા, અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકી તબિયત એસી બદલી કે એક દિન આએ ઔર અર્ઝ કરને લગે કે મેરી અહલિયા ને પૈગામ ભિજવાયા હે કે આપ મુઝે ગાઈબાના બયઅત ફરમા લેં. ફિર કેહને લગે કે પતા હે વોહ કયું બયઅત હોના ચાહતી હેં? મેં ને પૂછા કયું? કેહને લગે કે ઉસને મેરે સાથ ઝિંદગી કે ઈતને સાલ ગુઝારે, મુઝે કેહતી થી આપ ચાર પાંચ માહ સે બદલ ચુકે હેં. ઉસકી કયા વજા હે? મેં ને ઉસકો ન બતાયા કે મેં બયઅત હો ચુકા હું, જબ ઉસને બાર-બાર પૂછા તો ફિર મેં ને કહા, અબ મેં ને બયઅત કર લી હે ઔર મેરે અંદર અબ વોહ ગુસ્સા નહિં હે જો પેહલે થા, કેહને લગે કે જબ ઉસને સુના તો કેહને લગી કે મુઝે યે નિસબત સચ્ચી લગતી હે, લિહાઝા મેં ભી ઈસ નિસબત સે ફાયદા ઉઠાના ચાહતી હું.

જબ ઈન્સાન યે અસબાક કરેગા તો આપકે ઘરોં મેં ભી દીન ઝિંદા હોગા. આજ તો યે મામલા હે કે ખૂદ તો સુફી સાફી બને ફિરતે હેં ઔર ઘરવાલોં કો પકકા બે દીન બના રખા હે. એસે હી લોગોં કે બારે મેં કહા જાતા હે,

ઉપર સે લા ઈલાહ, અંદર સે કાલી બલા

ગુસ્સે કો કંટ્રોલ કરનેં કે તરીકે

ગુસ્સે કો કંટ્રોલ કરને કે મુખતલિફ તરીકે હેં.

* ...... સબસે પેહલા તરીકા યે હે કે જબ આદમી કો ગુસ્સા આએ તો વોહ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ પઢે, ઉસકી બરકત સે શેતાન જો રગોં મેં ખૂન કી તરહ દોળ રહા હોતા હે ઔર ગુસ્સે કી હાલત મેં

બંદે કે સાથ ગેંદ કી તરહ ખેલ રહા હોતા હે વોહ ભાગ જાતા હે ઔર ગુસ્સા ખત્મ હો જાતા હે.

* ...... અગર ઉસસે ભી ગુસ્સા ખત્મ ન હો તો أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ કે અલફાઝ સે અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કી પનાહ માંગે. ઇસ અઉઝૂ બિલ્લાહ કે પઢને સે અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત ગુસ્સે સે પનાહ અતા ફરમા દેંગે.

* ...... અગર ઉસસે ભી ગુસ્સા ખત્મ ન હો તો ઉસે ચાહિયે કે વોહ અપની પોઝિશન બદલ લે. મસલન લેટા થા તો ઉઠ કર બેઠ જાએ, બેઠા થા તો ખળા હો જાએ, ખળા થા તો દો કદમ ચલ કર અપની જગા બદલ લે. જગા કે બદને સે અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત ઉસકે ગુસ્સે કો ઠંડા ફરમા દેંગે.

* ...... અગર કિસી કા ગુસ્સા ઉસસે ભી ઠંડા ન હો તો ઉસે ચાહિયે કે વોહ ઠંડે પાની કે સાથ વુઝૂ કર લે. વુઝૂ કી બરકત સે અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત ઉસકે ગુસ્સે કો ખત્મ ફરમાં દેંગે.

* ...... અગર વુઝૂ કરને સે ભી ગુસ્સા દૂર ન હો તો વોહ દો રકાઅત નમાઝ પઢ લે ઔર સજદે કી હાલત મેં સોચે કે મેં સજદે મેં પળા હુવા અલ્લાહ કા એક આજિઝ બંદા હું, અગર આજ મેં કિસીકો ગલતી કો માફ નહિં કરતા તો કલ અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કયામત કે દિન મેરી ગલતિયોં કો કૈસે માફ કરેંગે. મશાઇખ ને ફરમાયા હે કે જબ સજદે મેં જા કર અપની આજિઝી કા તસવ્વુર કરેંગે તો ગુસ્સા બિલકુલ ઠંડા હો જાએગા.

* ...... અગર ઉસસે ભી ઇન્સાન કા ગુસ્સા ઠંડા ન હો તો હઝરત ઉમર રદી. ફરમાયા કરતે થે કે ઉસકા તરીકા યે હે કે વોહ કુછ પાની લે કર અપની નાક મેં ડાલે, ઉસસે ઉસકા ગુસ્સા જલ્દી ઠંડા હો જાએગા.

* ...... અગર ઉસસે ભી ઇન્સાન કા ગુસ્સા ખત્મ ન હો તો ફિર

વહી દુઆ માંગે જો સય્યિદહ આઇશાં સિદદીકા રદી. કો નબી અલ. ને બતાઇ થી. વોહ દુઆ યે થી.

" એ મોહંમદ સલ. કે રબ! મેરે ગુનાહ બખ્શ દીજિયે, મેરે દિલ કા ગુસ્સા દૂર કર દીજિયે, ઔર બેહકાનેવાલે ફિત્નોં સે મુઝે બચા લીજિયે."

* ...... ઔર અગર ઉસસે ભી ગુસ્સા ઠંડા ન હો તો આખરી તરીકા યે હે કે ચંદ મરતબા નબી અલ. પર દુરૂદ શરીફ પઢ લે. યે તે શુદહ બાત હે કે ચંદ મરતબા દુરૂદ શરીફ પઢને સે અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત ગુસ્સે સે નજાત અતા ફરમા દેતે હેં. યહી વજા હે કે અરબ મેં અગર દો બંદે, ઝગળા શુરૂ કર દેં તો અરબી લોગ ફોરન કેહતે હેં,

صَلُّوا عَلٰی مُحَمَّدٍ، صَلُّوا عَلٰی مُحَمَّدٍ

હુઝુર સલ. પર દુરૂદ શરીફ પઢો, હુઝુર સલ. પર દુરૂદ શરીફ પઢો

આપ ઇન તરીકોં સે ગુસ્સે કો કંટ્રોલ કર લિયા કરેં, ઔર દૂસરોં કો જલ્દી માફ કર દિયા કરેં તાકે કયામત કે દિન અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત હમેં ભી માફ ફરમાંદેં.

و آخر دعونا ان الحمد لله رب العالمين

